

BEGROTING 2022 EN MEERJARENRAMING 2023-2025

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	1
Inleiding en samenvatting	4
Programma's	8
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	9
Participatie	12
Uitvoering communicatiebeleid	12
Visie dienstverlening "Persoonlijk en dichtbij"	13
Opstellen van het Jaarplan Integrale Veiligheid	13
High Impact Crimes	13
Aanpak georganiseerde criminaliteit (Ondermijning)	13
Sluitende aanpak van personen met verward gedrag	13
Herziening/actualisatie Bibob-beleid	13
Preventie- en handhaving Drank- en Horecawet	14
Overige activiteiten 2022	14
Veiligheidsregio	14
Leefomgeving	17
Structuurvisie Olst-Wijhe	25
Vorbereiding op de invoering van de Omgevingswet	27
Hoogwaterbeschermingsprogramma en integrale aanpak IJsselfront	29
Woonvisie 2016-2020 en Uitvoeringsagenda	29
Wabo	30
CleanTech Regio (CTR)	33
Detailhandelsvisie	33
Bedrijventerreinen	33
Vrijtijdseconomie en Cultuur	33
Salland Marketing - Salland Kompas	34
Regiegroep + Verbindingsgroep IJssel	34
Centrumarrangement Olst-Wijhe	34
Routenetwerken Salland	35
Duurzaamheidsvisie	35
Afvalbeleidsplan	36
Asbestdaken	36
Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)	36
Omgevingsdienst IJsselland	36
ROVA	37
Samenleving	41
Project scholen voor morgen	48
Sportstimulering	49
Binnenschoolse cultuureducatie primair onderwijs	49
Combinatiefunctionaris Cultuur	49
Kunst en Cultuur Olst – Wijhe (KOW)	49

Overige activiteiten 2022	51
Inburgering.....	51
Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen = Samendoen.....	51
Speelvoorzieningen	53
Doorontwikkeling opgaven transformatie jeugdhulp, zowel lokaal als regionaal	53
Het regionaal serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ).....	54
GGD IJsselland	54
KonnecteD (voorheen Sallcon).....	55
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	60
Treasury.....	60
Algemene uitkering	61
Lokale heffingen	61
Paragrafen	65
Lokale heffingen	66
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	73
Begrip risico	73
Risiko's gemeente Olst-Wijhe	73
Toelichting kengetallen.....	78
Onderhoud kapitaalgoederen	81
Financiering	86
Bedrijfsvoering	90
Verbonden partijen	93
Grondbeleid	98
Financiële begroting	103
Geprognosticeerde balans	104
Uitgangspunten begroting en financiële positie.....	106
Overzicht beschikbare reserves en voorzieningen.....	112
Incidentele baten en lasten per programma.....	115
Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	117
Overzicht toevoegingen en onttrekkingen aan reserve	119
EMU-saldo	121
Overzicht van baten en lasten per taakveld	122
Bijlagen	125
Kerngegevens.....	126
Matrix programma's en taakvelden	127
Verklarende lijst wettelijke beleidsindicatoren	134

INLEIDING EN SAMENVATTING

INLEIDING

Voor u ligt de ontwerpbegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

Het is de laatste begroting waarover wij uw raad een besluit vragen in de huidige zittingsperiode van uw raad. Het is een begroting die onder het gesternte van de coronamaatregelen is opgesteld. De begroting staat voor een belangrijk deel in het teken van de heroverwegingsoperatie, waarover uw raad bij de vaststelling van de Kadernota 2022-2025 een besluit heeft genomen. Ondanks de heroverwegingsmaatregelen bevat deze begroting ook nieuwe beleidsvoorstellen en ambities. Deze presenteren wij samengevat hieronder.

Wij maken ons nog steeds zorgen over het financiële meerjarenperspectief in de toekomst. Het herstel van de financiële veerkracht van onze gemeente is afhankelijk van extra inkomsten vanuit de rijksoverheid. De afgelopen jaren is gebleken dat deze afhankelijkheid weinig stabiliteit biedt en de nodige onzekerheid met zich meebrengt. De voorstellen herijking gemeentefonds laat zien dat onze gemeente een forse nadeelgemeente is. Nog forser dan wij bij de besluitvorming over de kadernota hadden voorzien en die opnieuw een aanslag legt op onze financiële veerkracht. Wij zijn daarvoor afhankelijk van de afspraken die gemaakt worden in het nieuwe kabinet. In het raadsvoorstel bij deze begroting gaan wij hierop nader in.

De begroting 2022 is opgesteld op basis van de uitgangspunten in de vastgestelde begrotingsrichtlijnen en Kadernota 2022-2025, conform uw raadsbesluit van 5 juli 2021. Dit betekent dat de uitgangspunten uit de begrotingsrichtlijnen, de autonome ontwikkelingen en het gewenste nieuwe beleid met hoge prioriteit, inclusief de effecten van corona en de maatregelen voor de invulling van de taakstelling Heroverweging, zoals besloten in de kadernota, zijn verwerkt in de ontwerpbegroting. Wij markeren dat wij met de vaststelling van de kadernota en de voorliggende begroting ten opzichte van voorgaande jaren een andere aanpak hebben gekozen, namelijk dat de besluiten over nieuw beleid ook in de voorliggende begroting zijn verwerkt.

De begroting bevat als gebruikelijk de volgende indeling in programma's. Er worden drie programma's onderscheiden, te weten: programma 1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid, programma 2. Leefomgeving (fysiek/ruimtelijk domein), programma 3. Samenleving (sociaal domein) en Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien. In de programma's wordt, naast de beleidscontext beschreven wat we willen bereiken, wat we daarvoor in 2021 gaan doen en wat het mag kosten.

Om de doelstellingen zo concreet mogelijk te maken zijn per beleidsvelden indicatoren (ook wettelijk voorgeschreven indicatoren (aangeduid met W)) opgenomen. Deze indicatoren zijn voorzien van waarden/cijfers om een beeld te geven van de situatie voor onze gemeente ("Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe"). Ook is een kolom "Landelijk vergelijkend cijfer" weergegeven. Daarmee kan een vergelijking gemaakt worden hoe onze gemeente er voor staat ten opzichte van soortgelijke gemeenten in Nederland. De recente cijfers zijn ontleend aan waarstaatjegemeente.nl en aan eigen onderzoeken.

De vraag hoe om te gaan met formulering van doelstellingen, indicatoren en streefwaarden bepalen we in de toekomst zoveel mogelijk in door uw raad vast te stellen beleidsevaluaties. Vervolgens worden een aantal van de daarbij afgesproken doelstellingen etc. opgenomen in de beleidsbegroting. In 2020 is het integraal beleidsplan jeugd vastgesteld. Daarin zijn nieuwe doelstellingen bepaald, die in deze beleidsbegroting zijn opgenomen. Diezelfde lijn wordt gehanteerd voor andere beleidsevaluaties, bijv. de nieuwe woonvisie.

Het financiële overzicht bij de derde W-vraag is op programmaniveau weergegeven, overeenkomstig de door uw raad vastgestelde Financiële verordening. Ook bevat het financiële overzicht een beeld per taakveld. Verder is een en ander grafisch vormgegeven. De verschillen tussen deze begroting en de begroting 2021 worden per taakveld toegelicht.

In hoofdstuk 3.3 van deze begroting worden de verschillen in het nieuwe perspectief 2022-2025 ten opzichte van de Kadernota 2022-2025 toegelicht.

BELEIDSVOORNEMENS 2022

De ontwerpbegroting 2022 is gebaseerd op de door uw raad in juli vastgestelde Kadernota 2022-2025. Hieronder volgt een opsomming van een aantal zaken waarop we ons in 2022 op richten:

- De gemeenteraadsverkiezingen
- De uitvoering van het programma participatie loopt door in 2022
- We gaan door met het project 'van buiten naar binnen' en andere acties welke benoemd staan in het in 2021 vastgestelde uitvoeringsprogramma Dienstverlening
- Er vindt een actualisatie van het Bibob-beleid plaats
- Wij starten met een herziening van het huidige Preventie- en handavingsplan op basis van de nieuwe Alcoholwet
- We geven uitvoering aan het Programma klimaatadaptatie
- We werken verder aan de voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet
- De Cultuurhistorische Waardenkaart wordt opgeleverd
- De concept Woonvisie is in een vergevorderd stadium. In de nieuwe Woonvisie is de nieuwe bestuurlijke focus op Wonen uitgangspunt
- In 2022 worden een aantal projecten uit de meerjarenonderhoudsprogrammering openbare ruimte (MJIP) en het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) opgepakt
- Als de raad daartoe in 2021 besluit geven wij uitvoering geven aan de bestuursopdracht economisch programma
- Het ambitiedocument Taalpunt Olst-Wijhe 2018-2021 wordt herzien
- We geven uitvoering aan het project Scholen voor morgen
- De Bestuursopdracht voorliggend veld wordt uitgewerkt
- Er komt een nieuw beleidsplan Wmo
- Wij gaan in 2022 aan de slag met het ontwikkelen van een nieuw integraal beleidskader sociaal domein.

Opgenomen budgetten nieuw beleid in de begroting op basis van besluitvorming Kadernota 2022-2025:

	Gewenst nieuw beleid met prioriteit Hoog, te honoreren	2022	2023	2024	2025
1	Inzet Buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa's)		-13.000	-13.000	-13.000
2	MJIP buitenruimte, gewenste investeringen 2020-2024		-22.550	-34.568	-133.761
2	SPP: Mobiliteit: uitvoeringscapaciteit MJIP 0,2fte		-15.900	-15.900	-15.900
2	SPP: Woningbouw: beleidsintensivering 0,15fte	-11.900	-11.900	-11.900	-11.900
2	CUP: Leefbaarheid: aanpak hondenpoep	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
2	CUP: bijdrage Regio Zwolle	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
2	SPP: Vitaal platteland: inzet medewerker Salland Deal	-7.700	-7.700	-7.700	-7.700
2	Vaststelling programma Klimaatadaptatie 2020-2026	-72.500	-50.000	-50.000	-50.000
2	Vaststelling programma Klimaatadaptatie 2020-2026, dekking	50.000	50.000	50.000	50.000
2	Meekoppelkansen HWBP Zwolle-Olst, recreatieve fietsverbindingen				
2	SPP: Duurzaamheid uitbreiding capaciteit	-17.500			
2	CUP: Duurzaamheid: budget beleidsontwikkeling, projecten en	-32.500	-15.000		
3	Scholen voor morgen: nieuwbouw cluster Wijhe		-53.700	-161.099	-214.799
3	CUP: Subsidie KCOW, uitvoering kernactiviteiten	-2.635	-2.635	-2.635	-2.635
3	Subsidie Historische Vereniging Wijhe 2021-2024	-4.200	-4.200	-4.200	
3	Financiën de Baas en Sociaal Raadsliedenwerk	-35.212	-35.212	-35.212	-35.212
	Financiën de Baas en Sociaal Raadsliedenwerk, dekking	35.212	35.212	35.212	35.212
3	Project bijzondere vrijwilligers	-12.000	-12.000		
3	Sport- en cultuurstimulering (G-sport)	-5.000			
3	Integraal jeugdplan 2021	-14.000			
3	Project DagenDoen	-40.000			
	Subtotaal gewenst nieuw beleid uit KN2022-2025 prioriteit H	-197.435	-186.085	-278.502	-427.195

	Noodzakelijk nieuw beleid				
1	DV DOWR uitvoeringsplannen, prio 1a en 1b	-51.000	-25.000	-25.000	-25.000
3	Sociaal DOWR uitvoeringsplannen, prio 1a en 1b	-18.000	-30.000	-36.000	-8.000
4	Bedrijfsvoering: DOWR uitvoeringsplannen	-37.000	-2.000	-2.000	-2.000
	Subtotaal ontwikkelingen noodzakelijk nieuw beleid	-106.000	-57.000	-63.000	-35.000

FINANCIËEL BEELD VAN DE JAARSCHIJF 2022 EN PERSPECTIEF VAN DE MEERJARENRAMING 2023-2025

Het op 5 juli 2021 door uw raad vastgestelde kader ziet als volgt uit:

Financieel kader Ontwerpbegroting	2022	2023	2024	2025
Vastgestelde Begroting 2021-2024	-22.497	35.085	465.745	465.745
Autonome ontwikkelingen, kapitaallasten en financiering	-713.500	-549.200	-747.400	-768.400
Ontwikkeling Algemene uitkering meircirculaire 2021	535.000	276.000	83.000	249.000
Ontwikkelingen Bestaand beleid	-1.798.200	-1.759.200	-1.695.200	-1.653.200
Noodzakelijk nieuw beleid	-106.000	-57.000	-63.000	-35.000
Effecten corona-crisis	-140.000	-243.000		
Herstel solvabiliteit door aanvulling reserves	-125.000			
Gewenst nieuw beleid met hoge prioriteit	-197.435	-186.085	-278.502	-427.195
Inzet maatregelen HO voor ontwikkelingen sociaal domein				
	700.000	700.000	700.000	700.000
Invulling taakstelling Heroverweging	671.900	1.556.241	1.778.641	1.786.241
Algemene uitkering: extra bijdrage rijk voor jeugdhulp	1.200.000			
Subtotaal financieel beeld Kadernota 2022-2025	4.268	-227.159	243.284	317.191
Raadsbesluiten 5 juli 2021:				
- Effect corona vertraging versoering minimabeleid vervalt voor 2022	140.000			
- Maatregel HO minimabeleid vanaf 2023	-140.000			
- Maatregel HO OZB verhoging vanaf 2023	-175.000			
- Financieel beleid toevoeging aan reserves vervalt voor 2022	125.000			
Vastgesteld Financieel kader voor de ontwerpbegroting 2022-2025	-45.732	-227.159	243.284	317.191

In de Kadernota 2022-2025 is op onderdelen een inschatting gemaakt van de budgetontwikkeling. Bij het opstellen van de gedetailleerde ramingen van baten en lasten in de ontwerpbegroting wordt duidelijk hoe bepaalde aannames uit de Kadernota in de gedetailleerde ontwerpbegroting doorwerken. Het financiële beeld uit de ontwerpbegroting wijkt daardoor op onderdelen af van het vastgestelde financiële beeld uit de op 5 juli 2021 vastgestelde Kadernota 2022-2025. De afwijking ten opzichte van dat beeld is als volgt:

Financieel kader Ontwerpbegroting 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Beeld ontwerpbegroting 2022-2025	-206.698	-377.265	98.174	332.095
Beeld vastgestelde Kadernota 2022-2025	-45.732	-227.159	243.284	317.191
Verschil ten opzichte van de Kadernota 2022-2025	-160.966	-150.106	-145.110	14.904

Het financiële beeld van de opgestelde begroting laat een afwijking zien ten opzichte van het beeld in de Kadernota 2022-2025. Het gaat om een verschil van bijna € 161.000 nadelig in 2022 naar € 15.000 voordelig in 2025, en daartussen een nadeel van € 150.000 in 2023 en een nadeel van € 145.000 in 2024. Een verschil van maximaal 0,33% voor- of nadelig op een begrotingstotaal van rond de € 48 miljoen.

In hoofdstuk 3.3.4 Ontwikkelingen Financieel meerjarenbeeld worden de verschillen nader toegelicht. De verschillen zijn financieel samengevat als volgt opgebouwd.

Afwijkingen ten opzichte van de Kadernota 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Autonome ontwikkelingen algemeen	-109.863	-93.015	-90.109	-25.599
Algemene uitkering	-31.623	-30.887	-29.708	60.276
Bestaand beleid	-19.479	-26.204	-25.293	-19.773
Totaal verschil	-160.966	-150.106	-145.110	14.904

Samenvatting resultaat ontwerpbegroting 2022-2025

De ontwerpbegroting 2022-2025 is op basis van de Kadernota 2022-2025 opgesteld en heeft de volgende uitkomst:

Financieel beeld Ontwerpbegroting 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Financieel beeld Ontwerpbegroting 2022-2025	-206.698	-377.265	98.174	332.095

De conclusie is dat de eerste twee jaarschijven, 2022 en 2023 niet sluitend zijn. De laatste twee laten een overschot zien. Volgens de toezichtsregels van de provincie dienen de eerste, de derde en de laatste jaarschijf (in principe) in evenwicht te zijn. De tweede jaarschijf mag een tekort bevatten. Het tekort in het eerste jaar zal gedekt moeten worden. Een en ander betekent dat de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 dan volgens de toezichtsregels van de provincie in evenwicht zijn. In het raadsvoorstel tot vaststelling van de begroting 2022 komen wij met een voorstel. Eveneens met een voorstel hoe om te gaan met de extra middelen jeugdhulp die het rijk heeft toegezegd vanaf 2022, de herijkingsvoorstellen gemeentefonds vanaf 2023 en de consequenties van de Septembercirculaire 2021.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN ONTWERPBEGROTING

De ontwerpbegroting 2022-2025 laat in onderstaande tabel de totale baten en lasten (incl. noodzakelijk nieuw beleid) en de totale onttrekkingen en toevoegingen reserves zien. Hierboven is in het financiële beeld het feitelijke resultaat per jaar weergegeven. Het saldo van baten en lasten is onder aan de onderstaande tabel boekhoudkundig op nul gezet door in de begroting boekhoudkundig een stelpost ter hoogte van het resultaat te verwerken.

Bedragen x € 1.000

Begroting 2022 - 2025	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	628	302	276	264	264	264
Leefomgeving	9.389	9.333	7.615	6.441	5.494	5.386
Samenleving	5.832	3.573	3.740	3.755	3.729	3.729
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	32.642	34.934	35.925	34.861	34.947	35.092
Totale Baten	48.492	48.142	47.556	45.321	44.434	44.471
Lasten						
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	-3.625	-3.641	-3.641	-3.673	-3.672	-3.667
Leefomgeving	-13.442	-14.928	-11.378	-10.281	-9.337	-9.311
Samenleving	-25.698	-24.445	-23.920	-23.420	-23.134	-23.181
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	-7.793	-9.513	-8.889	-8.167	-8.435	-8.520
Totale Lasten	-50.557	-52.527	-47.828	-45.540	-44.579	-44.679
Saldo voor reservemutaties	-2.065	-4.385	-272	-218	-145	-209
Onttrekking reserves	4.264	6.580	569	512	437	498
Toevoeging reserves	-2.199	-2.195	-296	-294	-292	-289
Saldo reserves	2.065	4.385	272	218	145	209
Saldo baten en lasten	0	0	0	0	0	0

SEPTEMBERCIJF 2021

In de begroting zijn, zoals aangegeven de consequenties van de Septembercirculaire 2021 nog niet verwerkt. Deze komen aan de orde in het raadsvoorstel behorende bij deze begroting.

PROGRAMMA'S

BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

INLEIDING

Inhoud

Dit programma omvat alle taken van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur, (overheids/burger)participatie, communicatie, dienstverlening en integrale veiligheid.

Het programma omvat de taakvelden: Bestuur, burgerzaken, crisisbeheersing en brandweer en openbare orde en veiligheid.

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt ingegaan op het gevoerde beleid op het gebied van de ondersteunende taken door de organisatie. Deze paragraaf heeft een sterke relatie met de taakvelden van dit programma en geven inzicht in het gevoerde beleid op dit terrein.

Bij dienstverlening gaat het om dienstverlening (online, telefonisch, fysiek, schriftelijk), Klantcontactcentrum en Burgerzaken.

Raadsakkoord 2018 - 2022

Participatie

Wij vinden burger- en overheidsparticipatie¹ van groot belang.

Bij burgerparticipatie willen we de hand uitsteken naar inwoners en dagen wij iedereen uit tot meedenken, meepraten en meedoen. Daarin zoeken wij steeds creatief naar een vorm die past bij het onderwerp en de fase waarin het proces zich bevindt.

Wij stimuleren en faciliteren initiatieven van de samenleving. Dit is overheidsparticipatie, wat we zien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, raad, college en ambtelijke organisatie.

Daarbij hebben wij aandacht voor onze onderlinge rollen. Wij willen inwoners goed begeleiden bij het ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven en de juiste verwachtingen geven gedurende het proces.

Veiligheid

Veiligheid is een basisbehoefte. Een veilige omgeving is een zaak voor iedereen.

Een samenleving bovendien, waarin inwoners gelijkwaardig zijn, in vrijheid kunnen leven, werken en recreëren, zonder angst voor wat dan ook.

Dienstverlening

Het mooie van een kleine gemeente is dat de afstand met de inwoners klein is en de lijnen binnen de gemeente kort zijn. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente inzet op een gelijkwaardige samenwerking met inwoners en ondernemers, heldere communicatie en goede dienstverlening. Daarin zit de kracht van een kleine gemeente.

Regionale samenwerking

Wij vinden regionale samenwerking belangrijk. Op verschillende gebieden zoekt de gemeente in regionaal en provinciaal verband de samenwerking met anderen. Voor een aantal taken en verantwoordelijkheden is de gemeente daarop aangewezen. We kijken daarbij steeds wat we zelf kunnen doen en waar samenwerking loont, afhankelijk van de opgave waarvoor de gemeente staat.

Wat willen wij bereiken?

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR BESTUUR, PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

1. Een democratisch bestuur dat effectief, efficiënt en transparant is.
2. Beleid wordt zoveel mogelijk in samenspraak met inwoners, instellingen en bedrijven opgesteld en uitgevoerd.
3. Communicatie wordt ingezet om kennis houding en/of gedrag van doelgroepen te beïnvloeden, met als beoogd resultaat een betere wisselwerking tussen het politiek bestuur, de ambtelijke organisatie en de inwoner, alsmede een duidelijker beeldvorming van de gemeente Olst-Wijhe bij andere relevante doelgroepen.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/burgerschap/burgerparticipatie>

INDICATOREN VOOR BESTUUR, PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe[1]	Landelijk vergelijkend cijfer[2]
Transparante en toegankelijke overheid	Waardering inwoners van alle inspanningen van de gemeente voor haar burgers	2018: 6,7 2016: 6,6 2014: 6,5	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 6,7
Relatie burger - gemeente	Vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd (% (heel) veel)	2018: 37% 2016: 36% 2014: 29%	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 37%
	Waardering wijze waarop gemeente burgers en organisaties betreft bij het beleid en de samenwerking zoekt	2018: 6,2 2016: 6,2 2014: 6,1	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 6,1
Communicatie	Waardering communicatie en voorlichting vanuit de gemeente	2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,5	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 6,65
Bestuur en ondersteuning	Formatie per 1.000 inwoners (Wettelijk= W[3])	2020: 6,3 fte per 1.000 inwoners 2019: 6,5 fte per 1.000 inwoners 2018: 5,7 fte per 1.000 inwoners	Landelijk 2020: 7,0 fte (cijfer niet formeel berekend, maar is 98% van de bezettingscijfers)
	Bezetting per 1.000 inwoners (Wettelijk)[4]	2020: 6,3 fte per 1.000 inwoners 2019: 6,3 fte per 1.000 inwoners 2018: 6,4 fte per 1.000 inwoners	Landelijk 2020: 6,9 fte
	Apparaatskosten per inwoner (Wettelijk)	2020: € 681 per inwoner 2019: € 672 per inwoner	Onbekend
	Externe inhuur (kosten als % van de totale loonsom en totale kosten externe inhuur) (W)	2020: 18,08% 2019: 17,26% 2018: 17,83%	Landelijk 2020: 19,0%
	Overhead (% van de totale lasten) (W)	2020: 14,41% 2019: 14,85%	Onbekend
Woonlasten	Gemiddelde WOZ waarde per € 1.000 (W)	2019: 242 2018: 229 2017: 223	Landelijk 2019 <25.000 inw.: 248
	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (W)	2020: € 828 2019: € 770 2018: € 777	Landelijk 2020 < 25.000 inw.: 749
	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (W)	2020: € 850 2019: € 792 2018: € 816	Landelijk 2020 < 25.000 inw.: 827

[1] Deels ontleend aan ons eigen Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl; volgende peiling in najaar 2021.

[2] Het landelijke cijfer is vermeld (voor zover bekend) als vergelijking met het gemeentelijk cijfer.

[3] Wettelijk verplicht om indicator op te nemen. De betekenis is vermeld in Bijlage 3 van deze begroting.

[4] Gaat om werkelijke aantal fte dat werkzaam is op peildatum (vacaturruimte telt dus niet mee)

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR DIENSTVERLENING

1. De gemeente draagt zorg voor een efficiënte dienstverlening van haar producten en diensten waarbij de vraag (van de inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners) centraal staat.
2. Goede dienstverlening is dienstverlening die aansluit bij de vraag van de inwoner ca. Wij kennen onze gemeente en wij zijn persoonlijk en dichtbij in onze dienstverlening.
3. De gemeente beschikt over kwaliteitshandvesten en servicenormen met betrekking tot haar dienstverlening.

INDICATOREN VOOR DIENSTVERLENING

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe[1]	Landelijk vergelijkend cijfer[2]
De organisatie van onze dienstverlening sluit aan op de wensen van onze klanten Het niveau van dienstverlening in onze gemeente blijft op peil	Waardering inwoner van dienstverlening van de gemeente (streefcijfer dat hiervoor bepaald is in visie dienstverlening luidt: 7)	2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,7	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 6,7
	Waarderingscijfer van de inwoners m.b.t. de dienstverlening via de digitale faciliteiten van de gemeente (streefcijfer dat hiervoor bepaald is in visie dienstverlening luidt: 7)	2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,6	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 6,8

[1] Voor een deel ontleend aan ons eigen Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl

[2] Het landelijke cijfer vermeld (voor zover bekend) als vergelijking.

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR OPENBARE ORDE & VEILIGHEID

Problemen in de woon- leefomgeving worden in principe zelf opgelost. Olst-Wijhe heeft een sterke sociale cohesie, inwoners helpen elkaar hierbij. Indien nodig faciliteren gemeente en overige partijen. Om onze inwoners in staat te stellen om 'gewoon' te kunnen leven is het van belang dat wij als gemeente, maar ook onze partners, ook onze verantwoordelijkheid nemen. Dat betekent dat wij ons inspannen om datgene aan te pakken wat inwoners zelf niet op kunnen lossen. Hierbij is het belangrijk dat we zicht hebben op wat er speelt en leeft in de wijk. In de nota Integraal Veiligheidsbeleid 2016-2019 is prioriteit toegekend aan een veilige woon- en leefomgeving en het terugdringen van de georganiseerde criminaliteit.

INDICATOREN VOOR OPENBARE ORDE & VEILIGHEID

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe[1]	Landelijk vergelijkend cijfer[2]
Aandacht voor leefbaarheid in 'kwetsbare buurten/straten'	Percentage inwoners dat zich meestal of altijd veilig voelt in de buurt blijft minimaal gelijk aan 2014	2018: 92% van de inwoners voelt zich meestal/altijd veilig in de buurt 2016: 91% 2014: 86%	Landelijk 2018 Niet stedelijk: 90%
Ervaren overlast buurtbewoners	Oordeel burger over overlast van buurtbewoners	2018: 77% ervaart weinig/geen overlast 2016: 77% 2014: 77%	Landelijk 2018 Niet stedelijk: 90%
Sluitende ketenaanpak jeugd	Aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren (W)	2020: 8 2019: 11	Landelijk 2020 <25.000 inw.: 10

Aandacht voor het voorkomen van high impactcrimes als overvallen en woninginbraken	Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (W)	2019: 1,1 2018: 0,8 2017: 1,1	Landelijk 2019 <25.000 inw.: 0,7
	Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (W)	2020: 1,6 2019: 1,4 2018: 1,4	Landelijk 2020 <25.000 inw.: 2,6
	Aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners (W)	2019: 1,4 2018: 0,6 2017: 1,4	Landelijk 2019 <25.000 inw.: 2,0
Verbeteren woon- en leefklimaat	Aantal vernielingen en verstoring openbare orde per 1.000 inwoners (W)	2020: 3,6 2019: 1,9 2018: 2,2	Landelijk 2020 <25.000 inw.: 4,5

[1] Deels ontleend aan ons eigen Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl; deze wordt weer gehouden in het najaar van 2021.

[2] Het landelijke cijfer vermeld (voor zover bekend) als vergelijking.

BELEIDSKADERS

Het beleid voor dit programma is, naast hetgeen in landelijke programma's wordt vastgelegd, gebaseerd op de volgende documenten:

- ✓ Nota overheidsparticipatie "In verbinding met onze kernen en inwoners" (2016)
- ✓ Visie dienstverlening gemeente Olst-Wijhe 2017-2020
- ✓ Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2016-2019 (vastgesteld in 2016)
- ✓ Nota "Wat wij van keten weten" (vastgesteld in 2010 en geëvalueerd in 2019)
- ✓ Nota "Preventie- en handhavingssplan Drank- en Horecawet" (vastgesteld in 2019)

Wat doen wij daarvoor?

BESTUUR, PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Participatie

In het onderzoeksrapport Burger- en overheidsparticipatie heeft de rekenkamercommissie de volgende aanbevelingen gedaan:

- Gemeenteraad: versterk uw kaderstellende en verbindende rol.
- College en directie: werk met spoed aan een strategie en zet een veranderteam op.
- Management: organiseer de interne communicatie en verbindingen.
- Medewerkers: ontwikkel je kennis over hoe interactief beleid te maken.

Op basis van deze aanbevelingen is in 2017 gestart met programmatisch werken aan het opstellen en uitvoeren van een ontwikkelprogramma participatie. Begin 2019 is in een conferentie een evaluatie van deze programmatische werkwijze gehouden met college, raad en medewerkers. Ook is een doorkijk naar de lijnen voor de toekomst gelegd. De uitkomsten hiervan zijn in 2019 vertaald in een rode draad document en in 2020 in een uitwerking van het programma participatie 'Voortborduren met en op de rode draad'. Vanwege de coronacrisis is de uitvoering van dit programma vertraagd en zal derhalve ook nog doorlopen in 2022.

Uitvoering communicatiebeleid

De strategische uitgangspunten voor communicatie worden in 2022 verder doorontwikkeld. Daarbij richten wij ons op de doorontwikkeling van:

- onze digitale dienstverlening via de website en intranet;
- de taal van de gemeente (huisstijl, IJssel berichten, dienstverlening);
- burgerparticipatie bij trajecten en projecten;
- overheidsparticipatie bij trajecten die zich aanbieden

- projectcommunicatie, waarbij als uitgangspunt het betrekken en vroegtijdig informeren van betrokkenen is;
- de interne communicatie;
- de communicatie over onze dienstverlening.

Speciale aandacht zal er komen voor de communicatie passend bij de focus op wonen voortkomend uit de heroverweging.

DIENSTVERLENING

Visie dienstverlening "Persoonlijk en dichtbij"

In 2021-2022 gaan we aan de slag met het project 'van buiten naar binnen' en andere acties welke benoemd staan in het in 2021 vastgestelde uitvoeringsprogramma Dienstverlening.

OPENBARE ORDE & VEILIGHEID

Opstellen van het Jaarplan Integrale Veiligheid

In 2019 eindigde de looptijd van de Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2016-2019. In 2019 zou de huidige nota geëvalueerd worden en zou een nieuw integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 opgesteld worden. In het kader van de vermindering van de beleidsdruk op de ambtelijke organisatie en de coronacrisis is de herziening voorlopig uitgesteld en wordt voorrang gegeven aan de uitvoering van de prioriteiten, zoals de aanpak van ondermijning en de herziening van het Bibob-beleid. Het huidige beleidskader biedt nog steeds voldoende ruimte voor het inpassen van actuele thema's. Jaarlijks wordt een jaarplan Integrale Veiligheid opgesteld.

High Impact Crimes

In de afgelopen jaren was sprake van een dalende trend t.a.v. misdaadcijfers. In 2018 waren de cijfers historisch laag en in 2019 was een lichte stijging zichtbaar. Deze stijging heeft zich in 2020 en 2021 doorgezet, waarbij het aantal woninginbraken niet is gestegen, maar het percentage digitale fraude wel. Speerpunt in de lokale driehoek is de aanpak van digitale criminaliteit. De gemeente richt zich hierbij voornamelijk op informatievoorziening aan en bewustwording van de inwoners.

Aanpak georganiseerde criminaliteit (Ondermijning)

Om zicht te krijgen in welke mate binnen onze gemeente sprake is van ondermijnende criminaliteit, wie de plegers zijn en waar het zich afspeelt, is in het voorjaar van 2018 onder auspiciën van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) een lokaal ondermijningsbeeld opgesteld. In 2019 is een plan van aanpak Ondermijning opgesteld en daar wordt in 2022 verder uitvoering aan gegeven. De nadruk ligt in de aanpak van casuïstiek op persoons-, bedrijfs-, als fenomeenniveau. De aanpak van het veilig buitengebied is een voorbeeld van zo'n fenomeen.

Sluitende aanpak van personen met verward gedrag

In 2018 hebben wij de sluitende aanpak van personen met verward gedrag vastgesteld. In aansluiting op die notitie zijn in de voortgangsrapportages prioriteiten benoemd die verder verbeterd moeten worden. In 2020 is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg in werking treden. In 2021 is de invoering lokaal geëvalueerd en volgt in de winter 2021/2022 een landelijke evaluatie. De uitkomsten daarvan worden in 2022 verwerkt in de lokale aanpak.

Verbinden Zorg en Veiligheid

Er zijn hulpbehoevenden die te maken hebben met een opeenstapeling van persoonlijke problemen: psychische klachten, verstandelijk beperkt, verslaafd e.d. Deze mensen zijn vaak het slachtoffer van misbruik en criminaliteit, of veroorzaken zelf overlast en veiligheidsproblemen. Daderschap en slachtofferschap kunnen door elkaar lopen. Met oog op goede ondersteuning en zorg, én in het belang van veiligheid en leefbaarheid is het belangrijk dat zorgprofessionals goed samenwerken met hun veiligheidspartners. In het jaarplan noemen wij dit het versterken van de persoonsgebonden en systeemgerichte aanpak.

Herziening/actualisatie Bibob-beleid

De actualisatie van het Bibob-beleid is door de coronacrisis uitgesteld van 2020 naar 2022. Met de actualisatie zullen de gevolgen van de wetwijziging per 1 augustus 2020 verwerkt worden in de beleidsregels.

Preventie- en handhaving Drank- en Horecawet

Uw raad heeft de nota lokaal Gezondheidsbeleid Olst-Wijhe 'Goede kwaliteit van leven 2019-2022 en de nota Preventie en Handhaving Drank- en Horecawet tegelijkertijd vastgesteld. Doordat deze nota's gelijktijdig zijn vastgesteld wil de wetgever stimuleren dat gemeenten bij alcoholpreventie de verbinding maken tussen de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en bewustwording) en Openbare Orde en Veiligheid (beleid en handhaving). Eén van de speerpunten in onze nota lokaal gezondheidsbeleid is ook het terugdringen van (problematisch) alcoholgebruik.

De focus ligt op bewustwording van de schadelijke gevolgen van het gebruik van alcohol bij jongeren. De aandacht ligt vooral bij informatie verstrekken aan ouders. Daarnaast voorzien wij de omgeving van preventiemiddelen om de verkoop van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar tegen te gaan. We worden hierbij nu ook vanuit de landelijke overheid ondersteund door het Nationaal Preventieakkoord. Een van de deelakkoorden richt zich namelijk op problematisch alcoholgebruik. De focus ligt ook komend jaar ver ook weer op toezicht en uiteindelijk, bij overschrijding, bij handhaving. BOA's worden ingezet om toezichtactiviteiten uit te voeren.

Consequente handhaving kan volgens het nationale preventieakkoord naleving van de regels door verstrekkers van alcohol sterk bevorderen. Ter ondersteuning hieraan ligt het Alcohol- en horecasanctiebeleid Olst-Wijhe. Dit beleid is een uitwerking van de nota Preventie en Handhaving Drank- en Horecawet en beperkt zich tot overtredingen en de daartegen te treffen aanbevolen sancties bij horeca-, alcohol en drugs gerelateerde zaken.

Sinds 1 juli 2021 is de nieuwe Alcoholwet in werking getreden. Deze wet vervangt de Drank- en Horecawet. In 2022 zullen wij starten met herziening van het huidige Preventie- en handhavingplan, onder andere op basis van de gewijzigde wetgeving.

Overige activiteiten 2022

- Veiligheidsregio: herziening dekkingsplan
- Voorbereiden en vaststellen meerjarenstrategie RIEC Oost-Nederland

VERBONDEN PARTIJEN

Veiligheidsregio

In oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's in werking getreden. Op basis hiervan zijn in Nederland 25 veiligheidsregio's ingesteld waaronder Veiligheidsregio IJsselland. Veiligheidsregio IJsselland werkt als brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening met gemeenten en andere partners samen in het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crisis. Dit doen ze samen met en voor de regio IJsselland, een gebied met circa 500.000 inwoners. Met als motto: Veiligheid, voor elkaar!

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	628	302	276	264	264	264
Lasten	-3.625	-3.641	-3.641	-3.673	-3.672	-3.667
Saldo van baten en lasten	-2.996	-3.339	-3.366	-3.409	-3.408	-3.403
Onttrekking reserves	3	79	0	0	0	0
Toevoeging reserves	-221	0	0	0	0	0
Resultaat	-3.215	-3.260	-3.366	-3.409	-3.408	-3.403

Begroting 2022

Het totale saldo van de baten en lasten van dit programma is € 3,336 miljoen nadelig. De totale lasten zijn geraamd op € 3,641 miljoen en de totale baten op € 0,276 miljoen. Er zijn geen reservemutaties.

Toelichting meerjarenbegroting

De maatregelen Heroverweging en het gewenste nieuwe beleid uit de vastgestelde Kadernota 2022-2025 zijn in de begroting 2022-2025 verwerkt.

In 2021 en in mindere mate 2022 is er voor de aanvragen van reisdocumenten een piek verwacht. De inkomsten dalen daardoor naar een constant niveau vanaf 2023.

De veiligheidsregio heeft voor de jaren 2021 en 2022 een bezuinigingstaak ingevuld. Over de invulling van deze bezuiniging na 2022 wordt een voorstel ter besluitvorming voorgelegd. Hier is geen rekening mee gehouden in deze begroting. Dit verklaart de hogere lasten na 2022 voor Crisisbeheersing en brandweer. Op basis van de Kadernota 2022-2025 is het budget voor de toezichthouders (BOA's) vanaf 2013 verhoogd binnen Openbare orde en veiligheid.

Het verschil tussen de begroting 2021 en 2020 wordt hieronder verklaard per taakveld.

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil
Bestuur, participatie en communicatie			
Bestuur	-1.162	-1.197	-35
Beheer overige gebouwen en gronden	-8	0	8
Dienstverlening			
Burgerzaken	-257	-295	-38
Openbare orde & veiligheid			
Crisisbeheersing en Brandweer	-1.588	-1.607	-19
Openbare orde en Veiligheid	-325	-267	58
Reserves	79	0	-79
Resultaat	-3.260	-3.366	-106

BESTUUR, PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Bestuur

Op dit taakveld is een stijging van de lasten te zien ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door gestegen accountantskosten, gestegen contributies voor bijvoorbeeld de VNG en de indexering van salarissen en vergoedingen voor de griffie, het college en de raad.

Beheer overige gebouwen

De daling in lasten ten opzichte van 2021 is volledig te verklaren door de verkoop van de voormalige obs Elshof.

DIENSTVERLENING

Burgerzaken

Op dit taakveld is een stijging te zien van de verwachte lasten ten opzichte van 2021. In aansluiting met het SPP (Strategische personeelsplanning) zijn meer directe salariskosten toegerekend aan geografische informatievoorziening (databasebeheerder ruimtelijk domein). Daarnaast was er een daling in de lasten omdat er in 2021 in verband met corona incidenteel budget beschikbaar was vanwege de verkiezingen. Ook is er een daling van opbrengsten, omdat er in 2021 eenmalig extra inkomsten werden verwacht door een verwachte piek in het aantal aangevraagde rijbewijzen.

OPENBARE ORDE & VEILIGHEID

Crisisbeheersing en brandweer

De bijdrage voor de uitvoering van brandweertaken is geïndexeerd voor 2022 conform de begroting van de Veiligheidsregio IJsselland. Daarnaast is een bezuiniging verwerkt. Op verzoek van de gemeenten hebben de Verbonden partijen onderzocht of er bezuinigingsmogelijkheden zijn. Door de Veiligheidsregio IJsselland is dit voor 2022 ingevuld door te voorzien in een incidentele teruggave.

Openbare Orde en Veiligheid

Onder dit taakveld vallen de toezichthouders op de openbare ruimte (BOA's), burgernet, buurtbemiddeling en de uitvoering en handhaving van de algemene plaatselijke verordening (APV). Voor het zorg- en veiligheidshuis is de bijdrage verhoogd (Begrotingsrichtlijnen 2021-2024). De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) is op 1 januari 2020 ingevoerd. Het budget was

in eerste instantie opgenomen onder Programma 3, maar hoort hier thuis. Via de Algemene uitkering zijn middelen hiervoor beschikbaar gesteld.

RESERVE MUTATIES

Het verschil in reservemutaties betreft de coronasteun voor de verkiezingen en toezicht en handhaving in 2021. Voor beide geldt dat de middelen in 2020 zijn ontvangen en via resultaatbestemming bij de jaarstukken 2020 via reserves zijn doorgeschoven naar 2021.

LEEFOMGEVING

INLEIDING

Inhoud

Dit programma omvat het gemeentelijke beleid op het gebied van de openbare ruimte, ruimtelijke ontwikkeling en omgeving, wonen en grondexploitaties en de gemeentelijke activiteiten op het gebied van economische zaken, recreatie en toerisme en duurzaamheid.

Het programma omvat de volgende taakvelden: Verkeer en vervoer, openbaar groen en (openlucht)recreatie, riolering, begraafplaatsen, ruimtelijke ordening, grondexploitatie, wonen en bouwen, economische ontwikkelingen, fysieke bedrijfs- en infrastructuur, economische promotie, afval en milieubeheer.

De paragraaf Grondbeleid heeft een sterke relatie met dit programma en geeft inzicht in het gevoerde beleid en de uitvoering.

Raadsakkoord 2018 - 2022

Kwaliteit van leven

Wij streven bij het opstellen en uitvoeren van beleid naar de hoogst mogelijke kwaliteit van leven voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Daarbij is aandacht voor tradities, maar ook voor de grootst mogelijke zorg voor ons milieu. Iedereen dient zich bewust te zijn van zijn of haar omgeving. Het handhaven en ontwikkelen van waardevolle landschappen en biodiversiteit past bij het streven naar de hoogst mogelijke kwaliteit van leven. Dit geldt ook voor het stimuleren van regionale producten en korte voedselketens.

Woningbouw

Wij streven naar vitale kernen, waar inwoners met plezier wonen. Wonen en leefbaarheid hebben een sterke relatie met elkaar. Wij vinden een integrale aanpak daarin van belang.

Duurzaamheid

Wij vinden het belangrijk, dat onze gemeente, samen met inwoners en ondernemers, bijdraagt aan het verder voorkomen van een opwarming van de aarde en de klimaatverandering. Daarom stimuleren, faciliteren en ondersteunen wij het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op het gebied van energiebesparing en het opwekken van duurzame energie in het kader van de energietransitie. Omdat dit thema ook een regionale component kent, werken wij als vanzelfsprekend samen met buurgemeenten en onze provincie.

Omgevingsvisie

Wij willen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties werken aan de voorbereiding van de omgevingsvisie en de omgevingsplannen. Samen willen wij integrale keuzes maken over de inrichting van de fysieke leefomgeving. Dit doen we door inwoners meer en beter te betrekken bij ingrepen in de omgeving en het stimuleren en faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving. Daarbij gaan wij uit van de ja-mits-houding. Dat betekent dat wij niet meer denken in onmogelijkheden, maar in mogelijkheden.

Wij willen de ruimte die de Omgevingswet biedt optimaal benutten voor maatwerk, ruimte voor variëteit en maatschappelijk initiatief. Bij vermindering en vereenvoudiging van regels geven wij de inwoners vertrouwen en zijn wij bereid tot 'loslaten' en aansluiting te zoeken bij maatschappelijke initiatieven.

Naar vitaal platteland

Er komen de komende tientallen jaren grote structurele veranderingsopgaven bij elkaar in het landelijke gebied. Dat vraagt om een integrale, gebiedsgerichte benadering, waarbij opgaven voor landbouw, natuur, kwaliteit van de leefomgeving, milieu, water en klimaat (nog) meer hand in hand gaan en in samenhang met elkaar worden opgepakt. Een stevige opgave waar actoren gezamenlijk voor staan.

Lokale economie

Bedrijvigheid en ondernemerschap zorgen voor banen, welvaart, welzijn en dragen bij aan de vitaliteit van de kernen. Lokale ondernemers zijn vaak bereid lokale initiatieven te ondersteunen.

Het onderhouden van een goede relatie van de gemeente met het bedrijfsleven en de ondernemers onderling is een voorwaarde voor een goed ondernemersklimaat.

Leefbaarheid

De leefkwaliteit van kernen en buurtschappen is van groot belang voor het welbevinden van de inwoners. Dit geldt ook voor de directe woonomgeving. Wij vinden het belangrijk dat inwoners zich verantwoordelijk voelen voor de directe woonomgeving. Daarbij hoort dat zij actief betrokken worden bij de plannen voor de openbare ruimte.

Wat willen wij bereiken?

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR OPENBARE RUIMTE

1. Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen².
2. Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
3. Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
4. Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
5. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
6. Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.
7. Inrichten van een vraaggericht fijnmazig openbaar vervoersysteem in samenwerking met de provincie.
8. De kwaliteit van de openbare ruimte is volgens het scenario voldoende³.
9. In verband met de inzameling en het transport van afvalwater is er sprake van een duurzame bescherming van de volksgezondheid, handhaving van een goede leefomgeving en duurzame bescherming van natuur en milieu.

INDICATOREN VOOR OPENBARE RUIMTE

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Goede bereikbaarheid	Straten, paden en trottoirs in de buurt zijn goed begaanbaar	2018: 66% vindt deze goed begaanbaar 2016: 61% 2014: 59%	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 63%
Verkeersveiligheid	Onveilige verkeerssituaties in de buurt (% zelden/nooit)	2018: 43% vindt deze zelden of nooit verkeersonveilig 2016: 38%	Landelijk 2018 Niet stedelijk: 46
	Het aantal geregistreerde verkeersongevallen per 1.000 inwoners (W)	2020: 5,0 2019: 5,7 2018: 3,7	Landelijk 2020 <25.000 inw.: 5,6
	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (W)	2018: 13% 2017: 12% 2016: 12%	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 11%
Onderhouden perken, plantsoenen en parken in de buurt	Oordeel burger of deze goed onderhouden zijn	2018: 50% vindt deze in de buurt goed onderhouden 2016: 45% 2014: 41%	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 56%

² De eerste 7 doelstellingen zijn ontleend aan de Structuurvisie Olst-Wijhe Ruimte voor initiatief en innovatie 2018-2025.

³ In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is dit verder uitgewerkt.

Schoonhouden buurt	Oordeel inwoner over de buurt is schoon	2018: 71% vindt de buurt schoon 2016: 66% 2014: 63%	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 67%
Tevredenheid openbaar vervoer	Oordeel burger over tevredenheid openbaar vervoer	2018: 72% is tevreden over openbaar vervoer 2016: 73 % 2014: 65 %	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 64%

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN OMGEVING

1. Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen⁴.
2. Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
3. Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
4. Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
5. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
6. Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.
7. Inrichten van een vraaggericht fijnmazig openbaar vervoersysteem in samenwerking met de provincie.
8. De kwaliteit van de openbare ruimte is volgens het scenario voldoende⁵.
9. In verband met de inzameling en het transport van afvalwater is er sprake van een duurzame bescherming van de volksgezondheid, handhaving van een goede leefomgeving en duurzame bescherming van natuur en milieu.

INDICATOREN VOOR RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN OMGEVING

Verwezen wordt naar indicatoren bij andere thema's in het programma Leefomgeving.

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR WONEN, GRONDEXPLOITATIE & HANDHAVING

1. Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen.
2. Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
3. Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
4. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
5. Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.

INDICATOREN VOOR WONEN, GRONDEXPLOITATIE & HANDHAVING

⁴ De eerste 7 doelstellingen zijn ontleend aan de Structuurvisie Olst-Wijhe Ruimte voor initiatief en innovatie 2018-2025.

⁵ In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is dit verder uitgewerkt.

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Woon- en leefomgeving	Waardering door inwoners van buurt als leef- en woonomgeving.	2018: 93% voelt zich thuis in de buurt ^[1] 2016: 90%	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 90%
	Waardering door inwoners van buurt als leef- en woonomgeving	2018: 7,99 2016: 7,88 2014: 7,7	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 8,03
	Waardering door inwoners van de zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving	2018: 6,6 2016: 6,5 2014: 6,5	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 6,66
Wonen	Realisatie woningen in de periode 2022-2025 per jaar ^[2]	2020: 104 2019: 61 2018: 56	zie waarden hieronder
	Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (W) ^[3]	2019: 8,5 2018: 7,5 2017: 9,8	Landelijk 2019 <25.000 inw.: 9,3
Demografische druk	Demografische druk (groene en grijze druk t.o.v. 15-64 jarigen) (W)	2021: 58,6% 2020: 58,1% 2019: 58,2%	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 62%
Duurzaamheid	Energie-index sociale huurwoningen (gemiddeld een energie-index van 1,2 in 2027 bij sociale huurwoningen waarvan 95% max. 1,8)	2020: 1,2 2019: 1,46	--

^[1] Ontleend aan de burgerpeiling

^[2] Streefwaarde wordt opnieuw bepaald in de Woonvisie

^[3] W = wettelijke indicator, cijfers ontleend aan waarstaatjegemeente.nl

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN GRONDEXPLOITATIE

1. Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen.
2. Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
3. Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJsselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
4. Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
5. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
6. Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.
7. Samenwerken aan circulaire economie, aan vestigingsmogelijkheden voor lokale ondernemers en daar waar mogelijk innovatie bevorderen.

(ontleend aan de Structuurvisie Olst-Wijhe Ruime voor initiatief en innovatie 2018-2025)

INDICATOREN VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN GRONDEXPLOITATIE

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Uitbreiden economische structuur	Percentage functiemenging (W)	2020: 46% 2019: 45,4% 2018: 46%	Landelijk 2020: < 25.000 inw.: 48,6%
	Vestigingen van bedrijven (aantal per	2020: 151,6 2019: 148,8	Landelijk 2020: 165,4

	1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar) (W)	2018: 145,3	
Nabijheid winkels voor dagelijkse boodschappen ^[1]	Oordeel inwoners over voldoende nabij zijn van winkels voor dagelijkse boodschappen	2018: 77% van de inwoners vinden winkels voldoende nabij 2016: 77%	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 77%

^[1] Ontleend aan burgerpeiling Olst-Wijhe

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR VRIJETIJDSECONOMIE

1. Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
2. Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling
3. Een gezond, duurzaam en vitaal ondernemersklimaat in Olst-Wijhe. Vrijtijdseconomie is een onderdeel van het taakveld economie.
4. Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.

INDICATOREN VOOR VRIJETIJDSECONOMIE

Geen indicatoren aangewezen.

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR DUURZAAMHEID

1. Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen⁶.
2. Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
3. Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
4. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
5. Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.
6. In verband met de inzameling en het transport van afvalwater is er sprake van een duurzame bescherming van de volksgezondheid, handhaving van een goede leefomgeving en duurzame bescherming van natuur en milieu.
7. Een schone, hygiënische, veilige en duurzame leefomgeving voor de burgers en het verminderen van de belasting van het milieu.

INDICATOREN VOOR DUURZAAMHEID

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe ^[1]	Landelijk vergelijkend cijfer ^[2]
Voldoen aan het klimaatakkoord VNG-Rijk voor duurzaamheid	Reductie CO2 (30% vermindering in 2020 t.o.v. 1990)	2019: geen data bekend 2018: 19,82% 2017: 18,42%	niet bekend
Voldoen aan het klimaatakkoord VNG-Rijk voor duurzaamheid	Duurzame energieopwekking in 2020 (20%)	2019: geen data bekend 2018: 6,8% 2017: 5,4%	niet bekend

⁶ De eerste 7 doelstellingen zijn ontleend aan de Structuurvisie Olst-Wijhe Ruimte voor initiatief en innovatie 2018-2025.

	Hernieuwbare elektriciteit (zonnestroom) (W)	2019: 7,3% 2018: 8,3% 2017: 5,8%	Landelijk 2019: niet bekend
	Woningen met zonnestroom (CBS)	2020: geen data bekend 2019: 24,8% 2018: 20,7%	niet bekend
Afvalinzameling	Afvalinzameling voldoet aan de VANG ^[3] doelstellingen (>75% hergebruik)	2020: 92% 2019: 90% 2018: 87%	Landelijk 2020: 75% Landelijk 2025: 90%
Afvalinzameling	Verdere reductie van de hoeveelheid restafval. Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner) (W)	2020: 45 kg 2019: 52 kg 2018: 55 kg	Landelijk 2020: 100 kg per inwoner per jaar Landelijk 2025: 30 kg per inwoner per jaar

[1] Voor een deel ontleend aan ons eigen Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl

[2] het landelijke cijfer vermeld (voor zover bekend) als vergelijking.

[3] VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) van het Rijk.

BELEIDSKADERS

Het beleid voor dit programma is, naast hetgeen in wetgeving en in bestemmingsplannen is vastgelegd, gebaseerd op de volgende documenten:

- ✓ Structuurvisie Olst-Wijhe Ruimte voor initiatief en innovatie 2018-2025
- ✓ Woonvisie 2016-2020 en Uitvoeringsprogramma
- ✓ Nota Grondbeleid 2018-2021
- ✓ Landschapsontwikkelingsplan 2008-2023 (in 2016 geëvalueerd)
- ✓ Beleidsnota archeologie 2010
- ✓ Nota Ruimtelijke Kwaliteit, 'de kunst van het verleiden' 2014
- ✓ IBOR-plan 2016 en actualisatie uitvoering IBOR-plannen in 2021/2022
- ✓ Beleidsplan civieltechnische kunstwerken 2018
- ✓ Beheerplan wegen (vanaf 2018; tweejaarlijks)
- ✓ Beleid gladheidsbestrijding
- ✓ Gemeentelijk rioleringsplan Olst-Wijhe 2022-2028 (vast te stellen in 2021)
- ✓ Beleidsplan groen 2007-2017; geëvalueerd in 2014 (bomenbeleidsplan)
- ✓ Plan aanpak onkruid op verharding 2018
- ✓ Beheerplan onderhoud bermen en sloten (vanaf oktober 2017)
- ✓ Verkeersvisie 2017-2020
- ✓ Beleid bewegwijzering 2017-2020 (bijstelling 2022)
- ✓ Beleidsplan openbare verlichting
- ✓ Beleids- en beheerplan Begraafplaatsen 2014-2019
- ✓ Detailhandelsvisie Olst-Wijhe 2017 – 2020
- ✓ Bedrijventerreinenvisie 2010-2020
- ✓ Beleidsvisie Recreatie, toerisme en cultuur 2015-2020
- ✓ Duurzaamheidsvisie 2010 – 2020
- ✓ Programma Samen Duurzaam 2016-2020 (jaarlijks uitvoeringsprogramma)
- ✓ Afvalbeleidsplan Olst-Wijhe 2010-2015 (evaluatie 2021)
- ✓ Ruimtelijke visie duurzame energie (2020)
- ✓ Rapport en Routekaart Klimaatadaptatie (2020)
- ✓ Nota Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart
- ✓ Routekaart energieneutrale kernen 2018

Wat doen wij daarvoor?

OPENBARE RUIMTE

IBOR

In 2016 is het IBOR-plan door uw raad goedgekeurd en zijn extra middelen beschikbaar gesteld om de openbare ruimte op orde te brengen en te houden. Dit betreft alleen onderhoud en geen reconstructies. Door het IBOR-plan voeren we het onderhoud conform de afgesproken kwaliteitsniveaus uit. In 2022 vindt afronding plaats van de in 2021 gestarte evaluatie van het IBOR-plan 2016. Naar aanleiding van deze evaluatie en de keuzes die gemaakt zijn in het project heroverweging 2021 vindt bijstelling plaats van het IBOR-plan. Dit bijgestelde plan geeft de komende jaren richting aan het onderhouden van de openbare ruimten.

In 2022 zetten we voor het groenonderhoud in op het verbeteren van de samenwerking met KonnekteD, Dit na een uitgebreide heroriëntatie op mogelijke andere samenwerkingspartners in 2021. De andere partner die betrokken is bij deze heroriëntatie is Rova geweest. Rova is in 2020 gestart met het machinaal vegen en het bestrijden van onkruid op verhardingen en heeft de taken in 2021 uitgebreid met het meetbaar maken van de geleverde prestatie op basis van het vastgestelde IBOR-plan 2016. Het meetbaar maken en maandelijks meten van de geleverde prestaties helpt ons om beter te sturen op de afgesproken kwaliteit, maar ook om de samenwerking met KonnekteD te professionaliseren. Deze samenwerking bevalt goed en zetten we voort in 2022.

Meerjarenonderhoudsprogrammering (MJIP)

In 2020 is het meerjarig Investeringsplan (MJIP) opgesteld en vastgesteld door uw raad. Bij de heroverweging is besloten een aantal projecten door te schuiven. Dit betekent dat er een nieuwe planning met bijbehorende jaarlijkse kapitaallasten wordt opgesteld.

In 2022 worden de volgende projecten opgepakt:

- Onderzoek en uitvoering fase 1 wortelopdruk en groeiplaatsverbetering verhardingen;
- Vervanging laanbomen Brabantse Wagen en Weth. Van Doorninckweg;
- Uitvoering reconstructie fietspad Wolbroekenpad;
- Reconstructie Burgemeester Bentinckstraat en Koningin Julianalaan te Olst;
- Reconstructie omgeving duplexwoningen aan de Kortricklaan te Olst.
- Groot onderhoud Kerkplein Olst

Wegbeheer Olst-Wijhe

Ieder even jaar worden onze wegen geïnspecteerd volgens de systematiek van het rationeel wegbeheer. Deze gegevens worden verwerkt in het beheerprogramma Obsurv. Met behulp van dit programma wordt de nota beheer wegen Olst-Wijhe opgesteld voor een periode van 5 jaar. In deze nota staat ons areaal, de kwaliteit van het areaal en de te nemen onderhoudsmaatregelen om de wegen op het vastgesteld niveau te onderhouden.

Het noodzakelijke onderhoud voor 2022 wordt bepaald met behulp van de nota "Beheer wegen 2021-2025". Eind 2022 vindt er een nieuwe wegininspectie plaats en wordt een de nota "Beheer wegen 2023-2027" opgesteld.

Dit betreft het beheer en onderhoud van de wegen. Wegen welke aan het einde van hun levensduur zijn of om andere redenen aan vervanging toe zijn, worden opgenomen in het MJIP. Aan wegen welke zijn opgenomen in het MJIP wordt tot het moment van vervanging alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud gepleegd.

Onderhoud openbare verlichting

Het onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd binnen een vierjarenonderhoudscontract 2020-2023. Het onderhoud bestaat uit het herstel van lampen en schade masten.

De afgelopen vier jaar zijn ca. 1000 verouderde armaturen en 400 oude masten vervangen voor nieuwe masten en armaturen met ledverlichting. Ons areaal bestaat nu voor 50% uit ledverlichting. In 2022 wordt er een vervolgplan opgesteld voor de armaturen welke tussen 2023 en 2027 vervangen dienen te worden op basis van leeftijd en technische kwaliteit.

Onderhoud civieltechnische kunstwerken

Het onderhoud aan civieltechnische kunstwerken wordt uitgevoerd binnen het vierjarig onderhoudscontract 2020-2023. Het onderhoud bestaat voornamelijk uit het herstel van betonschade, schade aan brugleuningen, schilderen van brugleuningen en onderhoud aan houten bruggen.

In 2022 stellen wij een nota op over het meerjarig onderhoud en vervangingen vanaf 2023.

Riolering

Activiteiten i.v.m. uitvoering Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP)

- Voor 2021 stond de vervanging van de riolering en het afkoppelen van het hemelwater van het Kerkplein in Olst op het programma in samenhang met de reconstructie van het plein. De hiervoor benodigde investeringen zijn in 2019 reeds beschikbaar gesteld. Mede als gevolg van Corona en de hoge werkdruk is de voorbereiding in 2021 opgestart en zal uitvoering in 2022 plaatsvinden.
- Zoals onder het MJIP vermeld staan voor 2022 de reconstructie van de Burgemeester Bentinckstraat en de Koningin Julianalaan op het programma. In deze straten hoeft de riolering niet te worden vervangen, maar wordt er wel een apart hemelwaterriool aangelegd en wordt het hemelwater afgekoppeld, mede in het kader van de klimaatadaptatie.
- Mogelijk wordt in 2022 de riolering op de Kippenmarkt verlegd als gevolg van de plannen voor de bouw van een appartementencomplex.
- Voor de uitvoering van maatregelen uit het Masterplan Hemelwater Olst zijn voor de komende jaren in het GRP bedragen opgenomen. Voor 2022 is een bedrag € 100.000,- beschikbaar. De voor dit bedrag uit te voeren maatregelen worden nog nader bepaald.
- Mogelijk wordt daarnaast in 2022, in combinatie met SallandWonen en bouwbedrijf Nikkels, een deel van het aanvoerriool van het gemaal Averbergen vervangen en verlegd. Vervanging stond al voor 2018 gepland maar is gelet op de plannen van Salland Wonen en bouwbedrijf Nikkels voor het ontwikkelen van het Abersoncomplex en omgeving uitgesteld.

Beheersactiviteiten riolering

- Eind 2021 zijn weer diverse rioolleidingen gereinigd en onderworpen aan een inspectie met behulp van een rijdende videocamera. Welke riolen gereinigd en/of nader geïnspecteerd worden bepalen we aan de hand van een vooronderzoek via puffoto-inspectie.
- Aan de hand van de bevindingen van de video-inspectie bepalen we begin 2022 of en welke (kleinschalige) reparaties we in 2022 gaan uitvoeren.
- In 2022 gaan we de subsidieverordening afkoppelen dakoppervlak intensiever onder de aandacht van onze inwoners brengen om het afkoppelen en ontharden van tuinen te bevorderen.
- Bij neerslag blijken er in het buitengebied veel meer storingen van de drukriolering voor te komen dan bij droog weer. Dit duidt erop dat, ondanks dat dit niet is toegestaan, er nog veel regenwater is aangesloten op de drukriolering. In 2022 willen hier onderzoek naar doen en bewerkstelligen dat aangesloten regenwater alsnog wordt afgekoppeld.

Rivus

Binnen het samenwerkingsverband in de afvalwaterketen, Rivus, ligt in 2022 de aandacht voornamelijk op de regionale opgave in het kader van de klimaatadaptatie. Daarnaast wordt gewerkt aan een nieuw regionaal bestuursakkoord water.

Verkeer(sveiligheid)

In 2022 gaat het reguliere beheer voor het veilig houden van ons verkeer door. Dit betekent dat we in gesprek zijn en blijven met onze inwoners, bedrijven en kernen om verkeersonveilige situaties te verbeteren.

Om ervoor te zorgen dat onze inwoners zich veilig in het verkeer kunnen bewegen ontvangen wij van de Provincie subsidie om projecten en activiteiten te organiseren die het gedrag van verkeersdeelnemers beïnvloeden. De Provincie subsidieert 75% van deze projecten, de gemeente 25%. De subsidie zetten wij voor een groot deel in voor verkeersprojecten op het basis- en voortgezet onderwijs. Maar onze focus gaat ook uit naar de oudere verkeersdeelnemer. Voorbeelden van projecten zijn "afleiding in het verkeer", "rijden (z)onder invloed" en "rijbewijs op herhaling". Mogelijkerwijs vinden er aanpassingen plaats in het programma of vervallen initiatieven wegens COVID-19.

Bij onderhoud aan onze wegen richting wij ons op de CROW aanbevelingen om de wegen conform de essentiële herkenbaarheids-kenmerken in te richten. In 2022 verwachten wij een uitvoeringsprogramma te hebben opgesteld in kader van de Rijksopgave voor uitwerking van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030. De hierbij behorende risico gestuurde aanpak, met daarin risicoanalyses, uitvoeringsagenda's en programma's, dient nog een bestuurlijke plek te krijgen. Binnen de programma's worden jaarplannen uitgewerkt met concrete maatregelen die volgen uit de risico

gestuurde aanpak en aansluiten op financiële, uitvoerings- en planning technische mogelijkheden. Daarnaast sorteren de jaarplannen voor op mogelijkheden voor subsidieaanvragen via de regelingen van de Provincie en de Impulsregeling Verkeersveiligheid van het Rijk.

In 2001 hebben wij het categoriseringsplan voor onze wegen opgesteld. In de afgelopen decennia zijn aan ons weggelaten meerdere wegen afgewaardeerd, zodat wij het plan willen actualiseren. Verder is er behoefte ontstaan aan een Regionaal Verkeersmodel Overijssel. Een verkeersmodel waar zowel de provincie, als alle gemeenten in Overijssel gebruik van kunnen maken (bijvoorbeeld voor het akoestisch onderzoek) en ons richting geeft bij de ontwikkeling van nieuwe uitbreidingsplannen. Ook ons bewegwijzeringsbeleid van 2015 heeft in 2022 bijstelling. Door de vele digitale verwijsmogelijkheden is minder behoefte ontstaan aan fysieke (dure) wegverwijssystemen.

Groen, bomen en onkruid op verharding

Door de aangekondigde bezuinigingen zal het onderhoudsniveau van de openbare ruimte wellicht op plaatsen moeten worden verlaagd. Het effect van de bezuinigingen op het onderhoudsniveau wordt in 2022 in beeld gebracht. Dit zal mogelijk tot gevolg hebben dat straten groener worden vanwege een toename van onkruid op verhardingen, maar ook enkele gazons veranderen in hooilanden of bermen. Eventuele veranderingen in het onderhoud en de gevolgen daarvan gaan we vroegtijdig communiceren met onze inwoners (verwachtingsmanagement).

In 2022 wordt er verder gewerkt aan het bomenbeheerplan. Het is noodzakelijk in beeld te krijgen hoe wij alle bomen, meer dan 28.000 stuks, moeten beheren zodat we voldoen aan de zorgplicht en welke middelen daarvoor benodigd zijn. Eind 2022 moet dit plan gereed zijn.

De problematiek rondom de eikenprocessierups wordt jaarlijks erger, de meldingen nemen toe evenals de tijdsbesteding van onze groenmedewerkers. Daarnaast nemen de uitgaven aan gespecialiseerde bedrijven toe. We blijven jaarlijks onze werkwijze hierin evalueren en volgen nauwlettend innovaties in de markt en de resultaten van pilots elders in het land. Ook is een samenwerking aangegaan met de Provincie en gemeenten in de regio om kennis en krachten te bundelen. Dit zetten wij voort in 2022. Ook hier spelen de bezuinigingen een rol en is er meer overlast te verwachten voor onze inwoners.

Het achterstallig beheer van onze bermen en sloten hebben we de afgelopen jaren weggewerkt. De afronding heeft in 2021 plaatsgevonden. In 2022 worden bermen en sloten weer op de gebruikelijke wijze onderhouden en herstellen we bermen die plaatselijk problemen veroorzaken.

Via het MJIP gaan we in 2022 enkele grote boomvervangingsprojecten realiseren, zoals aan de Wethouder Van Doorninckweg en de Brabantse Wagen.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN OMGEVING

Structuurvisie Olst-Wijhe

In december 2017 is de Structuurvisie Olst-Wijhe vastgesteld. Uitgangspunt is dat samen met bewoners, organisaties en ondernemers wordt gewerkt aan de leefkwaliteit met zorg voor elkaar en goede bereikbare voorzieningen en ontmoetingsplekken in de dorpen, buurtschappen en op het platteland. Daarbij wordt ingezet op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen en het bieden van ruimte voor initiatief en innovatie. Aan de realisatie van de Structuurvisie is een Uitvoeringsprogramma gekoppeld. Een aantal items uit dat kader zijn:

- Begin 2021 is een addendum op de Structuurvisie vastgesteld met betrekking tot het te ontwikkelen kindcentrum in Olst locatie Averbbergen. Het addendum bevat een uitwerking van de ruimtelijke effecten van de locatiekeuze Averbbergen Noord. Ook gaat het in op het aspect onderwijshuisvesting in samenhang met het verbeteren van de verkeerssituatie in Olst en de gebiedsontwikkeling Abersson. Deze integrale blik borgt de ruimtelijke kwaliteit van de oostelijke dorpsrandzone van de kern Olst. Inmiddels zijn de gronden aangekocht en wordt de bestemmingsplanprocedure voorbereid. Er wordt met verschillende partijen samengewerkt om de nieuwe locatie te realiseren. De aanwezigheid van kwalitatief goed, betaalbaar en toekomstbestendig onderwijs vindt de gemeente belangrijk omdat het bijdraagt aan een aantrekkelijke woonomgeving waarin kinderen goed en veilig kunnen opgroeien. Onderwijsvoorzieningen leveren ook een belangrijke bijdrage aan het vestigingsklimaat. Olst-Wijhe wil ook als woongemeente aantrekkelijk blijven voor jonge gezinnen.

- Eén van de strategische doelen uit de Structuurvisie is; 'aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen'. In dit kader is gewerkt aan het realiseren van woningen voor de lokale behoefte (voor verschillende doelgroepen, waaronder ouderen en jongeren). Ook wordt met Olstergaard een vernieuwende, klimaatadaptieve wijk gerealiseerd. Daarnaast wordt gewerkt aan het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad, zoals door SallandWonen in Broekslag te Wijhe. Dit en andere thema's zullen terugkomen in de nieuwe Woonvisie. Daarbij wordt onder andere ingegaan op de wens vanuit de heroverweging om ons nadrukkelijker te ontwikkelen en te profileren als een aantrekkelijke woongemeente.
- Integrale aanpak IJsselfront, mede in relatie tot het Hoogwaterbeschermingsprogramma Zwolle-Olst: in 2022 ligt de focus op de verdere uitwerking van de meekoppelkansen in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Momenteel worden de plannen verder uitgewerkt, zodat bij de kadernota 2023-2026 hierover kan worden besloten. Daarnaast participeert de gemeente in verschillende trajecten van Rijkswaterstaat betreffende de Kader Richtlijn Water (KRW). Momenteel lopen er meerdere KRW trajecten, zoals KRW Olsterwaarden, KRW Buitenwaarden Wijhe en KRW Welsum. Bij deze trajecten hebben wij met name aandacht voor de recreatieve mogelijkheden langs de IJssel.
- Klimaatadaptatie: Programma klimaatadaptatie
In 2020 zijn het plan van aanpak klimaatadaptatie en de bijbehorende routekaart vastgesteld. De opgaven in het programma beschrijven de noodzakelijke eerste stappen om de gemeente klimaatadaptief in te richten. Het afgelopen jaar is gewerkt aan:
 - Risicodialogen met bewoners, bedrijven op bedrijventerreinen, SallandWonen, landgoedeigenaren, vertegenwoordigers van recreatie en toerisme, en winkeliers. Hiermee kregen we inzicht in de grootste klimaatkansen en -knelpunten die in de gemeente spelen.
 - Klimaatgesprekken met gemeenteambtenaren.
 - Klimaattoets: Hiermee kunnen gemeenteambtenaren zelf klimaatkansen en -knelpunten bij ruimtelijke ontwikkelingen identificeren.
 - Klimaatadaptatie bij evenementen: er hoeven geen extra klimaateisen toegevoegd worden aan vergunningen voor evenementen.
 - De link tussen klimaatadaptatie, duurzaamheid en biodiversiteit: De eerste aanzet is gedaan in het inzichtelijk maken van de onderlinge verbanden.
 Op basis van de Kadernota 2022-2025 is er vanaf 2022 in de begroting jaarlijks € 50.000,- beschikbaar voor Klimaatadaptatie vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan. Het gevolg is dat de acties rondom klimaatadaptatie alleen gerelateerd mogen zijn aan wateroverlast. Enerzijds is dat niet erg: alle aan te vragen subsidies hebben ook alleen betrekking op wateroverlast en droogte. En als verharding in de tuinen vermindert, heeft dat een positief effect op de waterafvoer evenals het reduceren van hitte. Aan de andere kant zal hittestress een steeds belangrijker thema worden waarmee we als gemeente aan de slag moeten. Vooralsnog kunnen we op korte termijn uit de voeten met deze insteek, maar in de toekomst zal ook hittestress een structureel onderdeel moeten vormen van de klimaatbegroting.

Projecten in het kader van grondexploitaties

Voor de projecten in het kader van grondexploitaties wordt ook verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Hieronder is een aantal specifieke projecten uitgelicht. Gebiedsontwikkeling De Noordmanshoek is op dit moment geen grondexploitatie.

Gebiedsontwikkeling Noordmanshoek

Stichting De Noordmanshoek heeft begin 2021 haar plan voor een duurzame invulling van het gebied Noordmanshoek ingediend. De verwachting is dat u hier eind 2021 een besluit over kunt nemen. Zoals eerder meldt heeft er op dit moment alleen een financiële toets plaatsgevonden. De inhoudelijke toetsing van het plan volgt later. Van daaruit wordt toegewerkt naar concrete stappen om te komen tot realisatie van het plan. In 2021 is daarnaast gestart met de realisatie van het zonnepark. Naar verwachting zal deze eind 2021/begin 2022 in gebruik zijn.

Olstergaard

Eind 2019 stelde uw raad het ontwikkelingsplan Olstergaard en bijbehorende grondexploitatie vast. Olstergaard wordt een natuurinclusieve en circulaire woonwijk ten zuiden van Zonnekamp Oost met

maximaal 80 woningen, waarvan SallandWonen 14 woningen bouwt. Toekomstige bewoners denken en doen zeer actief mee. Het bestemmingsplan is sinds oktober 2020 onherroepelijk en de vergunning Wet natuurbescherming (o.a. voor stikstof) is onherroepelijk sinds 6 mei 2021. Het gebied is nagenoeg bouwrijp en de eerste toekomstige bewoners willen binnenkort starten met bouwen. Naar verwachting starten de meeste bewoners in 2021 en 2022 met de bouw van hun woning. Ondertussen wordt het plan gefaseerd woonrijp gemaakt, hierbij wordt de voortgang van de bouw van woningen gevolgd.

Vorbereiding op de invoering van de Omgevingswet

In 2017 is gestart met de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. Na een tijdelijke versoering van werkzaamheden, is het implementatietraject vanaf 2019 geïntensiveerd. Dit aan de hand van het programmaplan transformatie ruimtelijk domein, waarin de concrete uitvoeringsprojecten zijn benoemd.

Er wordt gewerkt aan de herinrichting van werkprocessen, bestuurlijke besluitvorming met betrekking tot vergunningverlening wordt voorbereid, de benodigde aanpassingen in de informatiearchitectuur wordt voorbereid en samenwerking met ketenpartners wordt gestroomlijnd. Opleiding en ontwikkeling van medewerkers is hierbij ook een onderwerp, waarbij 'werken volgens de bedoeling' het resultaat moet zijn.

De komende periode wordt ingezet op een tijdige voorbereiding op de inwerkingtreding van de wet per 1 juli 2022. De focus ligt daarbij op de minimaal benodigde werkzaamheden, zodat vergunningverlening vanaf de datum van inwerkingtreding op juiste wijze wordt uitgevoerd.

Daarnaast wordt vernieuwing van het Omgevingsplan voorbereid, waarbij begonnen wordt met het omgevingsplan voor Dorpen en Buurtschappen.

Actualisatie van bestemmingsplannen en anticiperen op de Omgevingswet

De verplichting om iedere tien jaar bestemmingsplannen te actualiseren is komen te vervallen. In plaats daarvan wordt de komende jaren toegewerkt naar een Omgevingsplan. Eerste stap in die transitie is het maken van een omgevingsplan voor alle dorpen en buurtschappen. Begin 2020 is een Nota van uitgangspunten vastgesteld, waarin de beleids- en procesmatige uitgangspunten voor dit omgevingsplan zijn opgenomen. Bedoeling is een omgevingsplan te maken, waarin alleen geregeld wordt wat echt nodig is en dat toegankelijk en begrijpelijk is voor inwoners, ontwikkelaars en plantoetsers.

Met het oog op het uitstel van de invoering van de Omgevingswet wordt de voorbereiding van het omgevingsplan voor de dorpen en buurtschappen vertraagd opgepakt. Het planvormingstraject zal in 2022 worden voortgezet.

Vitaal platteland

De Kracht van Salland

De Kracht van Salland is een hecht en succesvol netwerk van inwoners, organisaties en overheden. In het netwerk worden kennis, informatie en ideeën ingebracht en gedeeld. Het is een broedplaats waar ideeën worden omgezet in goede projecten. Lokale kracht, integrale aanpak, kennisoverdracht en het leggen van verbindingen staan centraal. De Kracht van Salland omvat de gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe. De overheden faciliteren en stimuleren waar nodig. Belangrijke pijlers zijn LEADER, Salland Deal en de Salland Cafés. De Salland Cafés gaan altijd over actuele thema's. Ook in 2022 zullen weer circa vier Salland Cafés (fysiek en/of digitaal) georganiseerd worden, waarbij het bevorderen van niet alledaagse cross-overs tussen mensen, sectoren en gebieden zeker de aandacht zal krijgen om het functioneren van de netwerken en innovaties aan te jagen.

Salland Deal

Binnen Salland Deal werken meerdere organisaties aan een vitale landbouwstructuur, een natuurrijk cultuurlandschap en een gezond watersysteem.

Het platteland is in beweging. Ondernemers staan voor moeilijke keuzes en steeds meer maatregelen. Ook is de maatschappelijke druk vanuit de samenleving rondom dierwelzijn, milieumaatregelen en transparantie steeds groter. Financieel kent de agrarische sector pieken en dalen. Er is geen constante meer qua inkomsten.

Dat geeft onzekerheid voor de ondernemers. Vanuit diverse instanties, waaronder LTO en erfbetreders komen er steeds meer signalen dat er meer niet zichtbare armoede op het platteland heerst. Er zijn voorsnog geen harde gegevens hieromtrent bekend. Vanaf medio 2019 tot en met 2021 zijn er voor Salland twee ervencoaches aangesteld door de provincie Overijssel. Provincie

Overijssel heeft in 2021 een bezuinigingsvoorstel voorgelegd met betrekking tot de ervencoaches. De Sallandse gemeenten, gezamenlijk, hebben hierop gereageerd en laten weten dat het onwenselijk is om, juist nu, met de grote opgaven (o.a. 'stoppers' in het kader van de GGA) te bezuinigen op de ervencoaches. De partijen binnen Salland Deal zijn van mening dat inzet van deze ervencoaches op onder andere kavelruil, bedrijfsopvolging en -staking van structureel belang is en blijft voor een efficiënte bedrijfsvoering. Die aanpak biedt bovendien ook kansen voor brede gebiedsontwikkeling, waarbij doelstellingen vanuit natuur, landschap en water kunnen worden gekoppeld. De brede functie van ervencoach voor plattelandsbewoners/grondeigenaren zal ook specifiek ingezet kunnen worden op het onderwerp stil leed/armoede. De ervencoach heeft zo een brede, generalistische functie in het gebied. De combi tussen kavelruil en erfwijzer/procesbegeleider is ideaal voor meerdere thema's. Dat geeft ingang bij ondernemers en bewoners. Zo kunnen ook onderwerpen rondom de vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen worden aangekaart bij ondernemers en bewoners van het buitengebied. In 2021 is de evaluatie van de Salland deal opgestart en wordt toegewerkt naar een NEW-Deal. Een tijdelijk aangestelde (door provincie) kwartiermaker interviewt en inventariseert. Najaar 2021 wordt een lobby voor commitment en ondersteuning opgestart en een subsidieaanvraag bij provincie Overijssel voor uitvoering 2022-2023 ingediend.

Leader

Leader is één van de deelprogramma's van De Kracht van Salland. Eind 2015 is Salland opnieuw geselecteerd als "Leadergebied". Dat betekent dat we in Salland gebruik kunnen maken van de Europese Leadergelden voor plattelandsontwikkeling. De Lokale Actie Groep (LAG) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Leaderprogramma. In de LAG zitten Sallandse bewoners, zelfstandigen en afgevaardigden van organisaties als LTO, het Salland Marketing, Plaatselijk Belangen, het Waterschap en de drie gemeenten. Projecten in uitvoering binnen onze gemeente zijn: Van Hier en Van Daar, Dorpshuis Herxen 2.0, Salland Boert en Eet Bewust, Stichting Doorpakken Salland, StageregioSalland.nl, OZO Verbindzorg Jeugd, Platform Techniek Salland Next Level, De Slinger van Salland en Dorpshuis De Bongerd. Ook zijn er voldoende nieuwe projecten in de pijplijn voor 2021 en verder.

Het Leader programma is in 2021 met 2 jaar verlengd en wordt POP3+ genoemd. Er zijn extra middelen van EU en Provincie beschikbaar gesteld voor Leader Salland voor de jaren 2021 en 2022. Na 2022 zijn er nog 2 uitloopjaren om alle projecten af te ronden tot eind 2024. Tevens is in 2021 evaluatie van Leader opgestart en worden de uitkomsten eind 2021 verwacht. Voorbereidingen van het nieuwe Leaderprogramma in een opvolgende periode zijn inmiddels van start gegaan.

Leegstand agrarische gebouwen

De Provincie heeft een verkenning uitgewerkt in 2019 en gepresenteerd aan de gemeenten. Hieruit blijkt dat het thema vrijkomende agrarische bebouwing een taai vraagstuk is, omdat er verschillende actoren van belang zijn. Een oplossing voor de een is juist een probleem voor de ander. Uit deze verkenning is naar voren gekomen dat de inschatting is dat onze gemeente in de middenmoot zit qua stoppende boerenbedrijven in de toekomst. De verwachting is dat tot 2030 in Olst-Wijhe ongeveer 83 boeren zullen stoppen met hun bedrijf. Dit blijkt uit recente prognoses van vrijkomende agrarische bebouwing, waar de Universiteit van Wageningen in maart 2020 onderzoek naar deed. Hierdoor zal de leegstand van voormalige agrarische bebouwing toenemen tot ca. 97.000 vierkante meter. Die prognose betreft de periode 2018-2030, dus een aantal van deze vierkante meters zijn hoogstwaarschijnlijk al ingezet voor KGO of worden hergebruikt voor andere functies. Sloop (of duurzame functieverandering) van deze gebouwen vormen een cruciale bijdrage aan vele (provinciale) opgaven.

Binnen het beleid dat we hebben (bestemmingsplan, Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving) zijn veel mogelijkheden om een oplossing te bieden voor vrijkomende agrarische bebouwing. Afgelopen jaren zijn veel KGO-procedures doorlopen en dit zien we terug in het buitengebied. We merken dat de initiatieven steeds meer nieuwe elementen in zich hebben waar niet altijd een kader voor is en functieveranderingen in het buitengebied met zich mee brengt. Om meer inzicht te krijgen in de veranderingen in het buitengebied hebben we al onze KGO-plannen van de afgelopen jaren in beeld gebracht en gevisualiseerd op kaart en gekeken naar wat het Olst-Wijhe heeft opgeleverd. Op basis daarvan kunnen we analyseren of we nieuwe kaders nodig hebben en hoe de ontwikkelingen zich verhouden tot andere claims in het buitengebied (grootschalige energieopwekking, recreatie en toerisme, landbouw, natuur enz.).

Deze evaluatie geeft een beeld van de getallen en de spreiding van de KGO-ontwikkelingen in het buitengebied. Het laat zien dat met de uitvoering van het KGO-beleid leegstand en verrommeling voorkomen wordt, waarmee een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit wordt behaald. De beantwoording van de vraag hoe we vorm en invulling geven aan de ontwikkelingen in het buitengebied en de impact van het KGO-beleid hierop heeft onze aandacht en wordt daarom verder uitgewerkt in de Omgevingsvisie. Hiervoor wordt dit jaar een plan van aanpak opgesteld. De oplossingsrichtingen zullen uiteindelijk de bouwstenen worden voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De evaluatie vormt nu voor ons geen aanleiding om vooruitlopend op de Omgevingsvisie hier nu versneld actie op in te zetten en ons KGO-beleid te herzien.

Glasvezel Buitengebied

Een aansluiting op glasvezel vergroot de economische kansen voor ons bedrijfsleven en de gebruiksmogelijkheden van datadiensten voor onze inwoners. In 2016 is er een convenant gesloten met CIF welke in 2020 zijn overgenomen door Deltafiber. Hierin is afgesproken onder welke voorwaarden de gemeente meewerkt aan de realisatie van glasvezel in het buitengebied. In 2019 zijn de werkzaamheden aan de oostzijde van de IJssel afgerond. Deltafiber heeft zomer 2021 akkoord bereikt met particuliere grondeigenaren voor ligging in hun gronden. Najaar 2021, naar verwachting doorlopend in 2022 worden adressen in Welsum en Marle aangesloten.

Hoogwaterbeschermingsprogramma en integrale aanpak IJsselfront

In 2019 is door het Algemeen Bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta het voorkeursalternatief voor de dijkversterking Zwolle-Olst vastgesteld, inclusief de meekoppelkansen die in de verkenningsfase zijn onderzocht en geselecteerd. In 2022 wordt verder gewerkt aan de planuitwerkingsfase. Daarbij wordt het voorkeursalternatief concreter uitgewerkt en wordt in beeld gebracht welke vergunningen en procedures nodig zijn om uiteindelijk tot realisatie te kunnen komen. De meekoppelkansen worden daarbij meegenomen, op voorwaarde dat er tijdig gelden beschikbaar worden gesteld om de vertaalslag naar de realisatie te kunnen maken. In de komende Kadernota voor 2023-2026 zullen we daarvoor met een concreet voorstel komen.

Daarnaast participeren we in verschillende KRW trajecten (zie ook tekst bij Structuurvisie) en zien wij kansen en voordelen om in samenspraak met andere partners de komende jaren te werken aan een meer programmatische aanpak van het IJsselfront. Daarbij zetten we in op het duurzaam beleven van de IJssel en de uiterwaarden.

Cultuurhistorische Waardenkaart

Als gemeente streven we naar behoud van onze cultuurhistorische waarden. Via onze bestemmingsplannen en gemeentelijke monumentenlijst geven we daaraan invulling. In het licht van de nieuwe Omgevingswet willen we scherper benoemen welke cultuurhistorische waarden we willen behouden en op welke manier we dat willen bevorderen. Het vaststellen van een Cultuurhistorische Waardenkaart is daarvoor een belangrijk middel. In 2019 is daarvoor een startnotitie vastgesteld. In 2021 gaan we concreet aan de slag met het opzetten van een projectorganisatie en het inschakelen van een extern bureau om de waardenkaart te ontwikkelen.

Bij het opstellen van de Cultuurhistorische Waardenkaart wordt ook de samenleving betrokken. De wijze waarop wordt nader bepaald. Voor dit project is eenmalig uitvoeringsbudget beschikbaar. In 2022 wordt de Cultuurhistorische Waardenkaart opgeleverd. Deze is tevens een belangrijk onderdeel voor de op te leveren omgevingsvisie. Bij toekomstige ontwikkelingen zal ingezet worden op herkenbaarheid van ons DNA.

WONEN, GRONDEXPLOITATIE & HANDHAVING

Woonvisie 2016-2020 en Uitvoeringsagenda

Eind 2020 heeft u de Startnotitie voor de nieuwe Woonvisie vastgesteld. Inmiddels is de concept Woonvisie in een ver gevorderd stadium en wordt er ook gewerkt aan een Masterplan Woningbouw. In de nieuwe Woonvisie wordt ingegaan op de nieuwe bestuurlijke focus die in het kader van de bestuurlijke Heroverweging is vastgesteld. Daarbij gaan we voor het profiel van een innovatieve toekomstbestendige woongemeente en zetten we in op een groei van 1000 tot 1200 woningen in de komende 10 jaar.

Duidelijk is dat de woningmarkt in West Overijssel onder grote druk staat en dat woningbouw een belangrijke pijler wordt voor het lokale en regionale beleid. De nieuwe woonvisie wordt binnenkort ter vaststelling aan u voorgelegd. Specifieke aandachtspunten in ons woonbeleid zijn.

- Doelgroepenbeleid: onder andere adequaat inspelen op de groeiende groep senioren en op de vraag vanuit jongeren;
- Voldoende betaalbare woningen voor de huishoudens met een lager inkomen;
- Stimulering duurzame en levensloopbestendige woningbouw;
- Woningbouwprogrammering: we zetten in op ontwikkeling van nieuwe locaties (inbreiding en uitbreiding) en op diversiteit in het aanbod van woningen. Met name op centrumlocaties hebben we extra aandacht voor de groeiende groep senioren.

Woningbouw

In 2020 zijn er relatief veel woningen opgeleverd, totaal 104 woningen. Er is flink gebouwd, met name op de grotere locaties, zoals Zonnekamp Oost en Noorder Koeslag. Tegelijkertijd blijft de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen in de breedte wat achter en vormt dat een risico voor de toekomstige woningbouw. Inmiddels is het plan Olstergaard vastgesteld en gaat de woningbouw daar van start. Het bestemmingsplan Aberson ligt momenteel in behandeling bij de Raad van State in verband met een ingesteld beroep. In Wijhe wordt gewerkt aan een nieuwe uitleglocatie. Tevens gaan we aan de slag met vrijkomende schoollocaties, zoals de Tellegenschool in Wijhe en het vrijkomende scholencluster in Olst in de omgeving van de Ter Stegestraat. In Olst wordt door SallandWonen ingezet op sloop en nieuwbouw aan de Olsterkampweg. Daarbij is het plan om 20 woningen te slopen en op die plek 23 Buitengewoonthuis woningen te realiseren.

Bij nieuwbouw wordt de nadruk gelegd op levensloopbestendig en duurzaam bouwen. Daarnaast is het van belang dat er meer wordt ingezet op woningbouw voor kleinere huishoudens, zowel in de koop- als huursector. Betaalbaarheid is een belangrijk issue. Door de stijgende prijzen in de bouwsector wordt betaalbaar bouwen een steeds grotere uitdaging.

Gezien de vastgestelde bestuurlijke focus en de ambitie om 1000 tot 1200 woningen in 10 jaar te bouwen, gaan we voor de komende jaren uit van een gewenste woningbouwproductie van in ieder geval 100 woningen per jaar.

Prestatieafspraken met SallandWonen

Eind 2021 worden de nieuwe prestatieafspraken met SallandWonen vastgesteld. Het is de bedoeling om de nieuwe prestatieafspraken voor een periode van 2 jaar te laten gelden (wel met de mogelijkheid om tussentijds bij te stellen). Belangrijke zaken in het kader van deze afspraken zijn:

- Betaalbaar wonen voor alle inkomensgroepen uit de primaire doelgroep, waarbij we de totale woonlasten als uitgangspunt nemen;
- Het nader invullen van het woningbouwprogramma voor de komende jaren, zowel wat betreft de locaties als de te bedienen doelgroepen; gezien de hoge woningdruk op dit moment is er een grote behoefte aan nieuwbouw;
- Gezamenlijke aanpak van wijken, daar waar er door SallandWonen groot onderhoud is gepland. Daarbij kan ook op zaken als klimaatadaptatie worden ingegaan;
- Bevorderen van samenwerking met verschillende partners op het gebied van wonen met zorg, zodat we de lokale behoefte goed in beeld krijgen en daar ook goede vervolgsafspraken over kunnen maken.

Wabo

Privatisering Bouw- en woningtoezicht

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is in mei 2019 aangenomen. De bedoeling was dat de wet op 1 januari 2022, tegelijk met de Omgevingswet inwerking zou treden. Met de Omgevingswet is ook de invoering van de Wkb uitgesteld tot 1 juli 2022.

De wet voorziet in nieuwe regelgeving om in gevallen dat voor bouwplannen de bouwtechnische voorschriften op een verantwoorde wijze via private toetsing en toezicht worden gerealiseerd. De gemeentelijke bemoeienis om te komen tot een vergunning heeft, na volledige invoering, uitsluitend betrekking op het bestemmingsplan, de bouwverordening, eventueel welstand en veiligheid van de omgeving. Er wordt gestart met de meer eenvoudige bouwwerken (Bouwbesluittoetsvrije bouwwerken en gevolgklasse 1). Pas als na evaluatie blijkt dat het stelsel de bouwkwaliteit verbetert tegen aanvaardbare kosten kunnen de meer complexe bouwwerken (gevolgklasse 2 en 3) ook onder het stelsel komen.

De invoering van de Wkb voor bouwen betekent een verandering in proces, werkvoorraad en inkomsten. In 2021 is samen met de gemeente Raalte onderzoek gedaan naar de organisatorische en financiële gevolgen van de Wkb.

Binnen de gemeente Olst-Wijhe vallen in deze 1ste fase 90% van de jaarlijkse aanvragen om bouwvergunning en het daaruit voortvloeiende toezicht onder de werking van de Wkb. Afhankelijk van de te maken keuzes zal dit gevolgen hebben voor de voor de uitvoeringsprocessen en de voor de uitvoering noodzakelijke formatie. De invoering van de Wkb heeft voorts gevolgen voor de legesverordening en tarieventabel. Deze zullen per 1 juli 2022 moeten worden aangepast.

Uitvoeringsprogramma VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)

Voor 2022 wordt een Wabobreed Uitvoeringsprogramma opgesteld ook wel Uitvoeringsprogramma VTH genoemd, waarin zoals de naam al aangeeft ook het onderdeel toezicht en handhaving wordt opgenomen. De inhoud van het Uitvoeringsprogramma wordt, waar het gaat om taken die zijn opgedragen aan de Omgevingsdienst IJsselland (OD), met de OD afgestemd. In het kader van het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie, zal het Uitvoeringsprogramma moeten voldoen aan de aandachtspuntenlijst voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag VTH dat gezamenlijk met gemeenten en provincie is opgesteld. Een belangrijk speerpunt voor 2022 is de nieuwe risicoanalyse die uitgevoerd moet worden en die uiteindelijk een belangrijke basis gaat vormen voor het Uitvoeringsprogramma VTH voor de komende jaren.

In het eerste kwartaal van 2022 wordt u het Wabobrede-jaarverslag 2021 aangeboden. Het verslag geeft inzicht in de behaalde resultaten ten aanzien van de planning en doelstellingen die in het Uitvoeringsprogramma 2021 zijn opgenomen.

ECONOMISCHE ZAKEN EN GRONDEXPLOITATIE

Beleidsveld economie

Economie en ondernemerschap, vormen belangrijke elementen in de samenleving van onze gemeente. Ze zorgen voor financiële voorspoed, werkgelegenheid, reuring en innovatie. Ook zijn ondernemers onmisbaar voor sport- en cultuurverenigingen in het kader van bijvoorbeeld sponsoring en bepalen zij mede het imago van de gemeente. De coronacrisis en de nieuwe focus van woongemeente hebben ervoor gezorgd dat de urgentie om onderwerpen, trends en ontwikkelingen binnen het economisch domein op te pakken is toegenomen. Dat geldt zowel op het gebied van strategie (visie) als op het gebied van dienstverlening (praktische uitvoering). Door de coronacrisis wordt door ondernemend Olst-Wijhe vaker en harder op de deur van de gemeente geklopt en een beroep gedaan op gemeentelijke kennis, netwerken en faciliteiten. De Gemeente Olst-Wijhe gaat zich daarom, samen met ondernemers, inzetten voor een gezond, duurzaam en vitaal ondernemersklimaat.

Dit is mogelijk als er door uw raad wordt ingestemd met extra gemeentelijke inzet op het taakveld middels het beschikbaar stellen van een werkbudget en personele inzet. Wij zullen uw raad in het najaar van 2021 de opbrengst van de bestuursopdracht economisch programma in de vorm van Economische foto gemeente Olst-Wijhe presenteren en een voorstel doen.

Als gemeente vervullen we op veel terreinen steeds meer een faciliterende in plaats van een sturende en regisserende rol. We benutten en versterken wat er al is. En misschien wel het belangrijkste: we dragen nog beter uit wat onze gemeente te bieden heeft. Met betrekking tot de economische visie onderscheiden we op basis van het kwantitatieve en kwalitatieve onderzoek vier doelgroepen die passen bij het DNA van onze gemeente:

- ❖ Agri-business breed;
- ❖ MKB (industrie en groothandel);
- ❖ Detailhandel & horeca;
- ❖ ZZP.

De concrete acties die we voor deze doelgroepen voor ogen hebben:

- ❖ Strategische ontwikkeling ruimte taakveld economie
- ❖ Starten ondernemersloket;
- ❖ Faciliteren bedrijven dag/dagen;
- ❖ Techniekontmoetingen, in samenwerking bedrijfsleven en onderwijs;
- ❖ Actualisatie visie bedrijventerreinen
- ❖ Faciliteren kenniscentrum agri-business

- ❖ Duidelijke(re) spin-off Regio Zwolle (en haar entiteiten) creëren voor ondernemend Olst-Wijhe;
- ❖ Stimuleren/verstevigen organisatiegraad ondernemend Olst-Wijhe.

Regionale Samenwerking

Regio Zwolle

Regio Zwolle (RZ) bestaat uit 22 gemeenten in de provincies Overijssel, Gelderland, Flevoland en Drenthe. Ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties en overheden werken in deze regio samen aan verschillende actuele vraagstukken om zo de regio beter op de kaart te zetten en het potentieel van de regio beter te benutten.

Onze gemeente maakt deel uit van de Regio Zwolle, een economische topregio in Nederland. In 2009 stond onze gemeente mede aan de basis van deze regio, die inmiddels is uitgegroeid tot een samenwerkingsverband van 22 gemeenten in 4 provincies, organisaties van ondernemers en werknemers, alsmede onderwijsinstellingen. Samen met de regionale partners is een agenda opgesteld om de regio Zwolle te laten ontwikkelen tot de 4e economische regio in Nederland. Door een professionaliseringsslag te maken en gezamenlijk te investeren kunnen met het rijk (Regio) deals worden gesloten om bovengenoemde doelstelling te realiseren. De agenda richt zich primair op mobiliteit en bereikbaarheid, Human Capital Agenda, circulaire economie en leefomgeving, met daarnaast aandacht voor cultuur, internationalisatie, klimaatadaptatie en energietransitie.

Het belang van de regionale samenwerking groeit. Veel vraagstukken overstijgen de gemeentegrenzen en voor vele inwoners en ondernemers beperkt hun dagelijkse leven, leren en werken niet tot die grenzen. Voor behoud en groei van de werkgelegenheid, een optimale omgeving voor vernieuwend ondernemerschap met oog voor een goed en gezond leefklimaat, biedt de Regio Zwolle een ideale infrastructuur, waarin grensontkennend werken en elkaar iets gunnen belangrijke basisprincipes zijn.

Kansrijke projecten/ processen Regio Zwolle voor Olst-Wijhe

1. Human Capital Agenda (HCA)

Eén van de belangrijkste succesfactoren voor economische groei is de aanwezigheid van voldoende en gekwalificeerde arbeidskrachten. De Human Capital Agenda richt zich op beschikbaarheid, wendbaarheid en inclusiviteit. Olst-Wijhe wil aantrekkelijk blijven voor mensen met alle opleidingsniveaus. Kansen bieden voor alle leeftijdsgroepen. Voor starters op de arbeidsmarkt, maar zeker ook voor ouderen.

2. Verstedelijkingsstrategie + Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)

De verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle beoogt om voor de periode tot 2040 richting te geven aan de groei van wonen en werken in de regio. Dit gebeurt in samenhang met de opgaven rondom klimaatadaptatie en de energietransitie. Uitgangspunt daarbij is dat de kwaliteiten van de regio worden behouden en zo mogelijk worden versterkt. Het opstellen van de verstedelijkingsstrategie vindt plaats in wisselwerking met het MIRT-onderzoek bereikbaarheid Zwolle e.o.. De nieuwe focus van woongemeente hebben ervoor gezorgd dat nadrukkelijk aanhaken bij de verstedelijkingsstrategie voor Olst-Wijhe wenselijk is.

De toekomstige bereikbaarheidsopgave voor Zwolle en omgeving wordt sterk beïnvloed door de opgave voor wonen en werken in de regio Zwolle. Het MIRT Onderzoek concretiseert de bereikbaarheidsopgave die samenhangt met de verstedelijkingsstrategie en geeft inzicht in de samenhangende maatregelen tussen nu en 2040. Groei op het gebied van wonen en werken (verstedelijking) en (stedelijke) bereikbaarheid zijn communicerende vaten en kunnen niet los gezien worden van elkaar. Deze onderzoeken (Verstedelijkingsstrategie en MIRT) worden daarom in één gezamenlijk onderzoekstraject en in één integrale aanpak opgepakt.

3. Economische agenda Regio Zwolle

Deze agenda Regio Zwolle 2018-2022 kent 3 bewezen succesvolle sectoren:

- Kunststoffen
- Health
- Agri & Food

Uitgelicht Agri & Food voor Olst-Wijhe: Het Agri & Food Innovatie cluster Regio Zwolle verbindt ondernemers, overheid, onderzoek en onderwijs, door start-ups en ondernemers met innovatieve ideeën te begeleiden van idee tot realisatie. Het doel is het stimuleren van nieuwe initiatieven in de regio, het verspreiden van kennis en het geven van een extra impuls aan de werkgelegenheid. Niet

alleen in de agri & food sector, maar ook in de keten eromheen. Voor Olst-Wijhe is het belangrijk om de verbinding tussen platteland en dorpen te houden. Voor een economisch vitaal en leefbaar landelijk gebied is het evenwicht tussen natuur en economie van groot belang. In het landelijk gebied komen veel opgaven samen die vragen om structurele veranderingen. De gemeente werkt hierin nauw samen met andere overheden, maatschappelijke organisaties, bewoners en gebruikers van het landelijke gebied. Bestuurlijk is er onlangs in het kader van de heroverweging voor gekozen om, kijkende naar de vraagstukken op het platteland, met name de aandacht te leggen naar die zaken waar onze inspanningen direct leiden tot kansen of versnelling van de ontwikkelingen in de agrarische sector.

Dienstverlening aan ondernemers

Ook via de Regio Zwolle (o.a. Kennispoort, Trade-Office) blijven we werken aan het verbeteren van het vestigingsklimaat. Onder meer door het bieden van een goede dienstverlening aan ondernemers. In Olst-Wijhe hebben we speciale aandacht voor starters, ondernemers in retail/vrijtijdseconomie en agrarische ondernemers.

CleanTech Regio (CTR)

Naast het versterken en verdiepen van de samenwerking binnen de Regio Zwolle onderhouden we, mede vanwege onze geografische ligging, ook (ver-)binding met de CleanTech Regio (een samenwerkingsverband van ondernemers, onderwijs/onderzoek en overheden in de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen). Ook deze Regio heeft een vernieuwde Agenda opgesteld. Als agendalid blijven wij zo nodig mogelijkheden verkennen in hoeverre lokale ambities in samenwerking met de CTR kunnen worden gerealiseerd.

Detailhandelsvisie

Naast deze speerpunten in het kader van de detailhandelsvisie, is sinds eind 2019 door de provincie geld vrijgemaakt voor twee opeenvolgende centrumarrangementen. Door de uitbraak van COVID-19 is tevens geld beschikbaar gekomen van de provincie om drie crisisarrangementen op te zetten. Na afstemming met ondernemersverenigingen Natuurlijk Olst en Gastvrij Wijhe is besloten om op de (crisis)centrumarrangementen nadruk te leggen. We opereren momenteel in een driehoeksverhouding: gemeente, Provincie en beide ondernemersverenigingen. In 2022 trachten we om samen met de centrummanagers, ondernemersverenigingen, gemeente en Provincie in te zetten op nog uit te voeren activiteiten en acties die zijn geborgd in de huidige centrum- en crisisarrangementen en tevens trachten we in 2022 de ingezette lijn met betrekking tot het thema vitaliteit in de centra ook in 2022 door te zetten en door te ontwikkelen zodat de samenwerking een steeds duurzamer karakter krijgt.

Bedrijventerreinen

De West Overijsselse gemeenten en de provincie Overijssel hebben in 2017 onderlinge afspraken gemaakt over het programmeren van bedrijventerreinen in West Overijssel, omdat zij constateerden dat het voor het versterken van de economie van West Overijssel belangrijk is om vraag en aanbod van bedrijventerreinen in balans te hebben.

Deze afspraken zijn geactualiseerd middels een nieuwe regionale vraagstelling voor de periode 2019-2030. Er is overeenstemming bereikt over het in balans brengen van vraag en aanbod van bedrijventerreinen, daar waar het overaanbod zachte plannen in de weg zit. Met deze afspraken wordt toegewerkt naar een programmering die ten dienste staat van het versterken van de regionale economie. Er wordt met deze afspraken maximaal ingezet op ruimte voor economische groei en voor groei op de kwalitatief beste locaties. Deze afspraken zijn vastgelegd in het document "Afspraken Regionale Bedrijventerreinen Programmering West Overijssel 2019-2022".

De lokale vraag naar werklocaties trekt aan. Dit komt mede door de conjuncturele ontwikkelingen. Het Plan van Aanpak is nog uitvoering en in 2022 wordt bekeken of de aanpak moeten worden herzien/geactualiseerd.

Als er wordt ingestemd met de bestuursopdracht economie in het najaar van 2021, dan zal ook de herijking van de bedrijventerreinvisie gaan plaatsvinden in Olst-Wijhe.

VRIJETIJDSECONOMIE

Vrijtijdseconomie en Cultuur

De beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020 was een visie op hoofdlijnen. Er was geen sprake van dichtgetimmerde kaders of een concreet uitvoeringsprogramma. Met de bestuursopdracht

'Ontwikkelprogramma: naar een toekomstbestendig en vitaal economisch profiel voor Olst-Wijhe'
zorgen we ervoor dat we goed voorbereid zijn op morgen. Het ontwikkelprogramma bevat een duidelijke economische focus met concrete en effectieve maatregelen, voor de korte en middellange termijn. Het gewenste resultaat is: Een gezond, duurzaam en vitaal ondernemersklimaat in Olst-Wijhe. Vrijtijdseconomie is een onderdeel van het taakveld economie.

De beleidsvisie recreatie, toerisme en cultuur 2015-2020 is gedateerd, echter nog wel relevant. We wensen een duidelijk toeristisch en recreatief profiel. In de gekozen bestuurlijke focus in het kader van de heroverweging wordt gemeld dat we ons groen en ligging moeten benutten en economisch uitnutten. Daarbij is het dan ook belangrijk dat belangrijke toeristische en recreatieve partners zich binden aan onze gemeente.

We willen de beleidsvisie toerisme, recreatie en toerisme herijken. De richting die gekozen gaat worden in het kader van de uitwerking van de bestuursopdracht Economisch programma is bepalend voor onze aandachtspunten in 2022.

Salland Marketing - Salland Kompas

Salland Marketing is de organisatie die voor de gemeenten Rijssen-Holten, Hellendoorn, Deventer, Olst-Wijhe en Raalte het toeristische 'A-merk Salland' promotioneel in de markt zet. Er is een strategische agenda voor heel Salland voor de periode 2019-2022.

Vanuit het kompas is nadrukkelijk de aansluiting gezocht bij de programmalijnen van het Uitvoeringsprogramma 2020-2024 van Gastvrij Overijssel. Ook blijven we de versterking met het Sallandse Heuvelrug programma, Hanzesteden langs de IJssel, Deventer en VisitOost zoeken. Uitgangspunt is dat het totaal meer moet zijn dan de som der delen! In het Salland Kompas 2019-2022 staat beschreven wat alle betrokken partijen toeristisch en recreatief gezien in en met Salland willen bereiken. Het merk Salland is geduid, we hebben focus aangebracht in de belofte en productontwikkeling van Salland. Daarbij is duidelijk wat we te bieden hebben en voor wie. Maar ook wat we nog graag willen ontwikkelen en welke activiteiten en partijen daarbij nodig zijn.

Het Kompas is geen op zichzelf staand document. Het is in samenspraak ontstaan en moet verder vorm krijgen en gevormd worden door de betrokken gemeenten, ondernemers en overige stakeholders. Die wens is er ook, dus er is sprake van een breed en sterk draagvlak. Salland Marketing treedt in de uitvoering graag op als regisseur en is de aanjager van de marketingcommunicatie.

Regiegroep + Verbindingsgroep IJssel

De IJsselvallei heeft veel kwaliteiten en potentie in de combinatie van landschap, natuur, water, cultuur en erfgoed. Vanuit recreatief-toeristisch perspectief ligt de focus voor dit gebied, tot nu toe, op de Hanzesteden, met hun sterke cultuurhistorische identiteit. Of de IJsselvallei wordt als onderdeel betrokken in de promotie van Achterhoek, Liemers, Salland, Veluwe en IJsseldelta. Dit doet volgens bewoners én bezoekers te weinig recht aan de beleving van de IJsselvallei als geheel. Voor de 'kenners' heeft de IJsselvallei een zodanige sterke uitstraling, dat het van belang is om het gebied meer in samenhang mét de Hanzesteden te ontwikkelen, waarbij de IJssel als drager fungeert.

De Regiegroep VTE IJssel & IJsselvallei heeft de gehele IJsselvallei in beeld. Gezien de samenstelling van de Regiegroep is de focus van de verbindingsgroep IJssel gericht op subregio Zutphen-Zwolle. De verbindingsgroep bestaat uit vertegenwoordigers van Wij zijn Heerde, Stichting IJsselhoeven, Stichting IJssellandschap, Staatsbosbeheer, Salland Marketing, Gemeente Olst-Wijhe, Gemeente Deventer, Gemeente Heerde en Gemeente Voorst. Provincie Gelderland en Provincie Overijssel zijn óók betrokken, zowel betrokken via het beleidsveld Vrijtijdseconomie als Water. Daarnaast zijn Gemeente Epe en Hanzesteden Marketing aangesloten als agendaleden. De coördinatie van de verbindingsgroep ligt in deze fase bij Salland Marketing. Getracht wordt om een programma op te stellen voor het IJsselgebied Zutphen – Zwolle met concrete toeristische/ recreatieve doelen met daaraan gekoppeld projecten/ processen.

Centrumarrangement Olst-Wijhe

De provincie Overijssel biedt gemeenten in Overijssel de mogelijkheid om een centrumarrangement af te sluiten. Dit arrangement is bedoeld om de winkelgebieden van Olst en Wijhe te versterken. Ondernemersverenigingen Natuurlijk Olst en Gastvrij Wijhe, de provincie Overijssel en wij hechten grote waarde aan het gezamenlijk optrekken met het oog op het vitaliseren van de kernwinkelgebieden van Olst en Wijhe. Voor beide dorpen is het van levensbelang om met een integraal plan de attractiviteit van de kernen te verhogen wat de toeloop naar de kernwinkelgebieden zal vergroten. Een impuls hierop in een groter verband helpt de leegstand in het winkelbestand te

verkleinen en de levensvatbaarheid van de bestaande winkels te vergroten, wat de attractiviteit op haar beurt weer zal verhogen.

We hebben in 2019, 2020 en 2021 een (crisis)centrumarrangement afgesloten met de Provincie. Hieruit is het beeldmerk 'Hier stroomt de liefde' voortgekomen. Het doel is aandacht voor lokale ondernemers en voor producten van dichtbij. Want juist nu, in deze coronatijd, is winkelen om de hoek naast heel gemakkelijk vooral ook goed en hard nodig. Ook in 2022 hopen wij hierop verder voort te borduren.

Kozakken aan de IJssel

De Kozakken, die een belangrijke rol hebben gespeeld bij de bevrijding van Nederland ten tijde van de Franse overheersing, waren afkomstig uit Basjkirostan. De Kozakken waren hier actief eind 1813/begin 1814. In Wijhe hebben de kozakken een bivak gehad. Over de IJssel werd een schipbrug gelegd om voor de overige geallieerde troepen die tegen Napoleon vochten, de oversteek over de IJssel mogelijk te maken. 'Kozakken aan de IJssel' is hiermee één van de grote verhalen van Olst-Wijhe. Centraal staat daarbij de IJssel, die als natuurlijke barrière bescherming bood maar ook overwonnen moest worden. Rondom het thema Basjkieren is al het één en ander tot stand gebracht in 2018. De 'opmaat' in 2018 smaakte naar meer. Daarom is de wens om meer ruimte te geven aan dit onderwerp en is er een projectplan "Kozakken aan de IJssel" opgesteld. De gemeente Olst-Wijhe trekt samen met Museum Geelvinck en de Historische Vereniging Wijhe op om het project 'Kozakken aan de IJssel' tot uitvoer te brengen. De Gemeente Olst – Wijhe treedt daarbij op als penvoerder ten behoeve de Provinciale subsidie 'Verhaal van Overijssel'.

Routenetwerken Salland

Vanaf 1 januari 2019 is Routenetwerken Salland de samenwerkingsvorm waarin het fiets- en wandelnetwerk in Salland worden beheerd en doorontwikkeld.

Routenetwerken Salland richt zich op de taken, zoals omschreven in de samenwerkingsovereenkomst van de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte. Met name het digitale gegevensbeheer en informatievoorziening blijft veel inzet vergen. Door dit als routebureaus in Overijssel gezamenlijk op te pakken kan daarmee een unieke, vooruitstrevende positie in Nederland worden verworven. Dit past ook bij de ambitie van de provincie Overijssel om een vijf sterren fiets- en wandelprovincie te zijn.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheidsvisie

In 2010 is de Duurzaamheidsvisie 2010-2020 door uw raad vastgesteld. De visie liep tot 2020. Voor 2021 en verder wordt geen nieuwe duurzaamheidsvisie vastgesteld. Het Klimaatakkoord vormt de leidraad, waarop we het programma voor Duurzaamheid vormgeven. Naast het Klimaatakkoord zal ook de Ruimtelijke visie duurzame energieopwek de basis vormen voor het programma. Jaarlijks gaan we werken met een Uitvoeringsprogramma, waarin concreet de acties en financiën worden benoemd die beschikbaar zijn.

Dit betekent dat we voor 2022 op dezelfde wijze gaan werken als in 2021. Op basis van een Uitvoeringsprogramma 2022 dat in het najaar 2021 wordt opgesteld zal invulling en vervolg gegeven worden aan de taken waarvoor door het rijk, provincie en u middelen beschikbaar zijn gesteld. Het gaat hierbij onder andere om de volgende taken:

Energiebesparing:

- Opstellen en uitvoering geven aan het Energiebesparingsplan.
- Invulling geven aan het Energieloket 3.0. Samen met bedrijven het Energieloket verder uitwerken en activeren, waarmee we bedrijven en woningeigenaren stimuleren energiebesparende maatregelen te nemen. Verduurzaming van de sociale huurvoorraad blijft onderdeel van de prestatieafspraken met SallandWonen.
- Energiecontroles bij bedrijven.

Duurzame energie

- Het verder ontwikkelen en realiseren van duurzame energiebronnen, waarmee we vooralsnog inzetten op grootschalige energieproductie met zon en wind. Ook de ontwikkeling van andere bronnen van duurzame opwek zullen we blijven volgen en waar mogelijk faciliteren om in te zetten.
- Uitvoering geven aan de opgestelde warmtevisie.

- Vervolg geven aan de Routekaart energieneutrale kernen met de kernen die willen volgen op de kernen die zijn gestart.
- Een faciliterende rol blijven vervullen voor de kernen die in de uitvoeringsfase zitten van hun plan van aanpak energieneutraal.

Afvalbeleidsplan

Het huidige Afvalbeleidsplan 2010 – 2015 is met het uitvoeren van het laatste project Omgekeerd Inzamelen afgerond. De transformatie van een afvalinzameling naar een grondstoffeninzameling is voltooid. In 2021 is er ruimte voor evaluatie, wat kan leiden tot optimalisering van de inzameling, indien nodig. Gezien de huidige capaciteit en begroting wordt er geen nieuw Grondstoffenbeleidsplan (nieuwe naam van het Afvalbeleidsplan) opgesteld ook omdat de monitor laat zien dat de doelstellingen uit het Landelijke Afval Plan (ruim) worden gehaald. In 2022 zullen we vervolg geven aan de optimalisatie van de deelstromen om een zo duurzaam mogelijk afvalbeleid te creëren tegen zo laag mogelijke kosten.

Mooi Schoon

Met de budgetten uit het Verpakkingenconvenant wordt door ROVA het programma Mooi Schoon uitgevoerd. Doel is om zwerfafval samen met de samenleving aan te pakken. Het programma voor 2022 richt zich op activiteiten die we met elkaar in stand willen houden. Eind 2022 stopt de financiering vanuit het Verpakkingenconvenant. Onze inzet is vooral op het faciliteren van vrijwilligers met materiaal om op te ruimen. Daarnaast wordt ingezet op een programma voor het Voortgezet Onderwijs. In het nieuwe schooljaar 2021-2022 gaan we verder met het project 'Schoon Belonen' voor de scholen. Het is een mooie combinatie van afval scheiden, zwerfvuil ruimen en educatie. Ook gaan we door met het ondersteunen van veel actieve bewoners met materiaal en promotie. Zodra het mogelijk is wordt een activiteit met en voor de vrijwilligers georganiseerd, zodat vrijwilligers elkaar spreken en ervaringen uitwisselen.

Het ondersteunen met materiaal doen we ook voor het landelijke programma Schone Rivieren, waarbij monitoring en opruimen van rivieren ervoor zorgt dat er minder plastic vervuiling in de zee terecht komt. Het onderzoek is erop gericht de bron van vervuiling te achterhalen en verdere vervuiling te voorkomen.

Asbestdaken

Sinds het besluit in juni 2019 om het wetsvoorstel voor het saneren van asbestdaken, tot nader order, niet aan te nemen is onze gemeentelijke rol niet actief. Wel zien we dat er nog steeds wordt gesaneerd. Hadden we in onze gemeente in 2018 nog 411.000 m² oppervlakte aan asbest op daken, in 2021 is dit aantal gedaald naar 274.000 m². Dus het aantal m² is gedaald met 33%. Vanwege de beperkte capaciteit zetten we ook in 2022 niet actief in op het saneren van asbestdaken. Wel blijven we inwoners met vragen informeren en houden we de actualiteit in de gaten. Zodra er nieuwe ontwikkelingen zijn op landelijk of provinciaal niveau, zullen we dit bekendmaken via onze website en als het kan weer aanhaken.

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

In 2019 en 2020 zijn op lokaal, provinciaal en rijksniveau initiatieven ontwikkeld om ruimtelijke ontwikkelingen weer op gang te krijgen. Naast toepassing van rekenmethodieken om vast te stellen of er sprake is van stikstofdepositie op een kwetsbaar N2000 gebied, is er met name op landelijk niveau via de rapporten van de commissie Remkes richting gegeven aan de aanpak van deze problematiek. Op provinciale schaal wordt gewerkt aan gebiedsgerichte aanpak (GGA). Dit omdat de problematiek binnen de provincie sterk kan verschillen. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking en afstemming met Raalte en Deventer in zogeheten gebiedstafel Salland. Deze ontwikkeling wordt gezamenlijk verder uitgekristalliseerd en zal eind 2021 concrete vormen verkrijgen. Ook is net voor de zomer 2021 een 'Sallandbrede' vrijwillige kavelruil opgestart. En er loopt een kavelruil Wijhe-Laag Zuthem. De kavelruil in het gebied Wijhe-Laag Zuthem-Windesheim is een vrijwillig kavelruilproject, dat is opgesteld door Agrarische ondernemers die hebben aangegeven dat er behoefte is aan deze kavelruil. Dit traject wordt gesubsidieerd door de provincie Overijssel. Pratensis heeft opdracht gekregen voor de uitvoerende taken van beide kavelruilprojecten.

VERBONDEN PARTIJEN

Omgevingsdienst IJsselland

De Omgevingsdienst IJsselland wordt gevormd door de elf gemeenten in de regio en de provincie Overijssel. Zij zijn deelnemer aan de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJsselland. De Omgevingsdienst is daarmee een verbonden partij.

Het werkgebied van de Omgevingsdienst IJsselland valt samen met dat van de Veiligheidsregio en de GGD IJsselland. Op grond van het basistakenpakket Milieu heeft iedere individuele partner haar werkvoorraad (vergunningverlening en toezicht en handhaving) overgedragen aan de Omgevingsdienst.

In 2020 is uit interne onderzoeken gebleken dat de interne bedrijfsvoering van de OD verbetering behoeft. Samen met de partners is vervolgens een op basis van een bestuurlijk geaccordeerd Plan van Aanpak een proces gestart dat moet leiden naar een verbetering van de uitvoering en naar meer balans tussen inbreng (per partner) en het afnemen van producten door de partners van de OD. Bij brief van het dagelijks bestuur van de OD d.d. 24 juni 2021 aan de redenen en staten in de regio bent u hierover al geïnformeerd.

Dit Programma Samen Toekomst bestendig loopt momenteel langs 5 te onderscheiden sporen:

1. BOOST; Bedrijfsvoering Op Orde Samen Toekomstbestendig
2. Naar een duurzame begroting
3. Herijking uitgangspunten en grondslagen financiering
4. Interne en externe efficiencyverbeteringen
5. Meer rendement uit de programmering

Naast dat dit programma directe, eenmalige, kosten kent, gaan er indirect uit de verschillende sporen ook kosten voortkomen. Deze zullen hun structurele weerslag gaan krijgen in de begrotingen van 2022, 2023 en/of 2024, afhankelijk van het betreffende spoor en de voortgang.

ROVA

ROVA zet zich in voor een schone samenleving; voor nu en in de toekomst. Zij vervullen daarmee een taak van publiek belang en voeren deze uit in opdracht van de aandeelhoudende gemeenten, waaronder Olst-Wijhe.

De missie van ROVA is om zorg te dragen voor een schone en duurzame leefomgeving. In die leefomgeving is het niet meer vanzelfsprekend dat waardevolle grondstoffen worden verspild door ze eenmalig te gebruiken en op een laagwaardige manier te verwijderen.

Als uitvoeringsorganisatie van en voor onze gemeenten hebben zij een maximale focus op de dienstverlening aan de inwoners van onze gemeente. Er wordt daarom geïnvesteerd in voorlichting en educatie om inwoners bewust te maken van het effect van hun handelen op het milieu.

Het gezamenlijk afvalbeleid wordt voorbereid door ROVA. Hierbij ligt de focus op grondstoffen in plaats van op afval. Gezamenlijk worden nieuwe inzamelmethoden geïntroduceerd en wordt gewerkt aan bewustzijn bij inwoners over hun aankoop- en afdankgedrag. Het doel is om minimaal de landelijke afvaldoelstellingen voor 2025 te bereiken (een teruggang van 240 kilo in 2014, naar gemiddeld 30 kilo restafval per inwoner per jaar). Daarnaast ligt de focus bij verdere optimalisaties in de inzameling waaronder het vinden van oplossingen voor hoogbouw en het vinden van recycling oplossingen voor overblijvende reststromen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Leefomgeving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	9.389	9.333	7.615	6.441	5.494	5.386
Lasten	-13.442	-14.928	-11.378	-10.281	-9.337	-9.311
Saldo van baten en lasten	-4.053	-5.595	-3.763	-3.840	-3.843	-3.925
Onttrekking reserves	698	1.518	32	15	17	24
Toevoeging reserves	-273	-13	-13	-13	-13	-13
Resultaat	-3.628	-4.090	-3.744	-3.837	-3.839	-3.914

Begroting 2022

Het totale saldo van de baten en lasten van dit programma is € 3,7 miljoen nadelig. De totale lasten zijn geraamd op € 11,3 miljoen en de totale baten op € 7,6 miljoen. De storting in reserves is geraamd op € 13.000, de onttrekking aan reserves op € 32.000.

Toelichting meerjarenbegroting

De mutaties in het meerjarige verloop van de lasten en baten houden verband met aflopende kapitaallasten en de fasen waarin grondexploitaties zich bevinden. Aan de meerjarige fluctuaties van baten en lasten liggen de meest recente actualisatie van grondexploitaties ten grondslag. Daarnaast zijn de maatregelen Heroverweging 2021 en het gewenste nieuw beleid uit de vastgestelde Kadernota 2022-2025 van invloed op het verloop.

Het verschil tussen de begroting 2022 en 2021 wordt hieronder verklaard per taakveld.

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil
Openbare ruimte			
Verkeer en vervoer	-2.386	-1.766	620
Openbaar vervoer	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.025	-1.052	-26
Riolering	515	525	10
Begraafplaatsen en crematoria	-48	-45	3
Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving			
Ruimtelijke ordening	-977	-608	369
Wonen, grondexploitatie & handhaving			
Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-17	-16	1
Wonen en bouwen	-252	-126	126
Economische zaken en grondexploitatie			
Economische ontwikkeling	-132	-133	-1
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-20	-26	-6
Economische promotie	-36	-36	0
Recreatie en toerisme			
Recreatieve Havens	-1	4	5
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-242	-225	17
Duurzaamheid			
Afval	177	385	207
Milieubeheer	-1.152	-644	507
Reserves	1.506	19	-1.487
Resultaat	-4.090	-3.744	345

OPENBARE RUIMTE

Verkeer en vervoer

Het voordelig verschil in het saldo 2022-2021 komt, doordat in 2021 hogere lasten zijn geraamd door overgehevelde bedragen vanuit de jaarrekening 2020 naar 2021 (reconstructie wegen, rationeel wegbeheer, glasvezel buitengebied, verkeersmobiliteit). Uit de heroverweging 2021 is maatregel 8 (verlaging budget gladheidbestrijding), maatregel 10 (terugbrengen onderhoudsniveau verkeer), maatregel 11 (onderhoud wegen) en maatregel 60 (aanpassing afschrijvingstermijnen) vanaf 2022 structureel ingevoerd.

Openbaar groen & (openlucht)recreatie

Het nadelig verschil in saldo 2021-2022 komt, doordat in 2022 hogere lasten zijn geraamd door areaal uitbreiding. Uit de heroverweging 2021 is maatregel 9 Terugbrengen niveau beheer openbare ruimte (groenonderhoud) vanaf 2022 structureel ingevoerd. Een nadeel is ontstaan doordat meer directe salarislasten zijn toegerekend in aansluiting met Bbv.

Riolering

De ramingen 2022-2025 zijn gebaseerd op het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP 2022-2028). Budgettair worden lasten en baten verrekend via de rioolheffing en de ingestelde Voorziening

Riolering. Het voordeel is ontstaan doordat in heroverweging 2021 is besloten een extra bedrag aan kwijschelding door te berekenen aan de rioolbegroting (maatregel 26). Het uitgangspunt is dat de heffing 100% kostendekkend is voor de totale rioleringszorg. Voor het totaaloverzicht verwijzen wij naar de paragraaf lokale heffingen

Begraafplaatsen

Het voordeel is ontstaan doordat minder directe salarislasten zijn toegerekend in aansluiting met Bbv. De onderhoudsplanning voor de begraafplaats gebouwen is geactualiseerd. Dit heeft geresulteerd in hogere onderhoudslasten.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN OMGEVING

Ruimtelijke ordening

Het voordelige verschil in saldo 2022-2021 komt, doordat in 2021 hogere lasten zijn geraamd door overgehevelde bedragen vanuit de jaarrekening 2020 naar 2021 (invoering Omgevingswet, hoogwaterbeschermingsprogramma, leaderprojecten, versterking IJsseluiterwaarden).

Uit de heroverweging 2021 is maatregel 13 (actualisering bestemmingsplannen) en 14 (besparing externe advisering omgevingsvergunning) ingevoerd..

In aansluiting met het SPP 2021 (Strategische personeelsplanning) zijn meer directe salariskosten toegerekend (jurist ruimtelijke ordening en case- manager invoering Omgevingswet).

WONEN, GRONDEXPLOITATIE & HANDHAVING

Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)

Door de lagere verliesvoorziening grondexploitatie, getroffen bij de jaarrekening 2020, zijn minder rentelasten toegerekend.

Wonen en bouwen

Het voordelig verschil in saldo 2021-2022 komt door overgehevelde bedragen vanuit de jaarrekening 2020 naar 2021 met betrekking tot de gebiedsontwikkeling Noordmanshoek en onderzoek woningbouw Wijhe.

Verder is in 2021 een incidenteel budget gevoteerd voor de startnotitie woonvisie.

ECONOMISCHE ZAKEN EN GRONDEXPLOITATIE

Economische ontwikkelingen

Het nadelig verschil 2020-2021 wordt veroorzaakt door indexatie van de bijdrage voor de Regio Zwolle.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Door de hogere verliesvoorziening grondexploitatie, getroffen bij de jaarrekening 2020, zijn meer rentelasten toegerekend

Economische promotie

Onder dit taakveld wordt de subsidiebijdrage aan de Historische vereniging 't Olster Erfgoed in het Infocentrum Den Nul geraamd. De bijdrage blijft gelijk.

VRIJETIJDSECONOMIE

Recreatieve Havens

Het verwachte saldo voor de Loswal in Wijhe is verbeterd ten opzichte van 2021. De havenmeester wordt deels ontzorgd door het mogelijk maken van digitaal betalen, waarop de inkomsten evenrediger zijn verdeeld tussen de havenmeester en de gemeente. Dit levert per saldo een voordeel op.

Openbaar groen & (openlucht)recreatie

Het voordelige verschil in saldo 2022 ten opzichte van 2021 komt doordat er in 2021 nog een incidenteel budget staat voor het uitvoeringsprogramma spelen.

DUURZAAMHEID

Afval

In de ramingen met betrekking tot afvalstoffen is rekening gehouden met omgekeerd inzamelen. Budgettair worden lasten en baten verrekend via de afvaltarieven. Het voordeel ten opzichte van de begroting 2021 komt door de eenmalige toevoeging aan de Egalisatievoorziening afvalstoffen met de jaarrekening 2020. Uit de heroverweging 2021 is maatregel 25a (compensatie BTW), 25b (Grof Huishoudelijk Tuinafval (GHT)) en 26 (kwijtschelding) vanaf 2022 structureel ingevoerd. Het uitgangspunt is dat de tarieven 100% kostendekkend zijn. Voor het totaal overzicht verwijzen wij naar de paragraaf lokale heffingen

Milieubeheer

Het voordelig verschil in saldo 2021-2022 komt door overgehevelde bedragen vanuit de jaarrekening 2020 naar 2021 met betrekking tot transitievisie (warmte, wijkaanpak en energieloketten). In 2021 zijn verder hogere lasten geraamd door het overgehevelde budget voor het programma duurzaamheid (inclusief sanering asbestdaken en risicoanalyse VTH taken).

In 2020 is voor 2021 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de Ruimtelijke visie Duurzame Energie met wind en zon.

RESERVE MUTATIES

Het verschil in onttrekking tussen 2022 en 2021 houdt verband met incidenteel geraamde bedragen in 2021 met betrekking tot reconstructie wegen, rationeel wegbeheer, glasvezel buitengebied, verkeersmobiliteit, hoogwaterbeschermingsprogramma voorbereiding Omgevingswet, leaderprojecten, gebiedsontwikkeling Noordmanshoek, onderzoek woningbouw Wijhe, programma duurzaamheid, TOP-verplaatsing Welsum en startnotitie woonvisie.

SAMENLEVING

INLEIDING

Inhoud

Dit programma omvat het sociale domein. Wat wetgeving betreft wordt onder meer bedoeld op de uitvoering van de Participatiewet (werk- en inkomensondersteuning), de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (maatschappelijke ondersteuning) en de Jeugdwet (jeugdzorg). Daarnaast vallen ook onderwijs, sport, kunst en cultuur, en welzijn binnen dit programma.

Het programma Samenleving omvat de volgende taakvelden: openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting, onderwijsbeleid en leerlingzaken, sportbeleid en activering, sportaccommodaties, cultuurprestaties, -productie en –participatie, media, samenkracht en burgerparticipatie, inkomensregelingen, begeleide participatie en arbeidsparticipatie, maatwerkvoorzieningen Wmo, wijkteams, maatwerkdienstverlening 18+ en 18-, geëscaleerde zorg 18- en volksgezondheid.

Raadsakkoord 2018 - 2022

Welzijn

Olst-Wijhe is een aantrekkelijke gemeente om te wonen en te leven. Onze inwoners voelen zich thuis in de gemeente. In de gemeente moet je kunnen werken, wonen, leren, recreëren, sporten, etc. Iedereen moet kunnen meedoen aan onze samenleving, waarbij hij of zij zelf verantwoordelijk is voor zijn of haar rol daar in. Wij streven bij het opstellen en uitvoeren van beleid naar de hoogst mogelijke kwaliteit van leven voor onze inwoners

In de vastgestelde Structuurvisie Olst-Wijhe 2018-2025 is de volgende visie opgenomen:

“We willen samen met bewoners, ondernemers en organisaties werken aan de leefkwaliteit met zorg voor elkaar en goede bereikbare voorzieningen en ontmoetingsplekken in de dorpen, buurtschappen en het platteland. Dit willen we doen op een manier die aansluit bij onze identiteit: een bloeiend verenigingsleven en de ondernemende cultuur van ‘schouders er onder’ op zowel het economische - als het sociaal-culturele vlak”.

Inclusieve samenleving

Wij streven samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties naar een inclusieve samenleving, waaraan iedere inwoner, jong en oud, met of zonder beperking, naar vermogen meedoet en waarbij mensen naar elkaar omkijken.

Iedere inwoner is primair zelf verantwoordelijk voor zijn of haar rol in onze maatschappij. De gemeente draagt bij aan een klimaat en fysieke omgeving, waarin inwoners zelf en met elkaar in staat zijn mee te doen in onze samenleving.

De gemeente biedt daarbij zorg en ondersteuning van goede kwaliteit aan kwetsbare inwoners. De menselijke maat staat bij maatschappelijke ondersteuning en hulp voorop.

Ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning, voor zowel jong als oud, moet in de brede zin toegankelijk zijn.

Daarvoor is een integrale aanpak van ondersteuning belangrijk en is ontschotting van middelen (geld) wenselijk door het toepassen van één huishouden, één plan en één budget. Korte communicatielijnen met de cliënt en een snelle verstrekking zijn hierbij belangrijk.

Jeugdzorg

Ieder kind verdient het om de zorg te krijgen die het nodig heeft. Voor alle kinderen en hun verzorgers is de zorg laagdrempelig toegankelijk via één loket. Een goede en integrale samenwerking in de jeugdketen is van essentieel belang en wordt gestimuleerd. Hier geldt ook: één huishouden, één plan en één budget.

Werk en inkomen

De doelstelling om zoveel mogelijk inwoners zonder baan aan (betaald) werk te helpen, zoals opgenomen in het Beleidskader Participatiewet 2015-2018, blijft uitgangspunt.

Onderwijs

Kwalitatief onderwijs is de basis om zich te kunnen ontplooiën en een zelfstandige toekomst op te bouwen.

De school is een veilige plek, waar kinderen zich thuis voelen.

De aanwezigheid van toekomstbestendige onderwijshuisvesting is van groot belang voor onze gemeente.

Wat willen wij bereiken?

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR ONDERWIJS

1. De gemeente beschikt over een pluriform onderwijsaanbod dat aansluit op de behoeften van onze inwoners waarbij gestreefd wordt naar een zo breed mogelijk aanbod van voortgezet onderwijs en de verdere groei van de aanwezige school voor voortgezet onderwijs wordt gefaciliteerd;
2. Leerlingen uit onze gemeente volgen een compleet onderwijsprogramma zonder verzuim met als uiteindelijke resultaat een startkwalificatie;
3. De gemeente stimuleert inwoners op het gebied van taal en lezen om te voorkomen dat laaggeletterdheid een reden is om niet volwaardig deel te nemen aan onze maatschappij.

INDICATOREN VOOR ONDERWIJS

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Basisonderwijs voldoende nabij	Basisonderwijs voldoende nabij	2018: 86% vindt dit voldoende nabij 2016: 90% 2014: 87%	Landelijk <25.000 inw: 2018: 90%
Schoolverzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (W)	2019: 0,0 2018: --	Landelijk <25.000 inw: 2019: 1,7
	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (W)	2019: 19 2018: 14	Landelijk <25.000 inw: 2019: 19
	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (in % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs) (W)	2019: geen data 2018: geen data	Landelijk <25.000 inw: 2019: --

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR SPORT

We streven naar een vitale en gezonde gemeenschap.

De speerpunten van het lokaal sportakkoord zijn:

1. Vitale sport- en beweegaanbieders
2. Het SPOC (Sport-, Onderwijs- en Cultuurcluster) in Wijhe wil met haar partners een dienstverleningsconcept ontwikkelen waarbij sport, bewegen en gezonde leefstijl centraal staan.
3. Een inclusieve sportcultuur

INDICATOREN VOOR SPORT

Moeten in de toekomst nog ingevuld worden.

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR KUNST EN CULTUUR

1. Ontdekken van de cultuurparels: Kunst en Cultuur(historie) zijn dragers van de vrijetijdssector in Olst-Wijhe. Met dit thema wordt zowel het materiële culturele erfgoed (cultuurlandschappen, de landgoederen, de musea, de IJssellinie, de kerkepaden, het stenen kruis, de streekproducten etc), als het immateriële culturele erfgoed (de streektaal, de tradities, de streekverhalen, de oude ambachten, de streekgerechten et cetera) bedoeld.
2. Het behouden en versterken van de fysieke kwaliteit.
3. Kunstwerken in de openbare ruimte
Openbare kunstwerken hebben een autonome, maatschappelijke en ruimtelijke (meer)waarde. Ze hebben onder andere als doel om de leefomgeving te verfraaien en de identiteit van een gebied uit te dragen. Om beeldende kunst toegankelijk te maken, heeft de gemeente een percentageregeling beeldende kunst in het leven geroepen. Doelstelling is dat 1% van de exploitatieopzet van een fysiek herinrichtingsplan wordt gereserveerd voor een openbaar kunstwerk. Per herinrichtingsproject wordt bekeken of deze regeling wordt toegepast. De Kunstwacht in Delft onderhoudt (in opdracht van de gemeente) de kunstwerken. De gemeente stelt hiervoor jaarlijks een onderhoudsbudget beschikbaar.
4. Behoud en versterking cultureel erfgoed
Er wordt een onderscheid gemaakt tussen materieel cultureel erfgoed (zoals gebouwen, landschappen, verzamelingen en kunstwerken) en immaterieel erfgoed (zoals dialecten, verhalen, liederen, feesten, recepten en tradities). Beiden vormen de bouwstenen van de vrijetijdssector. De gemeente heeft een (rand)voorwaardenscheppende en faciliterende rol voor wat betreft het behoud en de versterking ervan. Belangrijke archeologische en cultuurhistorische waarden worden in de bestemmingsplannen en de monumentenlijst beschermd.

INDICATOREN VOOR KUNST EN CULTUUR

Moet in de toekomst nog ingevuld gaan worden bij actualiseren van beleidskader.

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR WELZIJN

1. Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen, die in de dorpen en buurtschappen samen met de bewoners en ondernemers op peil worden gehouden.
2. We gaan er vanuit dat onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit en vitaliteit van hun eigen leef- en woonomgeving.

INDICATOREN VOOR WELZIJN

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Prettig en veilig wonen	Waardering buurt als leef- en woonomgeving	2018: 7,99 93% voelt zich thuis in de buurt 2016: 7,88 2014: 7,7	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 8,03
Voorzieningenniveau	In iedere kern een ontmoetingsfunctie	Ja	
Tevredenheid welzijnsvoorzieningen	Tevredenheid welzijnsvoorzieningen in de nabije omgeving	2018: 57% van de burgers is tevreden hierover 2016: 55% 2014: 57%	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 60%

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR WERK EN INKOMENSONDERSTEUNING

De uitvoering van de Participatiewet moet een bijdrage leveren aan de ambitie om tot een inclusieve samenleving te komen.

INDICATOREN VOOR WERK EN INKOMENSONDERSTEUNING

Indicatoren begroting 2021-2024 zit bij 'Maatschappelijke ondersteuning' maar dit moet voor begroting 2022-2025 gesplitst worden.

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Werk- en inkomensondersteuning	Alle klanten die een periodieke uitkering van de gemeente ontvangen, moeten een voor hen passend traject volgen	dit is geval	
	Het merendeel van onze klanten met een bijstandsuitkering laat een positieve ontwikkeling op de participatieladder zien	2018: 41%	geen data
	Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (W)	2020: 474,4 2019: 466,4 2018: 476,1	Landelijk 2020: < 25.000 inw.: 553,1
	Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jaar)(W)	2019: 0 2018: 0	Landelijk 2019: 1
	Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)(W)	2019: 4 2018: 3	Landelijk 2019: 4
	Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame bevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)(W)	2020: 69,8% 2019: 70,9% 2018: 70,4%	Landelijk 2020: 69,3%
	Werkeloze jongeren (% 16 t/m 22 jaar) (W)	2019: 1 2018: 1	Landelijk 2019: 1
	Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners) (W)	2020 2e helft: 230,2 2019: 178	Landelijk 2020: 249,6
	Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar) (W)	1e helft 2020: 190,6 2e helft 2019: 183,8 2e helft 2018: 253,8	Landelijk 2020: 148,9

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

1. Wij streven naar een samenleving waaraan iedere inwoner naar vermogen meedoet en waarbij mensen naar elkaar omkijken.
2. Wij willen uitgaan van eigen kracht en "samenredzaamheid" in onze lokale samenleving, zorgen voor een zoveel mogelijk "inclusieve samenleving" met goede algemene voorzieningen en tenslotte maatwerk bieden aan degenen die aanvullend hierop maatschappelijke ondersteuning nodig hebben om mee te kunnen doen in onze samenleving.

INDICATOREN VOOR MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Het bestaan van onafhankelijke cliënt-ondersteuning is bekend bij onze inwoners ^[1]	De Wmo-cliënten wist waar ze moesten zijn voor de hulpvraag	2021: 83% 2020: 78% 2019: 81%	Geen data
Maatschappelijke participatie	Waarderingscijfer van de inwoners m.b.t. de inspanningen van de gemeente om burgers volledig te laten deelnemen aan de maatschappij (streefwaarde 6,7) ^[2]	2018: 6,8 2016: 6,6 2014: 6,5	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 6,71
Onze Wmo cliënten ervaren het contact met de gemeente als positief	De medewerker nam de gemeente serieus (cliëntervaringsonderzoek)	2021: 91% 2020: 90% 2019: 91%	Geen data
De toegang tot ondersteuning en zorg is gericht op de eigen regie van de cliënt en op het leveren van een maatwerkoplossing	De mate waarin Wmo cliënten van mening zijn dat tijdens het gesprek door de consulent en cliënt samen naar oplossingen is gezocht (cliëntervaringsonderzoek).	2021: Eens: 84% 2020: Eens: 83% 2019: Eens: 82%	Geen data

[1] Ontleend aan Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen=samendoen.

[2] Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl

[3] Ontleend aan het Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen = Samendoen

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR JEUGD

We willen streven met elkaar dat: 1) ieder kind gezond opgroeit; 2) ieder kind veilig opgroeit; 3) ieder kind kansrijk opgroeit. Wij willen daarvoor samenwerken met alle partijen die daaraan een bijdrage willen leveren, zodat kinderen zich optimaal ontwikkelen en kunnen (blijven) meedoen in hun eigen omgeving. Leidende principes: in eigen omgeving; zo gewoon mogelijk en goede basis.

1. De rechten van de kinderen en jongeren en Olst-Wijhe zijn geborgd.
2. De Jeugd in Olst-Wijhe benut kansen en ontwikkelt talenten.
3. Ouders en opvoeders in Olst-Wijhe zijn veerkrachtig en doen mee.
4. Een Veilig en Gezond opvoedklimaat.
5. Een gezin, een plan, een regisseur.
6. De (specialistische) jeugdhulp transformeert.

INDICATOREN VOOR JEUGD

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Jeugd kan veilig, gezond en kansrijk opgroeien	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar) (W)	2020: 2e helft: 8,5% 2019: 2e helft: 8,3%	Landelijk <25.000 inw: 2020 2e helft: 9,0%
	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar) (W)	2020: 1e helft: 11,06%	Landelijk <25.000 inw: 2020 1e helft: 8,7%
	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar) (W)	2020 1e helft: geen data. 2019: geen data	Landelijk <25.000 inw: 2020 2e helft: 0,4%
Jeugd kan veilig, gezond en kansrijk opgroeien	De mate waarin cliënten zonder hulp verder kunnen.	geen data	geen data

Jeugd kan veilig, gezond en kansrijk opgroeien	De mate waarin er na beëindiging geen nieuwe start van jeugdhulp plaatsvindt.	geen data	geen data
Jeugd kan veilig, gezond en kansrijk opgroeien	Inzet van jeugdhulp: Zo licht mogelijk (2), Zo vroeg mogelijk (3) Zo dichtbij mogelijk (4).	geen data	geen data
Tevredenheid speelvoorziening	Tevredenheid speelvoorzieningen in de nabije omgeving	2018: 65% van de burgers is tevreden hierover 2016: 61% 2014: 60%	Landelijk <25.000 inw: 2018: 63%

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT VOOR VOLKSGEZONDHEID

We streven naar een gezonde gemeenschap.

De speerpunten van het lokaal gezondheidsbeleid zijn:

1. Verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen
2. Afname overgewicht, focus op jeugd
3. Een goede psychische gezondheid
4. Terugdringen van (problematisch) alcoholgebruik
5. Een gezonde fysieke leefomgeving

INDICATOREN VOOR VOLKSGEZONDHEID

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Tevredenheid gezondheidsvoorziening	Tevredenheid over de gezondheidsvoorziening	2018: 85% van de burgers is tevreden hierover 2016: 85% 2014: 81%	Landelijk 2018: < 25.000 inw.:81%
Gezondheidsbevordering	Percentage niet sporters (W)	Geen recente data	idem

BELEIDSKADERS

Het beleid voor dit programma is, naast hetgeen in wetgeving is vastgesteld, gebaseerd op de volgende documenten:

- ✓ Sociale Toekomstvisie 2012 – 2020
- ✓ Nota Integraal Jeugdbeleid “Opvoeden en opgroeien in Olst-Wijhe” (evaluatie in november 2018)
- ✓ Nota: ‘Plan van aanpak lokale transformatie jeugdhulp Olst-Wijhe 2017-2020.
- ✓ Integraal jeugdplan Olst-Wijhe (vastgesteld in 2020).
- ✓ Beleidsnota Zo Spelen wij in Olst-Wijhe (geëvalueerd in 2015)
- ✓ Preventie- en handhaving Drank- en Horecawet (vastgesteld in 2019)
- ✓ Nota, “Peuterwerk, notitie over kwaliteit, educatie en samenwerking 2011 – 2014” (geëvalueerd in oktober 2015)
- ✓ Beleidsplan VVE in Salland (vastgesteld januari 2021)
- ✓ Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Olst-Wijhe
- ✓ Beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015 – 2020
- ✓ Notitie Cultuureducatie Primair Onderwijs gemeente Olst-Wijhe 2016-2020
- ✓ Evaluatienotitie Kulturhusconcept Olst-Wijhe (vastgesteld in 2008; geëvalueerd in 2015)

- ✓ Notitie maatschappelijk vastgoed (vastgesteld in 2015)
- ✓ Evaluatie Bibliotheekwerk Olst-Wijhe 2014-2018 (vastgesteld in 2018)
- ✓ Nota Sport- en Cultuurstimulering 2014-2018 (tussenevaluatie 2015)
- ✓ Projectplan Cultuureducatie aan de basis Olst-Wijhe 2017 – 2020
- ✓ Projectplan Cultuurmakelaar gemeente Olst-Wijhe en Raalte 2017-2018
- ✓ Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen = Samendoen (evaluatie eind 2021)
- ✓ Nota lokaal Gezondheidsbeleid Olst-Wijhe 2019-2022 (tussenevaluatie 2020)
- ✓ Beleidskader Participatiewet 2015-2018 (vastgesteld in 2014, geëvalueerd in 2016)
- ✓ Rapportage Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen (vastgesteld 2016, geëvalueerd 2018)
- ✓ Beleidskader Minimabeleid 2014-2017 (vastgesteld in 2014, geëvalueerd 2017)
- ✓ Lokaal actieplan Beschermd wonen en maatschappelijke opvang in beweging (vastgesteld in 2018)
- ✓ Regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024 (vastgesteld in 2019)
- ✓ Lokaal Sportakkoord Olst-Wijhe (vastgesteld in 2019)
- ✓ Verordening sociaal domein (wordt jaarlijks in december geactualiseerd)

Wat doen wij daarvoor?

ONDERWIJS

(Taal)onderwijs nieuwkomers Salland

Vertegenwoordigers van de schoolbesturen De Mare en Mijnplein, EPOS, Carmel, de Capellenborg, Landstede en de gemeenten Raalte en Olst-Wijhe hebben in een kerngroep de taalschool in Salland geëvalueerd in 2020. De aanleiding was dat de verwachte leerlingenstroom uitbleef en het organiseren van kwalitatief goed onderwijs steeds lastiger werd. In het schooljaar 2020-2021 is er gestart met een nieuwe vorm, 1 taalklas in Wijhe voor de kinderen uit Raalte en gemeente Olst-Wijhe. De kerngroep ONS blijft deze koerswijziging volgen in 2022 zal er een evaluatie volgen over de nieuw gemaakte plannen.

Kinderen zullen max.1 jaar in deze klas verblijven en daarna naar hun stamschool gaan. De praktijk was dat dit veelal de hele (basis) schooltijd zo bleef. Dit had ook effect op het leerlingenvervoer waar de gemeenten verantwoordelijk voor zijn. Met de hernieuwde afspraken wordt hier meer regie op gevoerd.

Onderwijsachterstandenbeleid

Kinderen vanaf 2 jaar met een (risico op een) onderwijsachterstand kunnen voorschoolse educatie volgen. Dit om onderwijsachterstanden te voorkomen, vroegtijdig op te sporen en aan te pakken, bijvoorbeeld op het gebied van taal. Door voorschoolse educatie op de kinderopvang kunnen deze kinderen een betere start maken op de basisschool.

Om Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) aan te bieden, krijgen gemeenten en scholen geld van de Rijksoverheid. De overheid verdeelt dat geld sinds 2019 volgens een nieuwe regeling. Deze houdt rekening met meer kenmerken uit de omgeving van het kind.

De middelen worden primair ingezet om alle peuters met een indicatie te kunnen plaatsen. Daarnaast zetten wij de middelen in om de kwaliteit van de voorschoolse educatie te verbeteren door middel van opleiding personeel, verbetering van de ouderparticipatie en de aanpak laaggeletterdheid.

Sinds 1 augustus 2020 moeten kinderopvanginstellingen VVE voor 16 uur per week kunnen aanbieden. Deze urenuitbreiding is een extra stap in de richting van een zo veel mogelijk gelijke start op de basisschool voor alle kinderen. In de Beleidsgroep VVE, waar vertegenwoordigers van onderwijs, kinderopvang, GGD, bibliotheek en gemeenten Raalte en Olst-Wijhe vertegenwoordigd zijn, maken wij afspraken over de uitvoering van het gezamenlijke plan VVE in Salland.

Volwasseneducatie

In het 'Regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024' staat de visie op de aanpak van laaggeletterdheid in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek en Noord Veluwe beschreven. Onze lokale aanpak van Laaggeletterdheid staat beschreven in het 'Ambitiedocument Taalpunt Olst-Wijhe 2018-2021'. In het najaar 2021 wordt dit Ambitiedocument geëvalueerd en worden er nieuwe ambities voor 2022 en verder geformuleerd.

Onderwijshuisvesting

Project scholen voor morgen

De aanwezigheid van goed en modern onderwijs is van groot belang voor onze gemeente. We willen onze inwoners een aantrekkelijke woonomgeving bieden, waarin onze kinderen goed kunnen opgroeien. Daar horen kwalitatief sterke en gezonde onderwijsvoorzieningen bij. Door een dalend leerlingenaantal en verouderde schoolgebouwen met soms aanzienlijke leegstand staan de huidige onderwijsvoorzieningen onder druk. Om die reden hebben de beide schoolbesturen voor primair onderwijs in onze gemeente gezamenlijk scenario's beschreven die er voor moeten zorgen dat er voor de lange termijn kwalitatief goede, kansrijke, toekomstbestendige en betaalbare voorzieningen voor onderwijs en kinderopvang in onze gemeente voorhanden zijn. En wat uw raad betreft dient de nieuwe onderwijshuisvesting energieneutraal en veilig bereikbaar te zijn.

Uw raad heeft in 2020 besloten middelen beschikbaar te stellen voor het onderwijscluster Olst-Boskamp-den Nul, alsmede gekozen voor de locatie Averbergen Olst.

In 2020 is een start gemaakt met de benodigde ruimtelijke procedures (addendum structuurvisie, bestemmingsplan), opstellen van stedenbouwkundige kaders, ontwerpen van de herinrichting openbare ruimte en in afstemming met de schoolbesturen vastleggen van juridische en financiële afspraken over de bouw- en beheerfase. Net zoals in het voortraject wordt er over en weer intensief samengewerkt en afgestemd met de schoolbesturen. De genoemde procedures en uitwerking zullen ook in 2022 zijn beslag krijgen.

In 2021 heeft uw raad ook een besluit genomen tot realisatie van het kindcentrum Wijhe op de SPOC locatie. De toekenning van de benodigde middelen via de Kadernota 2022-2025 voor de investering in het kindcentrum Wijhe is hiermee ook beklonken.

Nu de besluitvorming plaats heeft gevonden worden de volgende stappen genomen;

- Concept Huren als eigenaar verder uitwerken.
- Gemeente en schoolbesturen stellen ruimtelijke uitgangspunten voor de ontwikkeling van de locatie SPOC op.
- Bestemmingsplanprocedure en vergunningverlening.

Wesepe

Met het bestuur van het Wapen van Wesepe is afgesproken dat er in 2021 geïnvesteerd gaat worden in planmatig achterstallig onderhoud, energiebesparende maatregelen aan daken, gevel, vloeren en installaties. Daarmee krijgt het Wapen van Wesepe een upgradering van het gebouw zodat de exploitatie verbetert. Daartoe zal de komende periode afstemming plaatsvinden tussen het Wapen van Wesepe en de gemeente over de te nemen maatregelen. Aandachtspunt daarbij is wel dat een deel van het onderhoudsbudget onderdeel is van de heroverweging.

De verdere uitwerking van het planmatig achterstallig onderhoud, energiebesparende maatregelen etc. zal in het eerste kwartaal van 2022 verder zijn beslag nemen.

Welsum

Het schoolbestuur De Mare heeft het leegstandsprobleem opgelost door het onderwijs te huisvesten in dorpshuis De Bongerd. Gezamenlijk gebruik van het dorpshuis kan ervoor zorgen dat de exploitatie van de school sluitend wordt, de huidige leegstandskosten niet meer op de exploitatie van De Mare rusten en daarnaast de exploitatie van het dorpshuis zelf verbeterd. De verbouwing van het dorpshuis en de school is in 2021 afgerond. Stichting De Mare is in het schooljaar 2021-2022 gestart in het dorpshuis. In het derde kwartaal van 2021 is er nog gewerkt aan een nieuw meerjarenonderhoudsprogramma en een ingebruiknemingsovereenkomst. Vooralnog zijn er voor 2022 geen noemenswaardige activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

Aanpassing verordening huisvesting onderwijs

Wij baseren onze verordening op de modelverordening van de VNG. VNG heeft in haar modelverordening de normvergoeding met 40% verhoogd. Landelijke ervaringsgegevens wijzen uit dat de werkelijke bouwkosten gemiddeld 40% hoger liggen dan de huidige normvergoeding. In 2020 heeft uw raad de nieuwe verordening vastgesteld. In 2021 is de verdere uitwerking van de verordening vormgegeven. In 2022 zullen we de verordening blijven gebruiken als beleidskader voor onderwijshuisvesting.

SPORT

Sportstimulering

De maatschappelijke betekenis van sport en cultuur wordt onderkend. Sporten draagt bij aan een gezonde en creatieve levensstijl en helpt bij het leggen van sociale contacten. Sport en cultuur zorgen voor verbroedering, tolerantie en inspiratie. Stimulering van sport en cultuur is van groot belang, zeker voor jeugd.

De coördinatie van de uitvoering van de impuls ligt bij Ut Huus. Vanaf 2017 worden de vakleerkrachten bewegingsonderwijs ingezet als combinatiefunctionarissen op alle scholen zowel in het primair als het voortgezet onderwijs. Deze samenwerking is intensief. De middelen zijn tot 2022 beschikbaar via de Brede Regeling Combinatiefuncties 2019-2022. In 2022 wordt bekeken op welke wijze het in het gemeentefonds verwerkt gaat worden ingaande 2023. Ook de samenwerking met sportverenigingen via het Sportplatform alsmede andere partijen, zoals het MKB wordt voortgezet. De nota "Sport- en Cultuurstimulering Olst-Wijhe 2014-2018" is in 2018 geëvalueerd. De betrokken partijen blijken zeer tevreden en het huidige beleid wordt doorgezet met een kleine uitbreiding van de formatie van de combinatiefunctionarissen, op basis van extra rijksmiddelen.

Daarnaast hebben wij in april 2019 voor deelname aan de Regeling Lokale Sportakkoorden getekend. Het gevolg hiervan is dat we een rijkssubsidie ontvangen. Voor 2022 € 10.000 voor het uitvoeren van het Lokaal Sportakkoord. Ut Huus draagt zorg voor het uitvoeren van het Lokale Sportakkoord. Dit wordt gekoppeld aan het Manifest dat in 2019 door de sport- en cultuurverenigingen in Olst-Wijhe is opgesteld.

KUNST EN CULTUUR

Binnenschoolse cultuureducatie primair onderwijs

De afgelopen vier jaar heeft de gemeente Olst-Wijhe deelgenomen aan het programma 'Cultuur aan de basis 2017-2020'. Deze regeling heeft er mede toe geleid dat cultuureducatie op basisscholen in Olst-Wijhe een extra impuls heeft gekregen. Om de samenwerking op het gebied van cultuureducatie binnen Scholen voor Morgen te ontwikkelen en een plek te geven, heeft de gemeente Olst-Wijhe, samen met het basisonderwijs en de voorschoolse voorzieningen binnen Scholen voor Morgen, in 2021 wederom een subsidie aangevraagd in het kader van 'Cultuur aan de basis'. Cultuureducatie wordt gezien als een verbindende factor om een brede ontwikkeling van kinderen in de kindcentra vorm te geven. Het ontwikkelen van een gezamenlijke visie, samenwerking en doorgaande lijn tussen verschillende scholen, kinderopvangorganisaties en andere partijen op cultuureducatiegebied is de belangrijkste doelstelling voor de komende periode. Mede hierdoor kunnen kinderen in Olst-Wijhe hun eigen talenten leren kennen en samen met anderen die talenten ontwikkelen en kennis maken met cultuur.

Cultuurmakelaar

De tijd waarin wij leven vraagt om actieve samenwerking en actieve samenwerking vraagt om organiserend vermogen, een proactieve houding en betrokkenheid. Een Cultuurmakelaar is een grote steun, daar waar onze gemeente zich op haar kerntaken richt. Een cultuurmakelaar helpt bij het ontwikkelen van cultuurparticipatieprogramma's zodat inwoners van Overijssel kennis kunnen maken met cultuur en die kunnen beleven.

Onze gemeente kent al enkele jaren een Cultuurmakelaar die o.a. met provinciale subsidie kon worden ingezet. De provinciale subsidieregeling Cultuurmakelaar wordt waarschijnlijk vervolgd. Het is opgenomen in de nieuwe Cultuurnota van de Provincie. De uitwerking van het provinciaal beleid moet nog plaatsvinden.

Combinatiefunctionaris Cultuur

Ook in 2022 is de combinatiefunctionaris Cultuur actief. Deze combinatiefunctionaris richt zich met name op jongeren tot en met 18 jaar, zowel binnenschools als buitenschools (en de relatie tussen beiden). De coördinatie ligt bij Ut Huus.

Kunst en Cultuur Olst – Wijhe (KCOW)

KCOW ondersteunt enerzijds rijpe projectideeën ondersteunen met een subsidie voor de uitvoering, anderzijds wil KCOW personen en/of organisaties helpen die een projectidee hebben om tot een projectplan te komen en tevens willen zij zorgdragen voor de brede podiumprogrammering als onderdeel van een breed cultureel programma in Olst-Wijhe.

Openbaar bibliotheekwerk

De afgelopen jaren heeft Stichting Bibliotheek Salland jaarlijks € 22.000,- extra subsidie ontvangen voor het open houden van de vestiging in Wijhe. Deze extra middelen zijn tot en met 2022 beschikbaar. Uiterlijk in 2022 moet er een nieuw besluit genomen worden over de toekomst van de vestiging in Wijhe.

WELZIJN

Maatschappelijk vastgoed

SPOC

Sinds eind 2017 voert Ut Huus de horeca in sporthal De Lange Slag op het SPOC-park in eigen beheer uit, omdat het niet gelukt is om een opvolger te vinden voor de vorige horeca-exploitant. Ut Huus is met de partners op het SPOC-park (Wijhe '92, kindercentrum De Bieënkorf, De Capellenborg en volleybalvereniging Rood-Wit '75) in gesprek gegaan over de invulling van de horeca/het gastheerschap op het SPOC-park. Duidelijk werd toen dat niet alleen knelpunten werden ervaren als het gaat om de horeca, maar ook als het gaat om de dienstverlening en sportinfrastructuur op het gehele SPOC-park. Er is een notitie opgesteld, waarin de lijn is uitgezet om de komende jaren toe te werken naar een structurele en duurzame oplossing voor de problematiek op het SPOC. Er zijn twee procesbegeleiders voor een jaar aangesteld. Er zijn vijf proeftuinen; gezamenlijke agenda, SPOC, Lab XL, versterken bestuurskracht, leefbaarheid kleine kernen. De verdere uitwerking daarvan zal in de komende tijd nog verder zijn beslag nemen. In 2019 heeft uw raad kennis kunnen nemen van de financiële druk op de exploitatie van sporthal De Lange Slag op het SPOC-park in Wijhe. U hebt toen besloten om tijdelijk (2020 tot 2024) aan Ut Huus/SKOW een financiële compensatie te bieden voor het exploitatietekort van sporthal De Lange Slag op het SPOC-park in Wijhe.

Bestuursopdracht maatschappelijk vastgoed

In augustus 2020 is besloten om een bestuursopdracht op te stellen voor het formuleren/actualiseren van het beleid t.a.v. beheer en exploitatie van het maatschappelijk vastgoed op lange termijn. Diverse ontwikkelingen vragen om nader onderzoek naar oplossingen om het beheer en exploitatie van ons maatschappelijk vastgoed toekomstbestendig te houden. De vraag van de samenleving verandert, de verwachtingen over de kwaliteit van het vastgoed nemen toe en dat heeft gevolgen voor de manier waarop we beheer en exploitatie van ons maatschappelijk vastgoed organiseren. Ook constateren we dat de financiële druk op de grotere multifunctionele accommodaties groot is en deze is door de Coronacrisis alleen maar groter geworden. Bureau HEMM heeft in het eerste kwartaal van 2021 de notitie Maatschappelijk Vastgoed opgeleverd. Deze notitie doet een aantal aanbevelingen. Dit wordt verder uitgewerkt in samenhang met de bestuursopdracht Heroriëntatie voorliggend veld, omdat keuzes daar gevolgen kunnen hebben voor de exploitatie van het maatschappelijk vastgoed.

Leefbaarheid

De leefbaarheid in kernen en buurtschappen is van groot belang voor het welbevinden van de inwoners. Wij vinden het belangrijk dat inwoners zich verantwoordelijk voelen voor de directe woonomgeving en het welbevinden. Daarbij ondersteunen en faciliteren wij initiatieven van onderop.

Inclusieve gemeente

Het VN-verdrag voor mensen met een beperking is ondertekend. Dit VN verdrag verplicht Nederland er voor te zorgen dat mensen met een beperking gelijkwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen. In het programma Transformatie Sociaal Domein is dit als één van de deelprojecten opgenomen.

Inclusie houdt in dat elk individu als volwaardig wordt geaccepteerd en dat de omgeving zó is ingericht dat hij of zij volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij.

Aan de hand van de in 2021 vastgestelde lokale inclusie agenda worden door de werkgroep Inclusie (onderdeel van de Adviesraad Samenleving) in 2022 activiteiten ontplooid waarmee de toegankelijkheid van voorzieningen en het er bij horen van iedereen bevorderd wordt.

Bestuursopdracht voorliggend veld

Een intensief project in 2022 betreft het uitvoeren van de bestuursopdracht heroriëntatie voorliggend veld. Op 5 juli 2021 heeft uw raad de Eindrapportage Heroverweging vastgesteld als onderdeel van de Kadernota 2022-2025. De heroriëntatie van het voorliggend veld maakt als maatregel onderdeel uit van de Eindrapportage Heroverweging. De bestuursopdracht omvat een groot aantal organisaties, zoals o.a. onze welzijnsorganisaties, gesubsidieerde sport-, cultuur- en jeugdverenigingen, het

Taalpunt, ondersteuning van leefbaarheidsinitiatieven en diverse activiteiten in het voorliggend veld gericht op de doelgroep jeugd. Alle maatregelen die onder de bestuursopdracht vallen staan vermeld in de Eindrapportage Heroverweging. Ook maatregel 57, de invoering van een (budgettair neutraal) revolverend innovatiefonds sociaal domein, wordt uitgewerkt binnen de bestuursopdracht. Het tijdspad is dat de resultaten worden opgeleverd en vastgesteld voor 1 juli 2022. De tweede helft van 2022 kan dan worden gebruikt voor de implementatie. De bezuinigingstaakstelling van 15% moet met ingang van 2023 worden gerealiseerd. Inhoudelijk willen we een (overkoepelende) organisatiestructuur voor het voorliggend veld ontwikkelen waarmee de gemeente vanaf 1-1-2023 resultaat- en outcome afspraken maakt over de voorzieningen die voor de inwoners van Olst-Wijhe vrij toegankelijk zijn en bijdragen aan de doelstellingen van de Wmo, Participatiewet en Jeugdwet en vermindering van de geïndiceerde maatwerkvoorzieningen.

Overige activiteiten 2022

- Aanpassing Algemene Subsidieverordening Gemeente Olst-Wijhe (onderdeel van 'Herziening subsidiebeleid' die is uitgesteld naar 2022 als onderdeel van de 'Bestuursopdracht Voorliggend veld').
- Opstellen Beleidsregels Subsidieverstrekking 2023.

WERK EN INKOMENSONDERSTEUNING

Inburgering

Op dit moment wordt gewerkt aan de invoering van een nieuwe Wet inburgering. De ingangsdatum is 1 januari 2022. Eind 2021 wordt het beleidskader ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Met de nieuwe Wet inburgering krijgt de gemeente (weer) een belangrijke rol in de regie op inburgering. De regierol van gemeenten behelst de regie over de uitvoering van de inburgering: om substantiële verbeteringen te kunnen bereiken is ervoor gekozen om het inburgeringsbeleid niet te decentraliseren. Het nieuwe inburgeringsstelsel beoogt, nadrukkelijk samen met andere wetgeving binnen het sociaal domein, in het bijzonder de Participatiewet, een bijdrage te leveren aan het maatschappelijke doel van inburgering: alle inburgeringsplichtigen doen snel en volwaardig mee in de Nederlandse maatschappij, liefst via betaald werk. Dit doel vertaalt zich in een specifiek beleidsdoel voor het nieuwe inburgeringsstelsel: inburgeringsplichtigen bereiken het voor hen hoogst haalbare taalniveau (liefst niveau B1) en kennis van de Nederlandse maatschappij, in combinatie met gerichte inspanningen op participeren naar vermogen vanaf de start van het inburgeringstraject.

In het nieuwe inburgeringsstelsel voeren gemeenten de regie op de uitvoering van de inburgering, inburgeringsplichtigen blijven zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht. Dit betekent dat gemeenten een centrale rol krijgen in de brede intake, de begeleiding van inburgeringsplichtigen en zorgen voor cursusaanbod, maar dat de inburgeringsplichtige zelf verantwoordelijk blijft voor het behalen van het inburgeringsexamen.

MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen = Samendoen

Vanaf 2017 is dit beleidsplan van kracht. Vanwege andere prioriteiten is besloten tot en wat langere looptijd en staat in het bestuurlijk dashboard de evaluatie in 2022 gepland. Naar verwachting zullen we eind 2021 deze evaluatie al uitvoeren. De uitkomsten vormen in 2022 mede de basis voor een nieuw beleidsplan.

Inkoop WMO-maatwerkvoorzieningen

De ondersteuning bij een schoon huis is in 2021 en wordt in 2022 binnen de raamovereenkomst, die we samen met de gemeente Deventer hebben, uitgevoerd. In 2022 zal er sprake zijn van een nieuw aanbestedingsproces voor de ondersteuning bij een schoon huis, omdat de raamovereenkomst dan niet meer verlengd kan worden.

Per 1 januari 2021 is er sprake van nieuwe raamovereenkomsten met een beperkter aantal zorgaanbieders als het gaat om individuele ondersteuning, ondersteuning in groepsverband en respijtopvang. De inkoop van die voorzieningen is samen met de gemeente Raalte tot stand gekomen. Bij die inkoop is als onderdeel de verbinding met de algemene voorzieningen aan de orde geweest.

Door de uitwerking daarvan in 2021 en de daaropvolgende jaren is het de bedoeling dat er een uitbreiding komt van makkelijk toegankelijke voorzieningen voor onze inwoners.

Mantelzorgondersteuning

De komende jaren zullen er verhoudingsgewijs meer mensen met dementie, niet aangeboren hersenletsel of andere vormen van verwardheid deel uit maken van onze samenleving. De meeste hulp aan mensen met bijv. dementie wordt gegeven vanuit informele zorg, vooral door mantelzorgers. De bestaande vorm van mantelzorgondersteuning lijkt nog altijd aan te sluiten bij de behoefte. Naast deze vorm van ondersteuning aan volwassen mantelzorgers hebben ook jonge mantelzorgers behoefte aan ondersteuning. Die ondersteuning is nodig omdat het voor jonge mantelzorgers vaak topsport is om het vol te houden (leren/studeren en de zorgen in of de situatie thuis).

Vrijwilligerswerving en ondersteuning

Vrijwilligers zijn hard nodig om de informele ondersteuning in onze samenleving vorm te kunnen blijven geven. Werving is één ding, maar vervolgens is het van belang dat iemand een passende bijdrage kan leveren. Niet alleen professionals hebben te maken met een verzwaring van de problemen. Dat geldt ook voor vrijwilligers, waardoor het nodig is dat zij daar in ondersteund en begeleid worden.

Dag en Doen

Deze app biedt aan inwoners de mogelijkheid om, als zij daar niet zelf toe in staat zijn, vervoer te krijgen naar een activiteit en weer naar huis. Daarnaast kunnen ze op een eenvoudige manier bijv. beeldbellen. Het doel is om eenzaamheid tegen te gaan en hen naar activiteiten te brengen die bij hen passen. In eerste instantie zijn de activiteiten gericht geweest op oudere inwoners, maar ook onder jongeren en inwoners met een beperking is er sprake van eenzaamheid. De doelgroep wordt daarom uitgebreid.

Door Corona was/is het niet goed mogelijk om ergens naar te gaan. Gezocht wordt naar manieren om alternatieve inzet van de app onder de aandacht te brengen van inwoners die daar dan gebruik van kunnen maken.

Beleidskader sociaal domein

Wij gaan in 2022 aan de slag met het ontwikkelen van een nieuw beleidskader sociaal domein. Bij de afronding van het transformatieprogramma sociaal domein was een van de aanbevelingen het opstellen van een sociale toekomstvisie 2.0, een integraal beleidskader sociaal domein op basis van de in het programma vastgestelde maatschappelijke ambitie met bijbehorende strategische doelen. Ook de raads werkgroep ontwikkelagenda sturing sociaal domein heeft in haar rapportage aangegeven graag toe te willen werken naar één beleidskader voor het brede sociale domein die in ieder geval de huidige kaders op de Wmo, Participatiewet en Jeugd gaat vervangen. De werkgroep gaf daarbij aan niet te willen redeneren vanuit huidige wet- en regelgeving maar vanuit de leefwereld van onze inwoners, vooral de groep kwetsbare inwoners. Het opstellen van een integraal beleidskader sociaal domein past in de transformatiegedachte en in onze gevolgde werkwijze binnen het programma: beleid volgt uitvoering. Beleid moet integraal werken en werken volgens de bedoeling faciliteren en ondersteunen.

Één tegen Eenzaamheid

Het thema eenzaamheid (preventie en bestrijding) kwam in verschillende transformatieprojecten de afgelopen jaren aan de orde, maar het is niet eenvoudig om een zo brede problematiek integraal te benaderen met alle betrokkenen. Daarom hebben we ons aangesloten bij het landelijke VWS-programma Één tegen Eenzaamheid (EtE). Dit kan een waardevolle "kapstok" zijn. Er zijn al veel mooie initiatieven binnen onze gemeente. We hebben nu vooral behoefte aan een vervolgstap met (nog meer) verbinding ertussen. We werken in 2022 verder met de betrokken partijen aan dit thema, via een concrete uitvoeringsagenda met prioriteiten, taken en rollen.

Maatschappelijk herstel en nazorg corona

In 2021 stelde uw raad de notitie Maatschappelijk herstel en nazorg na corona vast. Daarin zijn aanbevelingen gedaan van wat zoal nodig is om nadelige maatschappelijke en economische effecten enigszins te beperken. De aanbevelingen zijn waar mogelijk voorzien van een financiële raming en opgenomen in de Kadernota 2022-2025. Uitvoering vindt plaats in de jaren 2022 en 2023.

Welzorgsum

We zijn betrokken bij een burgerinitiatief van Plaatselijk belang Welsum en de werkgroep Welzorgsum. Er ligt een 'Businessplan Welzorgsum 2019', waarin één zorg- en welzijnsconcept voor Welsum, een Welsumse zorgcoöperatie en één zorgbudget voor Welsum worden uitgewerkt. Er is inmiddels een concreet plan in voorbereiding om op de vrijgekomen schoollocatie een woonzorgproject in Welsum te realiseren, zodat oudere inwoners langer in hun dorp kunnen blijven wonen.

De twee andere onderdelen (een Welsumse zorgcoöperatie en één zorgbudget voor Welsum) worden in 2022 verder uitgewerkt. Daarbij wordt ook een beroep op ons gedaan vanuit onze rol en verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van onze inwoners (Wmo, welzijn en Participatiewet). We gaan in 2022 in gesprek met de werkgroep Welzorgsum over de verdere uitwerking en de financiering van het inhoudelijke concept zoals beschreven in het businessplan. Daarbij zullen we zorgverzekeraar Eno betrekken omdat zij als preferente zorgaanbieder in Welsum verantwoordelijk zijn voor de middelen in het kader van de Wet Langdurige Zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw).

Samenwerking Eno

In 2020 is in regionaal verband samen met zorgkantoor Eno en Salland United een Regiovisie Midden-IJssel opgesteld, met een gezamenlijke visie op de toekomst van zorg en ondersteuning in onze regio

op basis van data, praktijkervaring en ambities. In 2022 wordt verder gewerkt aan de vervolgstappen: een concrete samenwerkingsagenda. Voor onze gemeente zijn met name de pijlers Preventie, Juiste zorg op de juiste plek en Ouderen van belang. Overleggen over deze concretisering vinden zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau plaats.

JEUGD

Een aanbod voor alle peuters

Om alle peuters de mogelijkheid te geven om naar een voorschoolse voorziening te gaan hebben het Ministerie van SZW en de VNG bestuurlijke afspraken gemaakt. Dit vanuit de overtuiging dat goede kinderopvang bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen en aan een goede start op de basisschool. Samen met betrokken kindercentra en de GGD (JGZ) werken we via een actief (communicatie)plan aan een groter bereik van alle peuters. De decentralisatie-uitkering die wij ontvangen zetten wij vooral in om ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag tegemoet te komen. Daarnaast zetten wij in op het aanbod van cursussen positief opvoeden voor peuters, waarbij het belang van peuterwerk benadrukt wordt.

Speelvoorzieningen

In het kader van de nieuwe omgevingsvisie is besloten om een nieuw beleidsplan spelen, eventueel in combinatie met een nog nieuw op te stellen groenbeleidsplan, uit te stellen. Het huidige beleid voldoet. Wel zullen scherpere keuzes gemaakt moeten bij herinrichting omdat het beschikbare budget is verlaagd.

Doorontwikkeling opgaven transformatie jeugdhulp, zowel lokaal als regionaal

Lokaal: integraal beleidsplan jeugd

In 2022 wordt verder uitvoering gegeven aan het Integrale jeugdplan. Vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid willen we het gewone leven versterken.

Belangrijke thema's in het plan zijn:

- De verbinding jeugd(hulp) en onderwijs de scholenclustering biedt hierin kansen om deze verbinding te optimaliseren.
- Het jonge kind: verbinden van het peuterwerk en voorschool met VVE en Jeugdhulp. En Kansrijke start: het organiseren van een alliantie met alle partners rondom kinderen en gezinnen in de eerste 1000 dagen.

Een belangrijke ontwikkeling die zal worden geëffectueerd in 2022 zijn de verschillende heroverwegingsmaatregelen.

- inzet Ambulant jeugdhulpverlener
- inzet van een juridisch kwaliteitsmedewerker
- inzet van een monitor
- in dienst nemen van een Praktijk Ondersteuner Huisartsen Jeugd.

De effecten van de inzet van deze maatregelen zullen worden gemonitord.

Regionaal: Doorontwikkeling inkoopmodel

Al geruime tijd is er gewerkt aan een nieuw inkoopmodel. Het betreft een doorontwikkeling van het bestaande model. Door Corona en landelijke ontwikkelingen is dit zeer vertraagd.

Het lijkt er op dat ook in 2022 nog niet volledig gewerkt kan worden met het nieuwe model.

Het hoofddoel van de doorontwikkeling is om met elkaar, zowel lokaal als regionaal meer en beter grip te krijgen op de kwaliteit, continuïteit en kosten en de beoogde transformatie te faciliteren.

Voor de basis van dit model is afgestapt van het enkel resultaat bekostigen. Er is een knip gemaakt in de wijze van toewijzen en bekostigen van de jeugdhulp. Bij het toewijzen van de hulp wordt wel een resultaat afgesproken. De bekostiging wordt inspanningsgericht ingeregeld maar wel met een vaste bandbreedte, op die manier kan er door gemeenten en aanbieders beter gestuurd worden op de financiën. De start van deze manier van werken zal of 1 juli 2022 of 1 januari 2023 zijn.

Transformatie agenda

In 2019 zijn er regionale transformatiegelden vrij gegeven aan de verschillende jeugdhulpregio's. Tot en met 2022 kunnen wij deze middelen besteden.

In de regio IJsselland worden deze middelen ingezet voor verschillende regionale thema's die lokaal van belang zijn.

Dit zijn:

- Doorontwikkeling van het inkoopmodel
- Ambulantisering van de jeugdhulp
- Verbinding jeugd(hulp) Onderwijs
- Gedwongen kader

Er is een kwartiermaker aangesteld om deze processen te verbinden en te begeleiden.

Het regionale transformatieplan zal in juli 2022 eindigen, in het voorjaar van 2022 zal er duidelijkheid komen hoe het vervolg en inbedding uit moet komen te zien.

VOLKSGEZONDHEID

In 2018 is een nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid opgesteld die op 4 februari 2019 door de gemeenteraad is vastgesteld. Daarbij zijn de landelijke uitgangspunten gevolgd en lokale speerpunten geformuleerd. In deze nota zijn voor de komende jaren vijf speerpunten geformuleerd. Drie speerpunten werden "meegenomen" uit de achter ons liggende (beleids)periode, omdat zij onverminderd belangrijk zijn: Afname overgewicht (focus op jeugd), een goede psychische gezondheid en het terugdringen van problematisch alcoholgebruik (focus op jeugd). De nieuwe speerpunten zijn: Een gezonde fysieke leefomgeving en het verkleinen sociaal economische gezondheidsverschillen. Binnen de gemeente wordt de verbinding gezocht met aanpalende beleidsterreinen, zoals met de nieuwe Omgevingswet. Het onderwerp volksgezondheid wordt daarin een belangrijk onderwerp en dit sluit dus aan bij het speerpunt een gezonde fysieke leefomgeving.

VERBONDEN PARTIJEN

Het regionaal serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ)

Het regionaal serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ) is een samenwerkingsverband van 11 gemeenten in Overijssel. Het bestuur van het RSJ bestaat uit de wethouders van de elf gemeenten.

Het RSJ voert voor 11 gemeenten een aantal bedrijfsvoeringstaken uit die verbonden zijn aan de inkoop en contractmanagement en monitoring van de verstrekte jeugdhulp.

Daarnaast voert het RSJ beleidsvoorbereidende taken uit voor regionale thema's. Over het algemeen is dit door middel van het uitvoeren en begeleiden van projecten. Ook de regionale transformatiegelden zijn ondergebracht bij het RSJ.

In 2020 is er door de rijksoverheid de norm voor werkgeverschap vastgesteld. Hierin wordt het bestaansrecht van de verschillende jeugdhulpregio's ook duidelijker geformaliseerd. Als gemeenten hebben we de opdracht gekregen samen te werken en dit te doen vanuit een duidelijk afgesproken rechtsvorm en visie.

In 2021 is de regionale visie op jeugdhulp vastgesteld door alle gemeenteraden. In 2022 zal dit concreet gevolg krijgen door middel van een jaaragenda. In 2022 zal het inkopen van jeugdhulp d.m.v. een doorontwikkeld model en het trainen van jeugdprofessionals in GG-ZZ (Positieve gezondheid).

GGD IJsselland

Onze gemeente maakt deel uit van de GGD IJsselland. Volgens de Wet publieke gezondheid hebben gemeenten de taak een GGD in stand te houden voor de uitvoering van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Dit is o.m. gericht op het bevorderen van de algemene gezondheid en het voorkomen van ziekten bij risicogroepen. Een belangrijke rol van de GGD is daarnaast monitoring en signalering.

KonnecteD (voorheen Sallcon)

Wij zijn samen met de gemeente Deventer aandeelhouder van KonnecteD (voorheen Sallcon). KonnecteD is onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken en verplichtingen, voortkomend uit de Wet sociale werkvoorziening. Daarnaast maken wij gebruik van de kennis en kunde van KonnecteD om de doelstellingen van de Participatiewet te kunnen realiseren.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Samenleving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	5.832	3.573	3.740	3.755	3.729	3.729
Lasten	-25.698	-24.445	-23.920	-23.420	-23.134	-23.181
Saldo van baten en lasten	-19.866	-20.871	-20.180	-19.664	-19.406	-19.452
Onttrekking reserves	618	975	227	214	133	206
Toevoeging reserves	-195	-188	-183	-183	-183	-183
Resultaat	-19.443	-20.085	-20.135	-19.633	-19.456	-19.429

Begroting 2022

Het totale saldo van de baten en lasten van dit programma is € 20,2 miljoen nadelig. De totale lasten zijn geraamd op € 23,9 miljoen en de totale baten op € 3,7 miljoen.

De storting in reserves is geraamd op € 183.000, de onttrekking aan reserves op €227.000. Het resultaat is € 20,1 miljoen nadelig.

Toelichting meerjarenbegroting

Het meerjarig verloop in de lasten is vooral het gevolg van de verwerking van de maatregelen Heroverweging en het gewenste nieuwe beleid uit de vastgestelde Kadernota 2022-2025. Daarnaast zijn er jaarlijkse mutaties in de kapitaallasten en in de onderhoudskosten van de verschillende gebouwen met dekking uit de reserves voor onderhoud gebouwen.

Voor onderwijs huisvesting zijn de lasten voor de nieuwbouw van zowel het cluster Olst als het cluster Wijhe geactualiseerd en oplopend in de begroting verwerkt. Voor 2022 en 2023 is rekening gehouden met de verhuur van een deel van het schoolgebouw voor voortgezet onderwijs.

Op het gebied van sportaccommodaties loopt een exploitatiesubsidie voor sporthal De Lange Slag in 2023 af.

Voor de WSW neemt het budget jaarlijks af als gevolg van de afnemende doelgroep, terwijl het budget voor re-integratie toeneemt omdat de doelgroep daarvoor steeds groter wordt.

Net als voor minimabeleid zijn de budgetten voor Wmo en Jeugdhulp bijgesteld op basis van de eerdere analyse over de toename van deze kosten en geïndexeerd. De voor 2022 extra beschikbaar gestelde rijksmiddelen voor jeugdhulp komen daardoor ten gunste van de algemene middelen.

Het kabinet stelt vanaf 2021 oplopend middelen beschikbaar via de algemene uitkering voor de uitvoering van de wet inburgering. De invoering van de nieuwe wet inburgering is uitgesteld en zal vanaf 1 januari 2022 van kracht zijn. De middelen zijn gereserveerd voor dit doel.

Het verschil tussen de begroting 2022 en 2021 wordt hierna verklaard per taakveld.

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil
Onderwijs			
Openbaar basisonderwijs	-131	-100	31
Onderwijshuisvesting	-777	-746	31
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-800	-836	-35

Sport

Sportbeleid en activering	-224	-207	17
Sportaccommodaties	-1.348	-1.238	110
Kunst en Cultuur			
Cultuurpresentatie, -productie, -partici	-254	-178	76
Musea	-159	-115	44
Media	-408	-405	3
Welzijn			
Samenkracht en burgerparticipatie	-1.908	-1.926	-18
Werk- en inkomensondersteuning			
Inkomensregelingen	-1.885	-1.596	289
Begeleide participatie	-2.072	-1.986	86
Arbeidsparticipatie	-533	-561	-28
Maatschappelijke ondersteuning			
Wijkteams	-136	-151	-15
Maatwerkvoorziening (WMO)	-699	-741	-42
Maatwerkdienstverlening 18+	-3.533	-3.843	-310
Geëscaleerde zorg 18+	-18	0	18
Jeugd			
Maatwerkdienstverlening 18-	-5.195	-4.788	406
Geëscaleerde zorg 18-	-84	-85	-1
Volksgezondheid			
Volksgezondheid	-709	-676	32
Reserves	787	44	-743
Resultaat	-20.085	-20.135	-51

ONDERWIJS

Openbaar basisonderwijs

De algemene lasten en baten voor het openbaar basisonderwijs hebben vooral betrekking op de exploitatie van de gymlokalen, het gymnastiekonderwijs en het vervoer er naar toe. De lasten en baten zijn structureel en aangepast door indexering en de onderhoudskosten zijn geactualiseerd. Met ingang van 2022 is maatregel 30, het stopzetten van het gym- en zwemvervoer verwerkt.

Onderwijshuisvesting

In de begroting voor onderwijshuisvesting wordt vanaf 2018 rekening gehouden met de extra budgetruimte uit het vastgestelde Integraal HuisvestingsPlan 2016-2019. Het extra budget wordt in eerste instantie ingezet bij de ontwikkeling van de plannen voor een toekomstbestendige huisvesting van onze scholen in de verschillende (clusters) van kernen. Vanaf 2020 wordt in de begroting ook rekening gehouden met de oplopende lasten voor het cluster Olst. Deze budgetten zijn geactualiseerd en het budget voor cluster Wijhe is conform Kadernota 2022-2025 gewenst nieuw beleid toegevoegd. Daarnaast zijn incidenteel lasten en baten geraamd voor de verhuur van een deel van het schoolgebouw voor voortgezet onderwijs in 2021 tot en met 2023. Ten opzichte van 2021 zijn de kapitaallasten op de schoolgebouwen lager als gevolg van de lagere omslagrente. Dit voordeel compenseert het nadeel op de financieringslasten.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Hier worden de lasten en baten voor leerlingenvervoer, onderwijsbegeleiding, peuterwerk, voor- en vroegtijdse educatie, uitvoering leerplicht en lokaal beleid voortgezet onderwijs verantwoord. Het budget voor leerlingenvervoer is bijgesteld op basis van de realisatie 2020 en geïndexeerd. Gemeenten en scholen krijgen middelen om risico's op onderwijsachterstanden bij kinderen tegen te gaan. Voor voor- en vroegtijdse educatie (VVE) lopen de rijksbijdragen voor onze gemeente op naar € 148.000 vanaf 2022 op basis van de voorlopige beschikking. Met ingang van 2022 zijn maatregelen 29, 31 en 36 uit de Heroverwegingsvoorstellen verwerkt. Voor maatregel 29 en 31 geldt dat het om voorlopige bedragen gaat voor het stopzetten van de screening op spraak- en taalproblemen en het verlagen/stopzetten van de subsidie aan Expertise Centrum Passend Onderwijs (EPOS). Bij de invulling van de Bestuursopdracht Voorliggend veld wordt dit nader ingevuld op de verschillende onderdelen. Maatregel 36, bezuinigen op het leerlingenvervoer voortgezet onderwijs is met ingang van 2023 verwerkt.

SPORT

Sportbeleid en activering

In 2022 is een voordeel te zien door de tijdelijk inzet van een junior medewerker op dit taakveld.

Sportaccommodaties

Op dit taakveld is een voordeel te zien ten opzichte van 2021. Er is een daling in onderhoudskosten bij sporthal de Hooiberg, doordat in de coronaperiode al onderhoud is uitgevoerd met eigen personeel. Bij het zwembad de Welters is er juist een nadeel vanwege groot onderhoud in 2021. Bij het onderhoud van de sportparken is er een nadeel vanwege opname van een post voor beregening bij droge zomers en de gestegen materiaalkosten. Bij de sportvelden was er daarnaast in 2021 een incidentele last vanwege de afwaardering van een vervangen kunstgrasveld. Inmiddels wordt er voor de toplaag van kunstgrasvelden gerekend met een verwachte levensduur van 10 jaar in plaats van de hiervoor gehanteerde 15 jaar, die niet realistisch bleek te zijn.

KUNST EN CULTUUR

Cultuur

Op dit taakveld ontstaat een voordeel in vergelijking met 2021 door een incidenteel budget vanwege coronasteun voor cultuur in 2021.

Musea

Bij het taakveld musea dalen de lasten in 2022. Dit valt te verklaren door het vervallen van de incidentele middelen die beschikbaar waren in 2021 voor de Cultuurhistorische waardenkaart. De periodieke onderhoudslasten voor de kerktorens zijn wel hoger in 2022 dan in 2021.

Media

Er is een klein voordeel te zien door een herijking van de verwachte ureninzet op dit taakveld.

WELZIJN

Samenkracht en burgerparticipatie

Onder het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie zijn de budgetten voor maatschappelijk werk, collectief vervoer, welzijnsaccommodaties, Kulturhusconcept, dorpsontwikkelplannen, sociaal cultureel werk, kinderopvang, mantelzorg en budgetten binnen het sociaal domein voor bijkomende activiteiten jeugd, Wmo begeleiding, Wmo huishoudelijke hulp en toegang verantwoord.

In 2021 zijn incidentele budgetten geraamd voor het project bijzondere vrijwilligers en extra onafhankelijke cliënt ondersteuning, met dekking uit reserves. In 2021 zijn incidentele budgetten opgenomen via resultaatbestemming 2020 met dekking uit reserves voor maatschappelijke begeleiding vluchtelingen vanwege het uitstel van de invoering van de nieuwe wet inburgering en voor meldpunt sociaal domein voor afronding van dit traject.

Voor 2022 zijn budgetten waaronder de subsidies aan (primaire) instellingen, voor zover toegestaan, geïndexeerd en zijn de onderhoudsbudgetten voor het gemeentelijke vastgoed geactualiseerd.

Vanaf 2022 is budget voor maatschappelijke begeleiding statushouders opgenomen conform de van het rijk verkregen middelen via de algemene uitkering. De invulling van dit budget wordt nader uitgewerkt voor de invoering van de nieuwe wet inburgering op 1 januari 2022.

Voor bijzondere vrijwilligers en DagenDoen zijn incidenteel budgetten opgenomen in afwachting van de uitkomst van de Bestuursopdracht voorliggend veld conform de Kadernota 2022-2025.

Ten aanzien van het dorps huis in Welsum zijn de kapitaallasten van de verbouwing opgenomen in 2022. Dit was in 2021 nog niet verwerkt.

Met ingang van 2022 zijn maatregelen 27, 32, 33, 40, 41, 42 en 57 uit de Heroverwegingsvoorstellen verwerkt. Voor alle maatregelen geldt dat het om voorlopige bedragen gaat. Bij de invulling van de Bestuursopdracht Voorliggend veld wordt dit nader ingevuld op de verschillende onderdelen. Voor 2023 zijn de bedragen gecorrigeerd met de beschikbare budgetten voor Corona conform de kadernota 2022-2025.

WERK EN INKOMENSONDERSTEUNING

Inkomensregelingen

In 2021 zijn incidentele budgetten geraamd voor Financiën de baas en voor de gereserveerde budgetten voor de bestrijding van de corona-crisis, waaronder de uitvoering van de TOZO-regeling met dekking via reserves.

De raming voor de uitkeringen is gebaseerd op de huidige stand van zaken van zowel de uitkeringen als de beschikbare rijksbijdrage (het zgn BUIG-budget). Hierbij is rekening gehouden met de gewijzigde wet- en regelgeving rond bijstand zelfstandigen. Voor 2022 is op die basis de rijksbijdrage toereikend voor de verwachte uitkeringslasten en is geen bijdrage uit de vangnetregeling geraamd. Er is nog geen rekening gehouden met de eventuele lange termijn gevolgen van de coronacrisis. Op dit moment is daar geen inschatting van te maken. Bovendien is ook niet bekend wat het rijk compenseert via bijstelling van het landelijk macro-budget voor de uitkeringen. Voor Financiën de baas is vier jaar lang dekking uit de middelen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Voor minimabeleid is in 2022 het budget bijgesteld op basis van de uitkomst van een eerdere analyse en geïndexeerd.

Vanaf 2022 zijn de maatregelen 50 en 52, resp. vrijval raming eigen risico BUIG-budget en versoberen minimabeleid, uit de Heroverwegingsvoorstellen verwerkt.

Begeleide participatie

Onder begeleide participatie worden de lasten van de uitvoering van de voormalige Wsw-regeling verantwoord. Het voor dit onderdeel beschikbare budget wordt aan ConnecteD overgedragen voor de uitvoering. Het beschikbare budget is geïndexeerd maar neemt in de loop van de jaren af door een afnemende doelgroep. Vanaf 2020 is rekening gehouden met een korting op dit budget (Kadernota 2020-2023).

Arbeidsparticipatie

De re-integratie activiteiten nemen jaarlijks toe als gevolg van een toename van de doelgroep (voormalig Wsw, Wajong en statushouders). De toename van de rijksbijdrage via de algemene uitkering is daarom toegevoegd aan het budget.

MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Wijkteams

De kosten voor onder andere preventie, voorlichting en advisering Wmo en jeugd zijn hier onder verantwoord. Voor 2022 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het integraal jeugdplan in afwachting van de uitkomsten van de Bestuursopdracht voorliggend veld.

Vanaf 2022 is maatregel 32, verlagen bijdrage primaire organisaties (schoolmaatschappelijk werk en GGD), uit de Heroverwegingsvoorstellen verwerkt. Het gaat om voorlopige bedragen die bij de invulling van de Bestuursopdracht Voorliggend veld de verschillende onderdelen nader worden ingevuld.

Maatschappelijke voorzieningen (Wmo)

De kosten voor woon- en leefvoorzieningen zijn geactualiseerd op basis van de uitkomsten van de eerdere analyse en geïndexeerd.

Vanaf 2022 zijn maatregel 55 en 56, resp. gebruik Wmo-hulpmiddelen inperken en opheffen regeling financiële tegemoetkoming eigen vervoer, uit de Heroverwegingsvoorstellen verwerkt.

Maatwerkdienstverlening 18+

De kosten Wmo begeleiding en Wmo huishoudelijke verzorging zijn op basis van de realisatie in 2020 aangepast en daarnaast geïndexeerd. De voor de Heroverweging 2022-2025 gehanteerde uitkomsten voor zowel Wmo begeleiding als voor Wmo huishoudelijke zijn verwerkt, naast de maatregelen 53 en 54, resp. aanpassen normenkader huishoudelijke hulp en indicatiestelling begeleiding verscherpen. De realisatie tot en met juni 2020 laat zien dat het budget in 2022 toereikend moet zijn. Dit geeft nog geen garantie omdat we de afgelopen jaren wel een toenemende vraag hebben gezien. De effecten van de heroverwegingsmaatregelen zullen vanaf het tweede halfjaar zichtbaar moeten worden. Het budget voor ambulantisering GGZ is overgeheveld van volksgezondheid.

JEUGD

Maatwerkdienstverlening 18-

De kosten voor jeugd hulp zijn in de begroting 2022-2025 geactualiseerd op basis van de realisatie in 2020 en daarnaast geïndexeerd. De voor de Heroverweging 2022-2025 gehanteerde uitkomsten zijn verwerkt, naast de maatregelen 46 tot en met 49, resp. versterking toegangsteam, doorontwikkeling

van de aansluiting tussen jeugdhulp en onderwijs, ambulant hulpverlener toevoegen aan het toegangsteam en Praktijk Ondersteuner Huisartsen (POH-er) in dienst nemen en meer inzetten op GGD-taken. De realisatie tot en met juni 2021 laat zien dat het budget voor 2022 toereikend moet zijn. Dit geeft echter geen garantie omdat de realisatie als gevolg van incidentele hulpvragen in het tweede halfjaar hier nadelig van kan gaan afwijken. De effecten van de Heroverwegingsmaatregelen zullen na 2021 zichtbaar moeten worden.

Geëscaleerde zorg 18-

Het betreft de kosten voor crisisopvang jeugd.

VOLKSGEZONDHEID

Volksgezondheid

De bijdragen aan de GGD zijn geïndexeerd voor 2022 op basis van de door de GGD gehanteerde maatstaven en vastgestelde begroting. Het betreft bijdragen voor zowel de jeugdgezondheidszorg, de volksgezondheid algemeen en de overige gezondheidszorg.

Er wordt gewerkt aan de Pilot welzijn op recept. Dat wordt gekoppeld aan positieve gezondheid. Voor de ambulantisering GGZ zijn budgetten gereserveerd voor nadere invulling. Via de algemene uitkering zijn hier middelen voor ontvangen.

RESERVE MUTATIES

Ten opzichte van 2021 zijn de stortingen in reserves iets lager in 2022.

Ten opzichte van 2021 zijn de onttrekkingen in 2022 per saldo veel lager. Enerzijds zijn in 2021 de via resultaatbestemming 2020 budgetten verantwoord met dekking uit reserves. Het zijn vooral de uit rijksbijdragen gereserveerde budgetten voor bestrijding van de corona-crisis. Anderzijds wordt in 2021 het kunstgrasveld op sportpark Overwetering afgeboekt ten laste van reserves. Verder leiden fluctuerende onderhoudsbudgetten voor maatschappelijk vastgoed tot jaarlijkse verschillen.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN, OVERHEAD & ONVOORZIEN

INLEIDING

Inhoud

Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien omvat de volgende taakvelden: Overhead, Treasury, OZB woningen, OZB niet-woningen, Belastingen overig, Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds, overige baten en lasten, vennootschapsbelasting en mutaties reserves. De paragrafen Lokale heffingen en Financiering hebben een sterke relatie met de taakvelden van dit programma en geven inzicht in het gevoerde beleid op deze terreinen.

Raadsakkoord 2018 - 2022

--

Wat willen wij bereiken?

HOOFDDOELSTELLING/BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Het voeren van een doelmatig financieel beleid dat leidt tot structureel sluitende begrotingen.

BELEIDSKADERS

Het beleid voor dit onderdeel is - naast hetgeen in wetgeving is vastgelegd- gebaseerd op de volgende documenten:

- Nota reserves en voorzieningen 2021
- Nota waardering en afschrijving 2021
- Treasurystatuut 2019
- Financiële verordening
- Controleverordening 2003
- Onderzoeksverordening 2005
- Nota weerstandsvermogen 2013

TOELICHTING OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Begroting 2022
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	- 4.810
Algemene uitkeringen	- 29.630
Dividend	- 139
Saldo van de financieringsfunctie	505
Overige algemene dekkingsmiddelen	-848
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-34.922
Vennootschapsbelasting	-
Overhead	7.845
Onvoorzien	38
Totaal programma algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	27.039

Treasury

In dit onderdeel wordt volstaan met een korte toelichting. In de Gemeentewet is een afzonderlijke financieringsparagraaf voorgeschreven. Deze paragraaf vormt een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Voor deze toelichting wordt verwezen naar Hoofdstuk 2 paragraaf 4 Financiering.

Als gevolg van de wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) zijn alle financieringslasten en –baten met ingang van 2017 verantwoord in dit onderdeel. In de programma's komen de financiële lasten en baten nu niet meer voor. Het financieringsresultaat komt hier ook tot uitdrukking.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt aangemerkt als algemeen dekkingsmiddel en wordt berekend naar de plaatselijke situatie. Basis voor deze begroting vormt de meicirculaire 2021 van het Rijk.

Lokale heffingen

De ontwikkelingen op het terrein van de lokale heffingen komen uitgebreid aan de orde in de paragraaf Lokale heffingen.

In dit onderdeel wordt volstaan met een korte beschrijving van en toelichting op de lokale – niet gebonden – heffingen: de onroerende zaakbelastingen en de toeristenbelasting. Deze heffingen kennen in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht en de afvalstoffenheffing vooraf geen specifiek bestedingsdoel. Het zijn algemene dekkingsmiddelen, die vrij kunnen worden ingezet.

Gemeentelijke belastingen (algemene middelen)

1. Onroerende zaakbelastingen

Betreft een eigenarenbelasting woningen en eigenaren- en gebruikersbelasting niet-woningen. Alle onroerende zaken worden jaarlijks gewaardeerd. Dit heeft dus ook gevolgen voor de ozb-tariefberekeningen. In de ramingen 2022 wordt voor de ozb-tarieven uitgegaan van een opbrengststijging van 1,4%.

2. Toeristenbelasting

Uw raad heeft in december 2020 het tarief voor 2022 vastgesteld op € 1,00.

ONVOORZIEN EN ALGEMENE BATEN EN LASTEN

Voor “onvoorziene” uitgaven is in de begroting een bedrag opgenomen van € 38.000.

OVERZICHT VAN DE KOSTEN VAN OVERHEAD

Als gevolg van de wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) en de indeling naar taakvelden moeten de gemeentelijke organisatiekosten, niet zijnde de direct toe te rekenen salariskosten, worden toegerekend aan het taakveld 0.4 Overhead.

In hoofdstuk 3.9 is een specificatie met betrekking tot overhead opgenomen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	32.642	34.934	35.925	34.861	34.947	35.092
Lasten	-7.793	-9.513	-8.889	-8.167	-8.435	-8.520
Saldo van baten en lasten	24.850	25.421	27.036	26.695	26.512	26.572
Onttrekking reserves	2.944	4.008	310	283	287	267
Toevoeging reserves	-1.509	-1.995	-101	-98	-96	-94
Resultaat	26.285	27.434	27.245	26.879	26.703	26.746

Begroting 2022

Het totale saldo van de baten en lasten van dit programma is € 26,8 miljoen voordelig. De totale lasten zijn geraamd op € 9,1 miljoen en de totale baten op € 35,9 miljoen.

De storting in reserves is geraamd op € 101.000, de onttrekking aan reserves op € 310.000. Het resultaat is daarmee € 27,0 miljoen voordelig.

Toelichting meerjarenbegroting

De mutaties in het meerjarige verloop van de lasten en baten houden verband met afnemende kapitaallasten, afnemende rentelasten door aflossingen op langlopende geldleningen, de gefaseerde invoering van de heroverweging, verschillende incidentele- en structurele ramingen gerelateerd aan ICT (onvermijdelijke instandhouding, informatieveiligheid, financiële informatiesysteem), fluctuerende onderhoudslasten gemeentelijke gebouwen gekoppeld aan onderhoudsplanningen (gemeentehuis, werf), fluctuaties in de meerjarenramingen algemene uitkering gemeentefonds en structureel toenemende ramingen voor de Uitvoering Wet Banen.

Het verschil tussen de begroting 2022 en 2021 wordt hieronder verklaard per taakveld.

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil
Overhead			
Ondersteuning organisatie	-7.883	-7.845	37
Treasury			
Treasury	360	273	-87
Lokale heffingen			
OZB woningen	3.367	3.435	68
OZB niet-woningen	1.219	1.231	12
Belastingen Overig	9	9	0
Economische promotie	135	135	0
Algemene uitkeringen			
Algemene uitkering overige uitkeringen	28.252	29.630	1.378
Overige baten en lasten en onvoorzien			
Overige baten en lasten	-38	169	206
Vennootschapsbelasting			
Vennootschapsbelasting (VPB)	0	0	0
Reserves	2.013	209	-1.804
Resultaat	27.434	27.245	-189

OVERHEAD

Het voordelige saldo in vergelijking met 2021 ontstaat vooral door incidentele budgetten in 2021 voor bijvoorbeeld de opvang van effecten van corona en het projectbudget voor de heroverweging.

Daarnaast zijn er voordelen door fluctuatie in de onderhoudsbudgetten voor huisvesting van personeel.

Door de invloed van de nieuwe nota waardering en afschrijving die in 2021 is ingegaan en de daarmee gepaard gaande lagere omslagrente zijn er wijzigingen in kapitaallasten die per saldo een voordeel opleveren op dit taakveld.

Verder is er budget vanuit het rijk bijgekomen voor implementatie van de wet open overheid, wat op dit taakveld door het uitgavenbudget een nadeel oplevert.

Ook zijn de lonen geïndexeerd evenals de bijdrage aan de DOWR. Dit levert een nadeel op.

TREASURY

Het nadelige verschil in saldo 2021-2022 wordt met name veroorzaakt doordat er minder rente worden doorberekend aan de overige taakvelden. De voordelen van de lagere doorberekende rentelasten zijn te vinden buiten dit taakveld. Dit komt enerzijds door de lagere omslagrente en anderzijds uit de lagere boekwaarden van de grondexploitaties waaraan minder rente toegevoegd kan worden.

De lagere omslagrente komt onder andere doordat er gerekend is met een lagere rente voor leningen met een korte looptijd. De verwachte lagere rente biedt op zichzelf ook een voordeel in dit taakveld door lagere rentelasten. Daarnaast wordt er minder rente toegevoegd aan reserves en voorzieningen, waardoor deze zogenaamde bespaarde rente niet meer meetelt in de renteomslag. Het voorgaande is in lijn met de uitgangspunten van de nieuwe nota reserves en voorzieningen uit 2021. Tevens wordt de rente op oude leningen met een ongunstig percentage steeds lager vanwege aflossingen, waardoor er minder kan worden doorbelast via de omslagrente. Dit heeft op zichzelf ook een voordelig effect op dit taakveld.

Daarnaast is er een voordeel vanaf 2022 doordat in 2021 het uitgekeerde dividend uit 2020 incidenteel lager lag vanwege corona. In 2021 was er echter wel een hogere dividenduitkering van de ROVA, waardoor de baten in 2022 lager zijn.

LOKALE HEFFINGEN

Overeenkomstig de in de raadsvergadering van 5 juli 2021 vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2022-2025 zijn de OZB-opbrengststramingen 2022 verhoogd met 1,4% zijnde het percentage van de prijsindexering.

Daarnaast is vanwege areaaluitbreiding een opbrengsttoename OZB woningen van € 25.000 geraamd.

Overeenkomstig de besluitvorming d.d. 5 juli 2021 is in de meerjarenbegroting 2022-2025 vanaf 2023 rekening gehouden met een meeropbrengst ad € 175.000 vanwege een tariefsverhoging met 5% voor de categorie OZB-eigenaar woning voortvloeiende uit de heroverwegingsvoorstellen.

De kosten Belastingssamenwerking DOWR zijn daarnaast geïndexeerd.

Verder leidt de voorgenomen verhoging van het tarief toeristenbelasting met ingang van 2024 met € 0,50 per overnachting tot een meeropbrengst van € 60.000.

ALGEMENE UITKERINGEN

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2021. Hierin zijn de aanpassingen in het accres, maatstaven en uitkeringsfactor verwerkt. De totale opbrengst 2022 is bijna € 1,4 miljoen hoger dan in 2021. Dit komt vooral door de € 1,2 miljoen compensatie jeugdzorg in 2022 naar aanleiding van de uitspraak van de arbitragecommissie. Daarnaast is er een stijging in de reguliere algemene uitkering door prijsindexatie, accresontwikkeling en taakmutaties, onder andere voor de implementatie van de wet open overheid. Verder is er de aflopende compensatie voor corona in 2021, die voor een daling van de uitkering in 2022 ten opzichte van 2021 zorgt. De integratie-uitkering sociaal domein 2022 is lager dan in 2021.

Het nieuwe kabinet moet nog besluiten hoe om te gaan met de uitspraak van de arbitragecommissie over de compensatie voor de jeugdzorg. Hierbij is de € 1,2 miljoen compensatie in 2022 door het zittend kabinet al wel toegezegd. Dit bedrag is meegenomen in deze begroting. Alhoewel er nog geen duidelijkheid is over latere jaren is wel voor de jaren na 2022 gebruik gemaakt van de toegestane mogelijkheid om rekening te houden met compensatie van € 285.000. Dit is de staande systematiek die er al voor de uitspraak van de arbitragecommissie was.

OVERIGE BATEN EN LASTEN EN ONVOORZIEN

Op dit taakveld zijn geen wijzigingen te zien. Het volledige bedrag van € 38.000 betreft een stelpost om rekening te houden met onvoorziene kosten.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Uit de inventarisatie van de activiteiten van de gemeente op de aanwezigheid vpb-plicht is naar voren gekomen dat de grondexploitatie-activiteiten door de "ondernemerspoort" gaan en derhalve onder de heffing van vennootschapsbelasting vallen.

Uit de huidige fiscale doorrekeningen van de grondexploitaties, blijkt echter dat er over de begrotingsperiode 2022-2025 waarschijnlijk geen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

RESERVE MUTATIES

Het verschil van 2022 ten opzichte van 2021 kan deels worden verklaard door de incidentele uitname uit de reserve nader te bestemmen ter dekking van de verwachte tekorten in 2021 bij het vaststellen van de meerjarenbegroting 2021-2024 en de 1e BERAP 2021.

Vanwege de resultaatbestemming bij de jaarstukken 2020 zijn er daarnaast incidentele budgetten via de reserve nader te bestemmen middelen weer beschikbaar gebracht in 2021. Het betreft onder andere doorgeschoven budget vanuit 2020 voor de opvang van corona. Hierdoor is er een lagere bijdrage vanuit de reserves in 2022 ten opzichte van 2021.

In verband met de heroverweging worden de onderhoudsreserves maatschappelijk vastgoed tot en met 2025 jaarlijks met € 100.000 afgeroomd. In 2021 wordt deze wijziging nog opgenomen in de 2e BERAP.

Daarnaast fluctueren de onttrekkingen aan de onderhoudsreserve per jaar.

Door het besluit uit de nota reserves en voorzieningen wordt vanaf 2022 nog beperkt rente toegevoegd aan de reserves. Dit levert een voordeel op ten opzichte van 2021.

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

INLEIDING

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen geeft inzicht in het beleid ten aanzien van de lokale heffingen (inclusief kwijtscheldingsbeleid), de lokale lastendruk en de geraamde inkomsten van de diverse heffingen. Daarnaast geeft de paragraaf inzicht in de kostendekkendheid van de heffingen en de producten die samenhangen met de heffingen. In deze paragraaf staat het beleid dat de gemeente in 2022 gaat voeren ten aanzien van de lokale heffingen.

In deze paragraaf is volgens artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) informatie opgenomen over de volgende zaken:

- beleid ten aanzien van de lokale heffingen, met ingang van 2017 is aangesloten bij de nieuwe BBV regels waarbij inzichtelijk wordt gemaakt hoe de berekening van tarieven wordt bewerkstelligd.
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen
- per belastingsoort de verwachte inkomsten
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente en zijn een integraal deel van het te voeren beleid. Zij dienen als instrument om tot afgewogen beslissingen rond de keuzen van (nieuwe) voorzieningen in relatie tot de belastingdruk voor de burgers te komen.

Begripsbepaling

De lokale heffingen zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

- Algemene belastingen (bijv. de OZB);
- Bestemmingsbelastingen (bijv. afvalstoffenheffing en rioolheffing);
- Retributies, rechten en leges, (bijv. lijkbezorgingsrechten en paspoorten).

Algemene belastingen

De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten niet gelabeld zijn maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. De gemeenteraad bepaalt waarvoor. Onder de algemene belastingen vallen bijvoorbeeld de onroerendezaakbelastingen, de forensen- en toeristenbelasting.

Bestemmingsbelastingen

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

Retributies

Retributies worden geheven van personen aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent die voor die persoon een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges: vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst als het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

Met betrekking tot de belastingen en rechten zijn de beleidsuitgangspunten verschillend.

Beleidsuitgangspunt gemeentelijke belastingen

Bij de belastingen staat de budgettaire functie voorop. De meeste inkomsten uit belastingen worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. Er hoeft geen relatie te zijn tussen de opbrengsten van deze belastingen en de dienstverlening vanuit de gemeente. De belastingen worden voor het jaar 2022 geïndexeerd met 1,4%. Dit is in lijn met de prijsindexering.

Alle onroerende zaken worden jaarlijks gewaardeerd. Dit heeft gevolgen voor de jaarlijkse oztariefberekeningen. De definitieve tarieven worden in de raadsvergadering van december 2021 vastgesteld. Uitgangspunt voor de opbrengst 2022 zijn de begrotingsrichtlijnen 2022-2025.

Voor 2022 wordt de opbrengst verhoogd met 1,4%. Bij de vaststelling van de kadernota 2022-2025 door de gemeenteraad d.d. 5 juli 2021 is besloten het tarief van de OZB vanaf 2023 te verhogen met 5% met uitzondering van (agrarische) bedrijven.

Onder de OZB valt onder meer de eigenarenbelasting woningen en de eigenaren- en gebruikersbelasting niet-woningen.

Olst-Wijhe heft de volgende gemeentelijke belastingen:

- Onroerendezaakbelasting
- Baatbelastingen
- Toeristenbelasting
- Reclamebelasting

Beleidsuitgangspunt bestemmingsbelastingen en retributies

Door het karakter van de rechten als bestemmingsheffing is er een duidelijke relatie tussen de opbrengst van de rechten en de kosten van de door de gemeentelijke overheid te leveren tegenprestatie. Beleidsuitgangspunt is om die reden de kostendekkendheid van de betrokken tegenprestatie c.q. het overheidsproduct. De kostendekkendheid bepaalt in principe het in rekening te brengen tarief aan de burger. Algemeen beleid is de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend te laten zijn. In een aantal gevallen is dat structureel niet mogelijk, gelet op sociaal maatschappelijke factoren of wettelijk vastgestelde (maximum-) tarieven.

Voor de leges zijn er verschillen in kostendekkendheid tussen de verschillende onderdelen van de verordening. Voor alle leges, rechten en tarieven voor gemeenschapsvoorzieningen hanteren we voor 2022 een stijgingspercentage van 1,4%. Dit uitgangspunt is vastgelegd in de begrotingsrichtlijnen 2022-2025. Uitzondering zijn de leges waarvan de tarieven wettelijk worden bepaald (zoals tarieven paspoorten en rijbewijzen).

Richtlijnen tariefvoorstellen

Bij de tariefvoorstellen is waar nodig rekening gehouden met een deelbaarheid door 12. In de verordeningen wordt de heffing naar tijdsgelang geregeld. Het vergemakkelijkt de inning van belastinggelden bij tussentijdse aanslagoplegging en de terugbetaling van ontheffingen. Hierdoor treden er marginale afwijkingen naar beneden op in de voorgestelde tariefhoogte t.o.v. de begrote 1,4% tariefstijging.

TARIEFONTWIKKELING 2022

Uitgangspunten lastendruk 2022

Voor de lokale heffingen zijn de volgende gemeentelijke uitgangspunten geformuleerd:

De Beleids- en financiële begroting 2022-2025 wordt gebaseerd op de beleids- en financiële begroting 2021-2024 vastgesteld door de raad d.d. 9 november 2020, inclusief de begrotingswijzigingen 2021 tot en met 5 juli 2021. Aanvullend is rekening gehouden met de d.d. 5 juli 2021 vastgestelde kadernota 2022-2025.

De trendmatige verhoging van de opbrengst voor de onroerendezaakbelastingen bedraagt 1,4%.

Voor de toeristenbelasting is het besluit betreffende vaststelling belastingverordeningen 2021 en het tarief toeristenbelasting 2022 van 14 december 2020 het uitgangspunt. Overeenkomstig dit besluit is het tarief voor 2022 € 1,00 per overnachting. In de heroverwegingsvoorstellen wordt daarnaast voorgesteld het tarief van de toeristenbelasting te verhogen met € 0,50 met ingang van 2024.

De tarief gebonden retributies en leges worden trendmatig verhoogd met 1,4%. Voor tarief gebonden retributies en leges geldt in principe het uitgangspunt om (gefaseerd) te streven naar 100% kostendekking.

Lokale lastendruk 2022

Om een indruk te hebben wat de "lokale lastendruk" is, wordt gekeken wat een huishouden aan gemeentelijke belastingen moet betalen. Daarbij worden de voor huishoudens gebruikelijke heffingen

OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing betrokken. De gewenste opbrengst en de daaruit volgende tariefaanpassingen 2022 leiden voor wat betreft de belangrijkste tarieven tot het volgende beeld:

- Uitgegaan is van de gemiddelde WOZ-waarde van een woning voor 2020 van € 261.000 (bron: Waarderingskamer jaar 2020)
- De voorlopige raming geeft een waardestijging van ongeveer 12% (van waardepeildatum 1 januari 2020 naar waardepeildatum 1 januari 2021).
- Container voor GFT afval (140 liter) gratis/nultarief (2021 ook gratis/nultarief).
- Het tarief voor de ondergrondse verzamelcontainer is € 1,80 per aanbieding (tarief 2021 ook € 1,80).
- Verder kent Olst-Wijhe kosteloze kunststofinzameling.

Een riolaansluiting met een waterverbruik < 500 m³, gebaseerd op het gemeentelijke rioleringsplan 2022-2028 (GRP), € 225,00 (tarief 2021 € 231,72).

Woonlastenoverzicht 2022

Het woonlastenoverzicht 2022 kan op dit moment nog niet gegeven worden. Dit is afhankelijk van de definitieve vaststelling van de tarieven voor de OZB in de raad van december a.s. Het woonlastenoverzicht wordt opgenomen in het voorstel over vaststelling van de tarieven.

Afvalstoffentarieven

De tarieven worden gebaseerd op de meest actuele ramingen voor het verzamelen en verwerken van afval. Het uitgangspunt is dat de tarieven 100% kostendekkend zijn. De definitieve tarieven afvalstoffenheffing 2022 worden opgenomen in de verordening afvalstoffenheffing 2022 om de heffing mogelijk te maken.

OZB

Afhankelijk van de uitkomsten van de jaarlijkse herwaardering worden de definitieve tarieven vastgesteld. Deze gevolgen brengen we nader in beeld bij het raadsvoorstel en verordening OZB.

Commerciële WOZ-bureaus

Sinds enkele jaren bieden steeds meer bedrijven aan om op no-cure-no-pay-basis "gratis" bezwaar te maken tegen WOZ-beschikkingen. Dit is een groeiende groep commerciële bedrijven, die naast het ondersteunen van de burger bij bezwaar ook gebruik maakt van de in de AWB vastgestelde uitgangspunten voor bezwaar en beroep. Steeds meer burgers laten zich op deze wijze ondersteunen. Hierdoor zien we ook in onze gemeente een toename van bezwaren maar ook de vergoedingen van proceskosten.

Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is vastgelegd in de Leidraad invordering. De hierin gestelde criteria zijn afgeleid van de rijksregelgeving. De kwijtschelding betreft met name de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. De genormeerde kosten van bestaan zijn door het Rijk bepaald op 90% van de bijstandsuitkering. Het staat de gemeente vrij dit percentage te verhogen tot 100%. Wij hanteren de norm van 100%. Een hoger percentage is niet toegestaan. Er vindt een toets plaats naar het inkomen en het vermogen.

In de begroting is rekening gehouden met een bedrag van € 110.000 aan kwijtscheldingen.

Belasting/heffing	Geraamde kwijtschelding in 2022
Kwijtschelding	€ 110.000

BELASTINGEN, NADERE TOELICHTING

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Het college stelt elk jaar de WOZ-waarde van onroerende zaken vast. Op basis van deze jaarlijkse herwaardering gaan we de tarieven voor de onroerende zaakbelasting voor 2022 opnieuw berekenen. Per september 2021 zijn de conceptwaarden van de herwaardering nog onvoldoende om nauwkeurige tarieven te berekenen voor het heffen van de belasting in 2022. De raad stelt de tarieven voor de onroerende- en roerende zaakbelasting 2022 uiterlijk in december 2021 vast.

Voor 2022 wordt de opbrengst verhoogd met 1,4%. Bij de vaststelling van de kadernota 2022-2025 door de gemeenteraad d.d. 5 juli 2021 is besloten het tarief van de OZB vanaf 2023 te verhogen met 5% met uitzondering van (agrarische) bedrijven.

Verder wordt uitgegaan van de (geactualiseerde) toename van de woningvoorraad volgens de begrotingsrichtlijnen 2022-2025. De status van diverse objecten per september 2021 is als volgt:

Aantallen te gebruiken voor bepalen tarief 2022 Olst-Wijhe (meting 1-9-2021)	
Aantal wooneenheden, gebruikscode 10-12	7623
Aantal (niet)-woningen, gebruikscode 20-30	1032
In aanbouw woningen* soc 5100	30
In aanbouw niet woning soc 5300	p.m*
Terreinen	150
Totaal objecten	8.835

*Inclusief totaal telling

De tariefbepaling OZB 2022 is afhankelijk van de uitkomsten van de herwaardering met waardepeildatum 2021. Voor 2022 wordt de waarde bepaald naar het waarde niveau op 1 januari 2021. Alle onroerende zaken worden jaarlijks gewaardeerd. Op basis van deze waardering wordt in relatie tot de gewenste OZB-opbrengst het OZB-tarief bepaald. De herwaardering voor 2022 is nog niet afgerond. Er is een analyse uitgevoerd op de waardeontwikkeling. Mogelijk wordt deze nog bijgesteld na afronding van de herwaardering.

Het totaal aantal objecten is met name gedaald door het samenvoegen van alle trafostations naar een WOZ object.

De opbrengsten worden geraamd op:

Belasting	Geraamde opbrengst in 2022
OZB-eigenaar woning	€ 3.572.300
OZB-eigenaar niet-woning	€ 843.100
OZB-gebruiker niet-woning	€ 507.500
Totaal OZB	€4.922.900

Overeenkomstig de besluitvorming d.d. 5 juli 2021 is in de meerjarenbegroting 2022-2025 vanaf 2023 rekening gehouden met een meeropbrengst ad € 175.000 vanwege een tariefsverhoging met 5% voor de categorie OZB-eigenaar woning voortvloeiende uit de heroverwegingsvoorstellen.

Baatbelasting riolering buitengebied

De gemeente heeft wettelijk de mogelijkheid tot het heffen van een baatbelasting wanneer onroerende zaken door het aanbrengen van gemeentelijke voorzieningen zijn 'gebaat'. De belasting wordt geheven van de eigenaar van de onroerende zaak. Onze gemeente kent baatbelastingen voor de riolering van het buitengebied.

Deze oude belastingsoorten lopen nog jaren. Echter gezien de tijdsduur, die aan de individuele contracten is verbonden vermindert de gerealiseerde opbrengst langzaam.

Belasting	Geraamde opbrengst in 2022
Baatbelastingen*	€ 15.599

* i.v.m. oude overeengekomen contracten geldt hier geen inflatiecorrectie

Toeristenbelasting

Voor de toeristenbelasting is het besluit betreffende vaststelling belastingverordeningen 2021 en het tarief toeristenbelasting 2022 van 14 december 2020 het uitgangspunt. Overeenkomstig dit besluit is het tarief voor 2022 € 1,00 per overnachting. In de heroverwegingsvoorstellen wordt daarnaast voorgesteld het tarief van de toeristenbelasting te verhogen met € 0,50 met ingang van 2024. Naar verwachting een meeropbrengst ad € 60.000.

Belasting	Geraamde opbrengst in 2022
Toeristenbelasting	€ 140.790

Reclamebelasting

De opbrengst reclamebelasting voor Olst en Wijhe wordt (na aftrek van de perceptiekosten) overgemaakt aan de respectievelijke ondernemersfondsen. Deze beheren de reclamegelden en zorgen voor besteding volgens in overeenstemming met de in het convenant/de statuten benoemde doelstellingen. Het tarief voor de reclamebelasting is met 2% verhoogd t.o.v. 2021. Jaarlijks vindt er een controle plaats t.a.v. de reclame-uitingen. De aanslag reclamebelasting wordt gecombineerd met de aanslag gemeentelijke belastingen in februari van het jaar. Ook wordt de mogelijkheid geboden de aanslag met automatische incasso te betalen.

Belasting	Geraamde opbrengst in 2022
Reclamebelasting Wijhe	€ 20.218
Reclamebelasting Olst	€ 17.850

RECHTEN, NADERE TOELICHTING

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing en valt voor de lokale heffingen onder belastingen. De bestemmingsbelasting wordt geheven van een burger die geacht wordt van bepaalde overheidsuitgaven profijt te hebben en wordt alléén daarvoor gebruikt. De afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. Bij de afvalstoffenheffing is het belastbare feit het gebruik van een perceel ten aanzien waarvan de gemeente een inzamelplicht heeft voor de huishoudelijke afvalstoffen die in een particuliere huishouding kunnen ontstaan.

Per jaar bestaat de heffing uit twee componenten, het basistarief van het lopende jaar en de gerealiseerde ledigingen van het voorliggende jaar.

In de gemeente Olst-Wijhe wordt omgekeerd ingezameld. Ook het buitengebied van onze gemeente is over op omgekeerd inzamelen. Succesvol afval scheiden levert een toename van herbruikbare grondstoffen op en een afname van de hoeveelheid restafval. Herbruikbare materialen worden aan huis opgehaald. Het overgebleven restafval wordt weggebracht naar een ondergrondse verzamelcontainer in de buurt.

De tarieven worden gebaseerd op de meest actuele ramingen voor het verzamelen en verwerken van afval. Het uitgangspunt is dat tarieven 100% kostendekkend zijn. De definitieve tarieven afvalstoffenheffing 2022 worden opgenomen in de verordening afvalstoffenheffing om de heffing mogelijk te maken.

Recht	Geraamde opbrengst in 2022	
Afvalstoffenheffing basis		€ 1.540.373
Afvalstoffenheffing ledigingen		€ 224.257
Omschrijving	Taakveld	Raming 2022
Kosten taakveld afval	7.3	1.569.669
Kosten taakveld afval (rente)	7.3	2.509
Inkomensregelingen (kwijtschelding)	6.3	52.175
Inkomst taakveld (Nedvang)	7.3	-190.0000
Netto kosten taakvelden		1.434.353
Toe te rekenen kosten:		

Overhead	0.4	91.767
BTW*)		238.510
Totale kosten		1.764.630
Opbrengst heffingen		(1.764.630)
Dekking %		100,00

*) De compensabele btw wordt als kostenpost beschouwd en loopt mee in het verhaal van kosten.

Rioolheffing

De rioolheffing heeft het karakter van een bestemmingsheffing waarmee kosten kunnen worden verhaald om collectieve maatregelen te treffen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater. Het is toegestaan belasting te heffen voor de kosten van die zorgplicht. De te heffen belasting is bedoeld om de kosten en investeringen te dekken welke gemeoid zijn met het uitvoeren van de volgende taken:

- Het inzamelen en transporteren van afvalwater;
- Het inzamelen en verwerken van hemelwater;
- Het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van de nadelige gevolgen van hoge grondwaterstanden.

Grondslag voor deze belasting is het direct of indirect afvoeren van afvalwater en/of hemelwater op de gemeentelijke riolering en/of via andere daartoe aangelegde gemeentelijke voorzieningen. De belastingplichtige is de gebruiker van een eigendom dat is aangesloten op de gemeentelijke riolering of die gebruik maakt van gemeentelijke voorzieningen voor de afvoer van afvalwater, hemel- en/of grondwater. De tarieven voor de rioolheffing zijn gebaseerd op het GRP. Het uitgangspunt is dat de heffing 100% kostendekkend is voor de totale kosten rioleringszorg.

Voor het riolaansluitrecht zijn de tarieven verdeeld in 3 categorieën; aansluiting gemengde riolering in bebouwd gebied, aansluiting gescheiden stelsel in bebouwd gebied en aansluiting op de drukriolering in het buitengebied.

Heffing	Geraamde opbrengst in 2022
Rioolheffing	€ 1.789.325

Omschrijving	Taakveld	Bedrag
Kosten taakveld riolering	7.2	1.266.045
Kosten taakveld riolering (rente)	7.2	54.040
Verkeer en vervoer (straatveegkosten)	2.1	19.050
Inkomensregelingen (kwijschelding)	6.3	57.825
Inkomsten taakveld (overig)	0.64	(15.600)
Inkomsten taakveld (overig)	7.2	(1.654)
Netto kosten taakveld(en)		1.379.706
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	0.4	204.619
BTW		205.000
Totalen kosten		1.789.325
Opbrengst heffingen	7.2.	(1.789.325)
Dekking %		100

*) De overhead is toegerekend in aansluiting met het Gemeentelijk Rioleringsplan Olst-Wijhe 2022-2028. De compensabele btw wordt als kostenpost beschouwd en loopt mee in het verhaal van kosten.

Leges

Leges is het bedrag dat aan de gemeente betaald dient te worden bij gebruik van hun dienst of product. In de tarieventabel van de legesverordening wordt onderscheid gemaakt tussen drie titels:

Titel 1: Dienstverlening algemeen
 Titel 2: Omgevingsvergunning en bestemmingswijzing
 Titel 3: Europese Dienstenrichtlijn

Titel 1 betreft de leges voor een reisdocument, rijbewijs, burgerlijke stand, uittreksel uit de basisregistratie personen en enkele kleinere leges.

Titel 2 betreft de leges voor een omgevingsvergunning en bestemmingswijziging.

Titel 3 betreft de leges voor een evenement, horeca en enkele kleinere leges.

De volgende bedragen zijn opgenomen in de begroting 2022:

Recht	Raming 2022
Titel 1:	
Burgerlijke stand	€ 46.300
Reisdocumenten	€ 43.000
Rijbewijzen	€ 79.000
Overige Leges	€ 42.937
Titel 2:	
Omgevingsvergunning	€ 287.500
Titel 3:	
Evenementen, horeca, kinderopvang en overig	€ 13.500

Algemeen beleid is de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend te laten zijn. In een aantal gevallen is dat structureel niet mogelijk, gelet op sociaal maatschappelijke factoren of wettelijk vastgestelde (maximum-) tarieven. Er zijn onderlinge verschillen in kostendekkendheid tussen de verschillende producten uit de legesverordening.

De invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen leiden per 2022 tot grote wijzigingen in de legesverordening. Deze wijzigingen zijn de afgelopen jaren voorbereid. De omgevingswet is uitgesteld tot 1 juli 2022. Per 1 januari is de leges verordening nog gebaseerd op het oude model. In het tweede kwartaal 2022 wordt de nieuwe verordening voorbereid om per 1 juli aan te kunnen sluiten op de nieuwe omgevingswet. Met het oog op deze ontwikkelingen is een eerste aanzet gemaakt om alle tarieven voor de leges verordening van 2022 tegen het licht te houden.

Lijkbezorgingsrechten/begraafplaatsen

Deze heffing heeft betrekking op rechten voor het gebruik van een begraafplaats, voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. De verordening wordt voor het jaar 2022 geactualiseerd. Oude niet geleverde diensten verdwijnen en nieuwe diensten worden toegevoegd. Deze verordening vindt haar basis in de beheers verordening begraafplaatsen die nog wordt bijgesteld in 2021. Bij het bepalen van de tarieven dient de gemeente er rekening mee te houden dat niet meer dan 100% van de kosten kunnen worden verhaald. De opbrengst blijft onder het maximaal toegestane verhaal percentage.

Recht	Geraamde opbrengst in 2022
Begraafrechten	€ 58.000

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

INLEIDING

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan “de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten dan wel risico’s te dekken waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het gaat bij weerstandsvermogen om die risico’s die niet via verzekeringen of gevormde voorzieningen kunnen worden ondervangen. De niet verzekerde risico’s hebben, als ze zich voordoen, (grote) financiële consequenties. Het is dus zaak voor een gemeente, dat ze zich bewust is van de risico’s die ze loopt, en ze beheerst. Het uitsluiten van risico’s is echter niet mogelijk. Uw raad heeft in 2013 de Nota Weerstandsvermogen vastgesteld.

Begrip risico

Onder een risico wordt verstaan “het gevaar voor schade of verlies door interne en/of externe omstandigheden”. Het gaat hierbij om gevaar, schade en verlies van financiële aard.

Er wordt dus een omschrijving van alle redelijke voorzienbare risico’s gegeven waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd (niet volledig kwantificeerbare risico’s) of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Risico’s gemeente Olst-Wijhe

Voor het verkrijgen van een getrouw beeld van de financiële positie is het nodig inzicht te krijgen in de risico’s die niet in de begroting zijn verwerkt.

Er is een drietal categorieën risico’s te onderscheiden:

- A. Top 10 Budgettaire risico’s;
- B. Risico's grondexploitaties;
- C. Overige risico's.

Voor het continue beheersen van de risico’s hanteert de gemeente de cyclus van: identificeren, kwantificeren en risicoweging naar klassen. In deze paragraaf staat de top 10 risico’s, de weerstandscapaciteit en de actuele ratio van het weerstandsvermogen.

RISICO'S

Top 10 risico's

In totaal hebben wij ca. 50 risico’s in beeld, die elk half jaar worden gemonitord. Afhankelijk van de kans van voordoen en de impact wordt de top 10 bepaald. Dit gebeurt aan de hand van de beleidsregels die uw raad heeft vastgelegd in Nota Weerstandsvermogen 2013. Het risico voor de algemene uitkering is komen te vervallen, omdat de effecten van de herijking van het gemeentefonds via de eerste begrotingswijziging worden geregeld. Nieuw zijn: wachtgeld wethouders, negatieve uitspraak Raad van State en rente.

Sociaal domein

In het verloop van de uitgaven sociaal domein zagen we vooral in 2020 een sterke stijging van de kosten voor jeugdhulp. De stijging in de kosten voor Wmo zorg is onder andere door de invoering van het abonnementstarief al iets eerder ingezet. Via de Taskforce sociaal domein zijn de toename van de uitgaven geanalyseerd en de mogelijke maatregelen in beeld gebracht. De door de raad geaccordeerde heroverwegingsmaatregelen zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2022-2025. De mogelijke overschrijding van het totale Jeugd en Wmo budget van ongeveer € 8,5 miljoen wordt ingeschat op 5% en bedraagt dus € 425.000. Voorlopig houden we dit bedrag aan als risico met een gemiddelde kans (50%) van voordoen.

Omgevingsdienst IJsselland

Op 1 januari 2018 is de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst in werking getreden en zijn de basistaken Milieu van Olst-Wijhe en de betrokken medewerkers onder gebracht bij de Omgevingsdienst. De financiële gevolgen van de oprichting van de GR en de overdracht van taken en personeel zijn opgenomen in de begroting. De begroting is voor een groot deel gebaseerd op de geschatte werkvoorraad van alle partners. Hierin zit het risico dat de geschatte werkvoorraad in de

praktijk hoger of lager is. Alle kosten die te maken hebben met de VT&H informatievoorziening voor de Omgevingsdienst worden vanaf 2018 verantwoord op de begroting van de Omgevingsdienst IJsselland. Daarnaast wordt in de begroting rekening gehouden met de doorontwikkeling. Onze begroting voorziet in een bijdrage aan de OD van ca. € 530.000. De OD verwacht op basis van een doorlichting van de organisatie dat deze bijdrage niet meer toereikend is.

Er is een verbeterplan voor de bedrijfsvoering opgesteld (vijf sporen). De grondslag van de financiering wordt opnieuw vastgelegd. De financiële consequenties hiervan zijn nog niet bekend (mogelijk al vanaf 2022). Dit moet bestuurlijk nog worden vastgesteld. Op dit moment wordt voor de berekening van het risico uitgegaan van 25% van de gemeentelijke bijdrage (afgerond € 530.000) is: € 132.500 met een grote kans (70%) van voordoen.

Meldplicht datalekken

Met de invoering van de meldplicht datalekken (vanaf mei 2018: Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)) zijn we verplicht elk ernstig datalek actief te melden. Hieraan zijn enorme boetes gekoppeld. Daarnaast kunnen bestuurders persoonlijk aansprakelijk worden gesteld. Er is een beleidsplan privacy door ons college vastgesteld. Er is een uitvoeringsplan in uitvoering genomen. Wij hebben een aantal jaren ervaring opgedaan met datalekken en meldingen bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Dit leidt tot een bijstelling van de risicoinschatting. Er wordt gerekend met een bedrag van € 100.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Exploitatie maatschappelijk vastgoed

Het gaat hier met name om maatschappelijk vastgoed waar wij eigenaar van zijn maar die door derden wordt beheerd en geëxploiteerd (bijv. Zalencentrum Wesepe, dorpshuis Welsum, zwembad De Welters).

De veranderende vraag van de samenleving inzake maatschappelijk vastgoed, het gegeven dat de verwachtingen over de kwaliteit en duurzaamheid van dit type vastgoed toenemen en de afnemende (wettelijke) mogelijkheden van woningbouwcorporaties te interveniëren in maatschappelijk vastgoed hebben gevolgen voor de manier waarop de gemeente het beheer en exploitatie van ons maatschappelijk vastgoed organiseert. Ook constateren we dat de financiële druk op de grotere multifunctionele accommodaties groot is en dat deze door de Coronacrisis alleen maar groter is geworden.

HEMM heeft in een rapportage voorstellen gedaan voor een toekomstbestendig beheer en exploitatie van maatschappelijk vastgoed. Naast het financiële risico zijn in de rapportage van HEMM zes risico's voor maatschappelijk vastgoed in beeld gebracht. Dit zijn risico's die vanuit hun eigen dynamiek bedreigend zijn voor de betaalbaarheid, vitaliteit en beheersbaarheid van het vastgoed. Vooralsnog wordt vanuit financieel perspectief het risico als volgt ingeschat: € 50.000 met een grote kans (70%) van voordoen. Bij de uitwerking van het rapport zal bekeken worden in hoeverre deze risicoinschatting aangepast moet worden.

Organisatie- en bedrijfsvoeringsrisico's

Er zijn allerlei organisatie- en bedrijfsvoeringsrisico's, waardoor doelen van de organisatie niet gehaald kunnen worden. Ten opzichte van de vorige actualisatie worden deze risico's onder één noemer gebracht. Hierbij wordt gedacht aan:

1) Ziektevervanging en vervanging bij verlofsituaties (zoals zwangerschapsverlof). Daarvoor is een vervangingsbudget in de begroting beschikbaar van € 75.000 om vervangingsmaatregelen te nemen. Bij langdurige afwezigheid is het risico aanwezig dat het vervangingsbudget onvoldoende is om dit op te vangen. Ziektevervanging en vervanging bij uitval vindt per definitie plaats als het gaat om continuering van de dienstverlening. Als het gaat om beleidsmatige werkzaamheden wordt een afzonderlijke afweging gemaakt of al dan niet tot vervanging wordt overgegaan. Het totale verzuimpercentage vertoont de laatste jaren een dalende tendens.

2) Werkgeverrisico's. Een kleine organisatie kent over het algemeen veel 'solo' functies, functies die door slechts één medewerker worden uitgeoefend. Uitval van een medewerker als gevolg van onvoldoende functioneren of andere individuele problematiek heeft tot gevolg dat taken onvoldoende worden uitgevoerd. De gemeente is eigen risicodragers voor dergelijke werkgeverrisico's. De kosten die voortvloeien uit onvoorziene situaties zijn beperkt begroot, omdat deze situaties een incidenteel karakter dragen, niet of nauwelijks voorspelbaar zijn en qua omvang een zeer verschillend karakter dragen. De risico's die hieruit voort kunnen vloeien worden beperkt via een goede strategische personeelsplanning, een adequaat stelsel van interne controle, het beschrijven en borgen van werkprocessen en het formuleren en bewaken van de HRM gesprekscyclus. Als zich een situatie voordoet als hierboven omschreven wordt hierover gerapporteerd in de jaarlijkse bestuursrapportages.

Ervaringen uit het verleden maken het lastig een goede, objectieve berekening voor het financiële risico te maken.

Ook al is de afgelopen twee jaren meer uitgegeven aan vervanging kiezen we niet voor opname van een hoger budget in de begroting, maar gaat we voor de berekening van het organisatierisico uit van € 150.000, voor 1) en 2) gezamenlijk met een matige kans (50%) van voordoen.

Wachtgeld wethouders

Aftredende wethouders hebben recht op een uitkering. Hiervoor is in het verleden een reserve gevormd. Gelet op de historie in Olst-Wijhe is het risico op tussentijds aftredende wethouders en daarmee het risico op het uitbetalen van (ontslag)uitkeringen klein. Bij de gemeenteraadsverkiezingen in mei 2022 nemen de risico's toe dat wethouders een uitkering krijgen. De kans dat de gevormde reserve onvoldoende is, is aanwezig. De kans wordt voor 2022 als groot ingeschat (70%).

Negatieve uitspraken Raad van State

Voor de projecten tunnel Ter Stegestraat en het ontwikkelen van het Abersonterrein loopt een beroep bij de RvS. De verwachting is dat er ook een beroep wordt ingediend tegen de ontwikkeling van het Kind Centrum. Deze projecten zijn voor Olst van groot belang. Een negatieve uitspraak van de RVS zal grote gevolgen hebben voor de planontwikkeling van de drie projecten. Ook zal dat grote financiële effecten hebben (geschat wordt in totaal meer dan 0,5 miljoen). Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 500.000 met een kleine kans (30%) van voordoen.

Onderhoud bomen

Door de gemeenteraad is op 24 februari 2014 het bomenbeleidsplan vastgesteld. Bomen worden conform het nieuwe beleid eens per drie jaar geïnspecteerd, afhankelijk van de diameter. Deze inspectie kan schade, veroorzaakt door bomen beperken, maar niet geheel voorkomen. Voor het acuut ingrijpen, zoals voor omgewaaide bomen op wegen (vanwege storm en houtrot), wordt een financieel risico van € 20.000 aangehouden met een zeer grote kans (90%) van zich voordoen. Ongewijzigd.

Basisregistratie grootschalige topografie (BGT)

Op grond van een wettelijke plicht is in het verleden besloten tot de invoering van de Basisregistratie grootschalige topografie (BGT). De kosten voor de invoering zijn geraamd in de begroting. Afspraken zijn met de gemeente Deventer gemaakt over het doen van een aantal werkzaamheden voor ons ter uitvoering van de BGT. Daarover worden werkafspraken en processen verder uitgewerkt. Op dit moment wordt de BGT nog "handmatig" bijgewerkt. Software moet nog verder ingericht worden, mede afhankelijk van de keuzes die daarover bij de GeoTafel gemaakt worden. Risico bestaat in het niet goed functioneren van de werkafspraken en processen, die voor een deel door Deventer uitgevoerd worden.

Op dit moment loopt een extern onderzoek naar informatiemanagement. Er zijn achterstanden in de beheerdata. Kennis van de BGT vraagt aandacht en is nu niet specifiek belegd bij medewerkers in Olst-Wijhe. Dit is een aandachtspunt. Ook de samenwerking en rol- en taakverdeling tussen Deventer en Olst-Wijhe is niet duidelijk genoeg en vraagt aandacht. Zorgwekkend is dat op korte termijn dit ook niet opgelost wordt. Olst-Wijhe kent een versobering in het SPP en er is in 2020 geen zicht op het beleggen van specifieke BGT taken/verantwoordelijkheden in Olst-Wijhe. Samenwerking met Deventer blijft hierin daarom essentieel. Op dit moment werken Deventer en Olst-Wijhe aan een update van het DVO om hier concrete afspraken over te maken".

Financieel risico betreft het wegwerken van achterstanden om aan de minimale wetgevende eisen te voldoen. Gelet op deze situatie wordt op dit moment voor de berekening van het risico uitgegaan van € 50.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Rente

Het totaal aan jaarlijkse aflossingen op de aangegane langlopende geldleningen bedraagt in de jaren 2022 t/m 2025 jaarlijks gemiddeld ca. 2 miljoen. De gemiddelde rentevergoeding over de aangetrokken leningen bedraagt ruim 3%. Voor de korte financiering van het financieringstekort wordt structureel een rentepercentage van 0,5% aangehouden. Rekening houdend met een financieringstekort van € 3 miljoen bedraagt de (jaarlijkse) financieringsbehoefte € 5 miljoen. 1% rentestijging leidt tot € 50.000 extra lasten. Gelet op de huidige historisch lage rentetarieven wordt op dit moment de kans als matig geschat (was vorige keer: klein (30%)). Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 50.000 met een matige kans (50%) van voordoen. Door het corona-virus stegen de rentetarieven in eerste instantie. Inmiddels zijn de rentetarieven weer gedaald.

Samengevat:

Risico's	Bedrag	(vorige keer)
Top 10:		
Sociaal domein	212.500	(877.500)
Omgevingsdienst IJsselland	92.750	(91.875)
Meldplicht datalekken	50.000	(50.000)
Exploitatie maatschappelijk vastgoed	35.000	(35.000)
Organisatie- en bedrijfsvoeringsrisico's	75.000	(75.000)
Wachtgeld wethouders	49.000	nieuw
Negatieve uitspraken Raad van State	150.000	nieuw
Onderhoud bomen	18.000	(18.000)
Basisregistratie grootschalige topografie (BGT)	25.000	(25.000)
Rente	25.000	nieuw
Subtotaal	732.250	
Overige risico's buiten top 10 (inclusief corona)	407.725	(462.500)
Uit top 10		(261.000)
Totaal	1.139.975	(1.895.875)

Risico Corona

Een inschatting van het totale financiële effect voor onze gemeente is niet te geven. De uitvoering van het project corona loopt via 3 sporen. Spoor 1: de door- en opstart van interne gemeentelijke organisatie, Spoor 2: de maatschappelijke opstart met impact op de gemeenten (beleid, capaciteit, etc.) en Spoor 3 het anticiperen op de impact van maatregelen gericht op nazorg en herstel. Voor spoor 1 zijn de financiële consequenties opgevangen binnen de bestaande budgetten. Voor spoor 2 worden de door het rijk toegekende compensatiebedragen ingezet en worden geen financiële risico's verwacht. Voor spoor 3 is gerapporteerd over de inventarisatie die hiervoor heeft plaatsgevonden en zijn aanbevelingen gedaan. De financiële consequenties zijn helder. De uitkomsten zijn meegenomen bij de Heroverweging 2022-2025 en op basis van de Kadernota 2022-2025 verwerkt in de begroting 2022. We gaan uit van een gewijzigd risico van € 100.000 met een kleine kans (30%) van voordoen. Daarbij gaan wij uit van de volgende uitgangspunten: het rijk blijft corona-effecten vergoeden, zoals dat tot nu toe is gebeurd. Het overschot op de ontvangen rijksbijdragen zullen wij reserveren voor het opvangen van financiële effecten uit corona. Het risicobedrag is meegerekend bij de overige risico's.

Risico's Grondexploitatie

Voor de risico's met betrekking tot grondexploitatie geldt een apart regime. De omvang van de risico's worden per exploitatie bepaald en voor voorziene verliezen wordt per exploitatie een verliesvoorziening getroffen. Het beleid is om het totaal van deze risico's als weerstandvermogen in de Algemene Reserve Grondexploitatie (ARG) aan te houden. Het saldo is als mutatie in de Algemene Reserve verwerkt. Voor een risicoanalyse wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Overige risico's

Hieronder vallen de risico's die niet in de top 10 staan. Onder de overige risico's vallen ook risico's die geen financiële consequenties hebben of moeilijk financieel vertaald kunnen worden, maar wel impact kunnen hebben, zoals imagorisico's. Als de gemeente op een ongunstige manier in beeld komt, kan dit aanzienlijke risico's met zich meebrengen.

De overige risico's buiten de top 10 belopen een totaalbedrag van € 407.725.

WEERSTANDSCAPACITEIT

Onder weerstandscapaciteit wordt het geheel van middelen en mogelijkheden verstaan, waarmee niet begrote en onverwachte substantiële kosten kunnen worden opgevangen. Het is als het ware een buffer om er voor te zorgen dat het bestaande beleid en voorzieningen niet in gevaar komen, wanneer risico's werkelijkheid worden.

In de door uw raad vastgestelde nota Reserves en voorzieningen 2021 is voorgesteld om het aantal componenten dat wordt ingezet ten behoeve van de weerstandscapaciteit opnieuw te bezien. Tot op

dit moment gold de reserve Nader te bestemmen middelen als enige factor in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit. Het voorstel in de genoemde nota is om een bredere grondslag te hanteren vanaf de meerjarenbegroting 2022-2025. De wijzigingen vallen binnen de kaders van de Nota weerstandsvermogen 2013. Dit zorgt ervoor dat het ratio weerstandsvermogen verbeterd. De volgende componenten maken derhalve onderdeel uit van de weerstandscapaciteit:

1. Algemene reserve
2. Reserve nader te bestemmen middelen

Het geraamde saldo van deze reserves bedraagt per 1 januari 2022 € 5.742.882.

Ratio weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend:

Op grond van de huidige gegevens bedraagt de ratio: € 5.742.882 / € 1.139.975 = afgerond: 5,04. Volgens de door uw raad vastgestelde Nota Weerstandsvermogen 2013 dient minimaal een ratio van 1,0 als streefwaarde te worden aangemerkt.

Hieronder staat het overzicht van de ratio weerstandsvermogen voor de periode 2018 tot en met 2022. De stand van de reserves voor 1 januari 2022 is de begrote stand, inclusief de wijzigingen tot en met de eerste bestuursrapportage van 2021. De vrijval van enkele bestemmingsreserves naar de reserve Nader te bestemmen middelen, zoals besloten is in de nota Reserves en voorzieningen van 2021 is hierin nog niet meegenomen. Deze vrijval gebeurt lopende 2022 en heeft dan een positieve invloed op de ratio. De vrijval van een deel van de algemene reserve naar de reserve Nader te bestemmen middelen gedurende 2022 heeft met de nieuwe systematiek geen invloed op de ratio. Voor het ratio weerstandsvermogen op 1 januari 2021 en de jaren ervoor komen zowel de standen van de reserves als het ingeschatte risico uit de jaarstukken, waarbij de stand eind 2020 gelijk is aan de stand begin 2021.

Ratio Weerstandsvermogen					
Standen 1 januari	2018	2019	2020	2021	2022
Algemene reserve	6.953.343	6.953.343	6.953.343	6.953.343	5.453.343
Reserve nader te bestemmen middelen	2.164.318	4.255.757	3.092.839	1.335.279	289.539
Totaal weerstandsvermogen	9.117.661	11.209.100	10.046.182	8.288.622	5.742.882
Ingeschat risico	582.318	921.335	950.275	1.895.875	1.139.975
Ratio weerstandsvermogen	15,66	12,17	10,57	4,37	5,04

Uit het verloop van de ratio weerstandsvermogen is op te maken dat in 2021 ten opzichte van 2020 een afname van de ratio zichtbaar is. Dit komt vooral vanwege de toegenomen risico's (sociaal domein) en in mindere mate door de afname van de reservestanden voor de dekking van negatieve resultaten. In 2022 is de ratio hoger vanwege een daling van de risico's (sociaal domein), maar wel een verdere afnamen van de reservestanden.

FINANCIËLE KENGETALLEN

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) schrijft voor dat in deze paragraaf een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen met een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen.

De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de gemeente.

Het gaat om de volgende kengetallen:

- 1a. netto schuldquote
- 1b. netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- 2. solvabiliteitsratio
- 3. grondexploitatie
- 4. structurele exploitatieruimte
- 5. belastingcapaciteit.

Voor de beoordeling van de financiële positie van gemeenten is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken.

De kengetallen *netto schuldquote* en *netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen*, *solvabiliteitsratio* en *grondexploitatie* hebben betrekking op de balans. De kengetallen *structurele exploitatieruimte* en *belastingcapaciteit* brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten.

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De *netto schuldquote* weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De *solvabiliteitsratio* drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Het kengetal *grondexploitatie* geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten uit de programmabegroting/jaarrekening. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting/jaarrekening (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

De relevantie van het kengetal *structurele exploitatieruimte* is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel moet conform het Bbv in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting, waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

Voor de gemeenten wordt de *belastingcapaciteit* gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1, uitgedrukt in een percentage. omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Toelichting kengetallen

Er zijn door het Rijk en de provincie Overijssel geen normen gesteld, waaraan de financiële kengetallen van de gemeente moeten voldoen. Het is ook niet de bedoeling dat deze normen er komen. Het stellen van streefwaarden is een bevoegdheid van de gemeente. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in een kamerbrief in mei 2016 over het financiële toezicht op gemeenten wel een categorie-indeling gepresenteerd hoe de kengetallen gespecificeerd zouden kunnen worden. Hij heeft de gemeenten per kengetal onderverdeeld naar 3 categorieën (zie de eerste tabel hieronder). In het algemeen is categorie A minder risicovol dan categorie B en B weer minder risicovol dan C. Dit is ook het geval bij grondexploitatie, maar in geval van een hoge netto

schuldquote kan een hoge grondexploitatie juist een mogelijkheid bieden om een hoge netto schuldquote te verlagen. Bij de belastingcapaciteit worden de belastingen per gemeente vergeleken met het landelijk gemiddelde. Kleiner dan 100% betekent dat de gemeente nog beneden het landelijk gemiddelde zit.

Financieel kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1a. netto schuldquote	<90%	van 90% t/m 130%	>130%
1b. netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	van 90% t/m 130%	>130%
2. solvabiliteitsratio	>50%	van 20% t/m 50%	<20%
3. grondexploitatie	<20%	van 20% t/m 35%	>35%
4. structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5. belastingcapaciteit: woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde	<95%	van 95% t/m 105%	>105%

Het beeld van Olst-Wijhe

Financieel kengetal	Jaar-rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1a. netto schuldquote	62,59%	71,93%	67,53%	70,01%	68,70%	65,61%
1b. netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	44,95%	56,17%	56,28%	58,59%	57,43%	54,74%
2. solvabiliteitsratio	23,84%	21,32%	17,72%	18,13%	18,19%	17,69%
3. grondexploitatie	4,77%	10,06%	4,69%	4,83%	4,83%	4,72%
4. structurele exploitatieruimte	5,26%	0,12%	0,60%	-0,54%	0,28%	0,61%
5. belastingcapaciteit: woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde	107,65%	111,77%	112,87%	116,28%	116,85%	117,43%

De *netto schuldquote* en de *netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen*, nemen procentueel af door een afname van de schuldpositie. De afname van de schuldpositie wordt veroorzaakt door aflossingen. Het percentage blijft, ondanks een afname van de schuldpositie, bij de netto schuldquote rond de 70% schommelen. Dit komt doordat de totale baten, exclusief reserves, ook afnemen. Het percentage van beide kengetallen vallen in categorie A, de laagste risicocategorie.

De *solvabiliteitsratio* vertoont in de meerjarenbegroting een stabiel beeld. Het solvabiliteitspercentage blijft elk jaar ongeveer 18%. Zowel het eigen vermogen als het balanstotaal nemen jaarlijks lichtelijk af. Het percentage ligt voor de meerjarenbegroting voor alle jaren in risicocategorie C.

Het kengetal *grondexploitatie* vertoont voor de jaren 2022 tot en met 2025 een flinke afname ten opzichte van de begroting 2021. De afname ten opzichte van de begroting 2021-2024 wordt met name veroorzaakt door de flinke afname in de boekwaarde van het onderhanden werk. Het percentage met betrekking tot de structurele exploitatieruimte zit ruimschoots in categorie A.

Het kengetal *structurele exploitatieruimte* geeft aan of de gemeente Olst-Wijhe haar structurele lasten met haar structurele baten kan dekken. Voor de meerjarenbegroting 2022-2025 fluctueert het percentage en daarmee de samenhangende risicocategorie. De begroting voor het jaar 2023 geeft een risicocategorie C, in de overige begrotingsjaren resulteert het kengetal in een risicocategorie A.

Het kengetal *belastingcapaciteit* geeft aan dat onze gemeente boven het landelijk gemiddelde uitkomt (=100%). Het percentage neemt de komende jaren marginaal toe. Dit komt enerzijds, doordat er meerjarig rekening wordt gehouden met de stijging van 2% op de rioolheffing. Daarnaast wordt bij deze berekening het landelijke gemiddelde voor de gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden van 2020 constant gehanteerd in meerjarig perspectief. Het percentage ligt in risicocategorie C.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

INLEIDING

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) dient de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen tenminste de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen te bevatten. Van deze kapitaalgoederen moeten in deze paragraaf zowel het beleidskader als de daaruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting worden aangegeven. De paragraaf geeft daarmee een dwarsdoorsnede van de begroting.

Het onderhoud van de kapitaalgoederen is van groot belang voor het optimaal functioneren van de gemeente, onder meer op het gebied van veiligheid, vervoer, recreatie en welzijn en welbevinden. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

De kapitaalgoederen van onze gemeente kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- infrastructuur (wegen, water, riolering, civieltechnische kunstwerken);
- voorzieningen (groen, verlichting, speel- en sportfaciliteiten);
- gebouwen.

Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue budgettaire middelen vergt.

Voor het verwezenlijken van de meeste gemeentelijke programma's spelen de kapitaalgoederen een rol. Omdat het onderhouden van de kapitaalgoederen veel geld kost en het uitstellen van onderhoud aanvankelijk niet tot problemen leidt (maar later des te meer), is het van belang er voor te waken dat onderhoud van kapitaalgoederen niet zonder nadere besluitvorming van de raad de sluitpost van de begroting wordt.

Dit wil niet zeggen, dat er geen flexibiliteit is bij het onderhoud van kapitaalgoederen. De vereiste kwaliteit is daarbij een sterk bepalende factor.

De kapitaalgoederen houden we op twee manieren in stand: door het plegen van onderhoud en door het investeren in vervangingen en reconstructies als een kapitaalgoed technisch is afgeschreven. Voor het plegen van onderhoud liggen de gewenste kwaliteitsniveaus vast in het door de raad vastgestelde IBOR plan uit 2016 (Integraal beheer openbare ruimte) en zijn voor de verschillende categorieën kapitaalgoederen afzonderlijke onderhoudsnota's en onderhoudsplanningen of beheerplannen opgesteld.

Voor het reconstrueren en vervangen van kapitaalgoederen is in 2020 het meerjarig Investeringsplan (MJIP) opgesteld en voorlopig vastgesteld door uw raad. Bij de behandeling van deze begroting komen wij met een afwegingsvoorstel om middelen beschikbaar te stellen om vanaf 2021 de eerste projecten in voorbereiding te nemen. Het MJIP kijkt telkens 5 jaar vooruit en wordt elke 2 jaar bijgesteld.

Onderhouden en reconstrueren van de kapitaalgoederen/voorzieningen hebben een effect op elkaar. Bij slecht onderhoud schrijft ene voorziening sneller af, bij het niet op tijd reconstrueren/vervangen van voorzieningen is extra onderhoud nodig om de voorziening toch in stand te houden. Budget voor het uitvoeren van reconstructies zoals voorgesteld in het MJIP is dan ook noodzakelijk om de onderhoudskwaliteit tegen de hiervoor vastgestelde budgetten uit te kunnen blijven voeren.

De uitgangspunten voor beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen zijn in deze paragraaf opgenomen.

BELEIDSKADER, UITVOERING EN BUDGETTEN

Het onderstaande beleidskader voor het onderhoud van de kapitaalgoederen wordt gehanteerd.

Openbare ruimte

Beleidskader

De kwaliteit van de openbare ruimte is vastgesteld op de onderstaande niveaus (verwezen wordt naar het raadsvoorstel Integraal beheer openbare ruimte (IBOR) van mei 2016). Daarvoor zijn de benodigde middelen in deze begroting opgenomen (op basis van besluitvorming in de Kadernota 2017-2021).

Het onderhoudsniveau vanaf 2019:

Extra middelen zijn beschikbaar gesteld om daarmee het onderhoud van de infrastructuur op scenario 'voldoende' te kunnen onderhouden.

Beheercategorie	Centrum	Hoofdinfra	Woongebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Wegen en water	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Meubilair	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis
Reiniging	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Technische installatie	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis
Kunstwerken	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis

Wegen

Beleidskader

Beheer en onderhoud aan wegen vindt plaats op basis van het door ons in verband met het IBOR plan vastgestelde Beleidsplan Wegen. Dit gebeurt op basis van de landelijk gebruikte systematiek van rationeel wegbeheer van de CROW en een schouw van de beeldkwaliteit.

Elk jaar wordt de toestand van de wegverharding gemonitord. Het ene jaar op basis van beeldkwaliteit (monitor / kwaliteit schouw) en het andere jaar op basis van een uitgebreide wegininspectie. Op basis daarvan stellen wij elke twee jaar een geactualiseerd beheerplan vast. In het beheerplan wordt aangegeven in hoeverre we voldoen aan de gestelde eisen en welk budget voor onderhoud nodig is voor de komende vijf jaar.

Uit ons onderhoudsplan blijkt dat onze wegen op een voldoende kwaliteitsniveau zijn, waarbij de veiligheid van en comfort voor weggebruikers gegarandeerd is.

Reconstructies van wegen:

In het rationeel wegbeheer worden wegen beheerd volgens het rationeel wegbeheer tot vijf jaar voor reconstructie. De laatste vijf jaar wordt alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud uitgevoerd. Reconstructies van wegen vinden plaats om uiteenlopende redenen, onder andere vanwege het einde van de levensduur van de gebruikte materialen, vervanging van riolering en verandering van de inrichting door wijziging van de functie van een weg. In programma 2 staat vermeld welke activiteiten in het kader van reconstructies worden uitgevoerd. Voor de reconstructies van wegen is in 2020 het meerjarig Investeringsplan (MJIP) opgesteld en voorlopig vastgesteld door uw raad. Bij de behandeling van de Kadernota 2022-2025 heeft de raad besloten om vanaf 2023 middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het MJIP. Het MJIP kijkt telkens 5 jaar vooruit en wordt elke 2 jaar bijgesteld.

Kerncijfers	Areaal	Aantal - eenheid
	Aantal kilometers weg:	
waarvan (w.v.) buiten bebouwde kom		ca. 67 %
w.v. binnen bebouwde kom		ca. 33 %
Oppervlakte wegennet:		1.486.600 m ²
w.v. asfalt		57 %
w.v. klinkers		38 %
w.v. overig		5 %

Vertaling naar begroting

De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 2.1 Verkeer en vervoer.

Openbare verlichting

Beleidskader

Het beleidsplan, Licht In Openbare Ruimte, LIOR is in 2016 vastgesteld. Het is een beeldend beleidsplan, ontsloten via internet www.olst-wijhe.verlichtinginbeeld.nl/map. Het beleidsplan gaat verder dan alleen openbare verlichting. Het gaat in op alle kunstmatige verlichting in de buitenruimte van onze gemeente, inclusief de openbare verlichting.

	<p>In 2017 is er een uitvoeringsplan gemaakt voor het vervangen van 992 armaturen en 250 lichtmasten in drie jaar tijd. Het eerste vervangingsjaar is 2018.</p> <p>Uitgangspunten bij het beheer en onderhoud zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Periodieke controle van de lampen op hun goede werking. Defecte lampen worden vervangen. Uitgangspunt is dat minimaal 97% van onze openbare verlichting brandt. ➤ Verouderde verlichting, masten en armaturen worden vervangen op volgorde van prioriteit, tijdens reconstructies en projectmatig. ➤ Duurzaamheid. In het kader van duurzaamheid passen we armaturen toe met energie zuinige verlichting en een lange levensduur. 	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Lichtpunten	3.250 stuks
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 2.1 Verkeer en vervoer.	
Riolering en water		
Beleidskader	<p>Naast de zorg voor het inzamelen van afvalwater heeft de gemeente de zorg voor hemelwater en grondwater. De daaruit voortvloeiende taken zijn geregeld in het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Olst-Wijhe 2016-2020, dat door uw raad in december 2015 is vastgesteld. In het plan staat aangegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ welk beleid de gemeente voert voor de zorgplichten riolering; ➤ wat de gemeente aan rioleringsvoorzieningen heeft; ➤ hoe deze worden beheerd; ➤ welke voorzieningen aan vervanging of renovatie toe zijn; ➤ welke verbeteringen nog nodig zijn, onder meer voor het milieu; ➤ hoeveel dat alles kost; ➤ hoe deze kosten op de burgers en bedrijven worden verhaald. <p>Het GRP wordt in de tweede helft van 2021 geactualiseerd.</p>	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Vrijvervalriolering	97 km
	(Riool)gemalen	20 stuks
	Persleidingen	2.500 m1
	Pompunits drukriolering	908 stuks
	Drukriolering	178 km
	Gemengde overstorten	16 stuks
	Regenwateruitlaten/-overstorten	34 stuks
	Randvoorzieningen (BergBezinkBassins)	4 stuks
	Inspectieputten	2.450 stuks
	Kolken	5.900 stuks
Lijngoten	1.500 m1	
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 7.2 Riolering.	
Kunstwerken		
Beleidskader	<p>Onder kunstwerken worden verstaan: bruggen, duikers, loswal, steigers en beschoeiingen.</p> <p>Voor de uitvoering van het onderhoud op het niveau, zoals hierboven onder het kopje Onderhoud openbare ruimte is weergegeven, is een budget geraamd.</p> <p>Uitgangspunten bij dit niveau van beheer en onderhoud zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Er vindt periodiek inspectie plaats naar de kwaliteit van de kunstwerken. Schades worden gerepareerd. ➤ De brugdekken worden regelmatig gereinigd. ➤ Het dek van de houten bruggen en betonnen bruggen wordt stroef gehouden. <p>Het totaalbeeld heeft een minimale beeldkwaliteit. Ten gevolge van de bezuinigingen in het verleden besteden we meer aandacht aan veiligheid dan aan het aanzien. (Een stroef brugdek is belangrijker dan mooi geschilderde leuningen). De nota is in 2018 geactualiseerd in verband met het IBOR plan,</p>	

	waarbij ook is gekeken naar de technische kwaliteit en het budget dat nodig is om veiligheid te waarborgen en tijdig voor vervanging te kunnen zorgen.	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Verkeersbruggen	29
	Spoortunnel	1
	Fietstunnel	1
	Fietsbrug	13
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 7.1 Verkeer en vervoer.	
Openbaar groen/begraafplaatsen		
Beleidskader	<p>Het Groenbeleidsplan Olst-Wijhe 2007-2017 is door uw raad in 2006 vastgesteld. Op basis van de besluitvorming over de IBOR in 2016 vindt het onderhoudsniveau plaats, zoals hierboven bij het kopje Onderhoud openbare ruimte is aangegeven.</p> <p>Bij de vaststelling van het Bomenbeleidsplan in 2014 is het groenbeleid geëvalueerd. De gemeentelijke bomen, groter dan 40 cm. diameter, worden eens per 3 jaar gecontroleerd op veiligheid en onderhoud. Hiermee voldoen we aan onze zorgplicht.</p> <p>Het onderhoudsniveau van de begraafplaatsen handhaven we op een hoog niveau. Met het oog op het kostendekkend maken van de begraafplaatsen is in 2014 een nieuw beleids- en beheersplan vastgesteld.</p>	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Stedelijk groen binnen de bebouwde kom: beplantingen	15 ha.
	gras (gazon, ruw gras, berm)	43 ha.
	Landschappelijk groen: gras, berm beplanting	80 ha. 2 ha.
	Begraafplaatsen	3 stuks
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie en taakveld 7.5 begraafplaatsen.	
Speelsterreinen		
Beleidskader	<p>Het beleidskader (Zo spelen wij in Olst-Wijhe) is in 2015 geëvalueerd. In de uitvoering ligt de nadruk op het aantrekkelijk en uitdagend maken van de bestaande speelvoorzieningen. Een aantal beleidsuitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alle speeltoestellen die in beheer van de gemeente zijn worden een keer per jaar geïnspecteerd. Schoolpleinen, die openbaar toegankelijk zijn na schooltijd twee keer per jaar. Onderhoud vindt plaats volgens de eisen uit het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen. ➤ In nieuwe woonwijken wordt 3% van de beschikbare ruimte als speelruimte bestemd. ➤ Het budget voor onderhoud en vervanging van speeltoestellen is in het verleden gekort. Deze korting wordt opgevangen door een verruiming van de speelcirkels. Indien speeltoestellen aan vervanging toe zijn, wordt onderzocht of het betreffende speelterrein op grond van deze ruimere speelcirkels verwijderd kan worden. ➤ Onderhoud en beheer wordt uitgevoerd op een sober niveau. 	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Aantal speelplaatsen	78
	Aantal speeltoestellen	479
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn opgenomen onder programma 2, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie speelvoorzieningen.	
Gebouwen		
Beleidskader	Voor de in gemeentelijk beheer zijnde panden zijn Meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) opgesteld. Uitgangspunt daarbij is	

	dat de technische staat van de panden conform wettelijke richtlijnen moet zijn/blijven en dat de staat van onderhoud op redelijk/goed niveau moet zijn.	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Welzijnsgebouwen	10
	Brandweerkazernes	4
	Gymnastieklokalen	3
	Kerktorens	3
	Aula's begraafplaatsen	2
	Gemeentegebouwen	2
	Onderwijsgebouwen	Het groot onderhoud is vanaf 1-1-2015 niet langer een gemeentelijke verantwoordelijkheid.
Vertaling naar begroting	De lasten van de gebouwen zijn verwerkt binnen de verschillende programma's in de begroting. Verwezen wordt naar programma 3.	

FINANCIERING

INLEIDING

De wet financiering decentrale overheden (fido) stelt regels voor het financieringsgedrag van decentrale overheden. In het kader van deze wet is in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een paragraaf 'financiering' voorgeschreven, in zowel de begroting als in het jaarverslag.

In het Treasurystatuut 2019 zijn de uitgangspunten, doelstellingen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden vastgelegd. Deze is op 21 januari 2019 ter kennisname gebracht aan uw raad.

Bij de wijzigingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de invoering van Vennootschapsbelasting (VPB) voor de lagere overheden met ingang van 2016 is de toerekening van rente een belangrijk aandachtspunt.

Hoe met ingang van 1 januari 2016 met rente dient te worden omgegaan bij de grondexploitatie stond beschreven in de notitie grondexploitaties 2016 die de commissie BBV heeft uitgebracht. In 2019 heeft de commissie de notitie grondexploitaties 2016 opgenomen in de uitgebrachte notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken.

In de notitie rente 2017 wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. De bepalingen en richtlijnen van deze notitie zijn in werking getreden met ingang van het begrotingsjaar 2018.

DOELSTELLINGEN VAN DE TREASURYFUNCTIE

De treasuryfunctie dient tot:

- verzekeren van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities;
- het tegengaan van ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;

het optimaliseren van de renteresultaten binnen de gegeven kaders en richtlijnen.

RISICOBEBEER FINANCIERING

De Wet fido beoogt een solide financiering bij openbare lichamen. Doel hierbij is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. De wet kent een onderscheid tussen regels voor korte en lange termijn financiering.

In het kader van het renterisicobebear mag de gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal van een openbaar lichaam de kasgeldlimiet niet overschrijden en mag het renterisico op het begrotingstotaal van een openbaar lichaam de renterisiconorm niet overschrijden.

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm bedragen beide een percentage (8,5% respectievelijk 20%) van het begrotingstotaal van de gemeente. Indien een openbaar lichaam voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Hieronder treft u de berekende kasgeldlimiet en renterisiconorm aan.

De kasgeldlimiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan en dient derhalve om het renterisico op de korte termijn te beheersen.

Berekening Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet moet berekend worden naar de situatie bij de aanvang van het kalenderjaar.

Begrotingstotaal 2022	€ 48.341.811
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,50%
Kasgeldlimiet voor 2022 (afgerond)	€ 4.109.000

De renterisiconorm heeft betrekking op schuld met een looptijd van meer dan een jaar. De norm is gericht op een evenwichtige opbouw van de vaste schuld door gemeenten. Beoogd wordt te voorkomen dat er te grote renterisico's ontstaan in enig jaar door renteherziening of (her-)financiering.

Verloop stand renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)				
Basisgegevens renterisiconorm	2022	2023	2024	2025
1 Renteherzieningen op leningen o/g				
2 Betaalde aflossingen	1.993	1.996	2.000	1.803
3 Renterisico (1 + 2)	1.993	1.996	2.000	1.803
4a Begrotingstotaal	48.341	46.222	44.882	44.978
4b Het bij Min. Regeling vastgesteld %	20	20	20	20
5 Renterisiconorm (4a x 4b /100)	9.668	9.244	8.976	8.996
6a Ruimte onder de risiconorm (5-3)	7.675	7.248	6.976	7.193
6b Overschrijding risiconorm (3-5)				

Conclusie: gedurende de planperiode blijft het renterisico ruim beneden de aangegeven normering.

Liquiditeitsrisico's

Om zo optimaal mogelijk om te gaan met de beschikbare liquiditeiten is een overeenkomst gesloten met de Bank Nederlandse Gemeenten. Voor wat betreft de bij de andere banken aangehouden rekeningen geldt dat het streven er op gericht is om daar te kunnen beschikken over beperkte saldi. Overschotten die op deze rekeningen ontstaan, worden periodiek overgeheveld naar de hoofdrekening bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

OPTIMALISEREN VAN DE RENTERESULTATEN

Om maximaal te kunnen profiteren van een gunstige rentestand is het van belang dat naast inzicht in de renteontwikkelingen, beschikt wordt over actuele en betrouwbare informatie over de liquiditeitspositie. In dit kader worden er periodiek liquiditeitsplanningen opgesteld. Op basis hiervan wordt inzicht verkregen in de liquiditeitspositie op korte termijn. Daarnaast worden er planningen opgesteld voor de langere termijn. Voor juiste werking van deze planningen is het tijdig kunnen beschikken over betrouwbare informatie van evident belang.

Hieronder wordt de liquiditeitenplanning voor de periode 2022-2025 weergegeven.

Liquiditeitenplanning (lange termijn)			bedragen x 1.000			
Jaar	rente	aflossing	cashflow grondexploitatie	investeringen	Subsidies/ aflossing	totaal
2022	692	3.751	- 1.070	2.500	- 3.041	2.832
2023	571	2.008	- 938	696	- 500	1.837
2024	501	2.012	- 98	0	- 172	2.243
2025	431	1.947	252	0	- 173	2.457

De begroting laat per 01-01-2022 een substantieel financieringstekort zien. Afhankelijk van met name de voortgang van de cashflow van de grondexploitatie zullen ter voldoening aan de wettelijke financieringsvoorschriften eventueel aanvullende geldleningen worden aangetrokken.

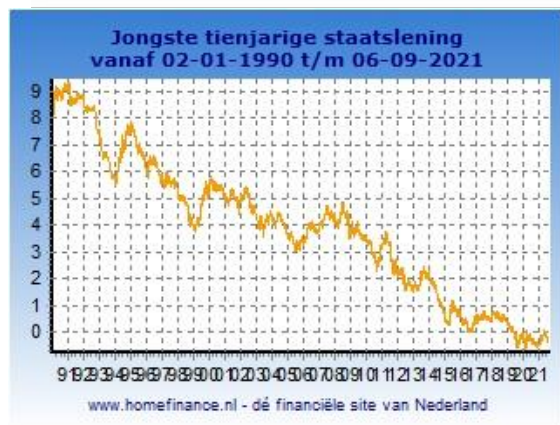
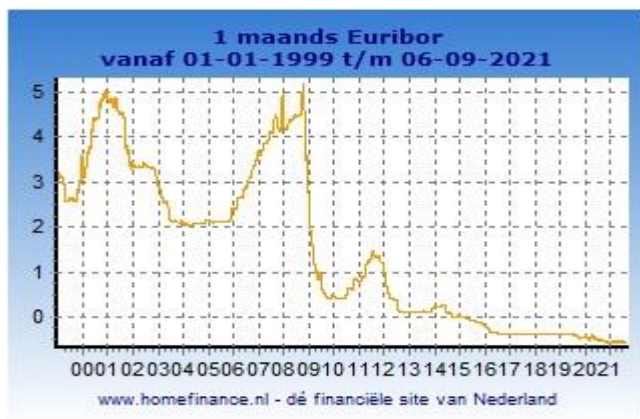
Schatkistbankieren

Eind 2013 heeft het parlement de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) gewijzigd in verband met het rentedragend aanhouden van liquide middelen in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren). Voor decentrale overheden (waaronder gemeenten) betekent dit dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Aangezien onze gemeente niet (structureel) beschikt over overtollige middelen is de impact van de wet, afgezien van extra administratieve handelingen, voor onze gemeente beperkt.

RENTEVISIE

Zoals blijkt uit navolgende grafieken bevinden de huidige rentetarieven zich op een historisch laag niveau. De ECB zal naar verwachting een ruim monetair beleid blijven voeren.

Verwacht wordt dat de lange rentetarieven in de komende twaalf maanden wat zullen oplopen, maar op zeer lage niveaus blijven.

FINANCIERINGSBELEID

Wij hanteren in beginsel het principe van integrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het financieringsmiddel. De rentekosten voor investeringen worden toegerekend via een gemiddeld percentage, de zogenaamde omslagrente. Met ingang van 2011 bedroeg deze 4%.

Bij expliciete besluitvorming kan hier van worden afgeweken (projectfinanciering).

In Olst-Wijhe is dit van toepassing voor in het verleden aangetrokken woningbouwleningen ten behoeve van Salland Wonen welke onder dezelfde condities zijn doorverstrekkt.

De aan de grondexploitatie toe te rekenen rente vanaf 2016 jaarlijks bepaald op het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente (2022: 2,26%) naar de verhouding vreemd vermogen/ totaal vermogen (0,76).

Met ingang van 2018 gelden voor de berekening van de (overige) omslagrente op basis van de notitie rente 2017 van de commissie BBV nieuwe voorschriften.

In onderstaand overzicht is de berekening van deze omslagrente weergegeven.

Conform de toegestane mogelijkheid is de berekende renteomslag naar boven afgerond op 1,5%.

RENTERESULTAAT TAAKVELD TREASURY

Overeenkomstig de in de raadsvergadering van 5 juli 2021 vastgestelde begrotingsrichtlijnen wordt voor zowel de berekening van de zogenaamde bespaarde rente alsmede voor de rentebijschrijving aan de reserves een percentage van 1,4% gehanteerd. Een uitzondering hierop vormt de bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis waaruit (gedeeltelijk) de kapitaallasten van het nieuwe gemeentekantoor worden gedekt (4%).

Voor de rente van op te nemen financieringsmiddelen met een korte looptijd (kasgeld) wordt op basis van de begrotingsrichtlijnen meerjarig 0,5% gehanteerd.

Gelet op de huidige historisch lage rentetarieven voor kort geld wordt voor 2022 0,5% gehanteerd.

Onderstaand overzicht schetst het renteresultaat op het taakveld Treasury over 2022.

Boekwaarde vaste activa per 1 januari 2022		49.214.617
Financieringsmiddelen per 1 januari 2022:		
1) Leningschuld	22.222.674	
2) Reserves	8.800.698	
3) Voorzieningen	7.949.206	
		38.972.578
Tekort aan financieringsmiddelen		10.242.039
De externe rentelasten over de korte en lange financiering:		
- Rente van langlopende geldleningen		691.565
- Rente van kasgeld (0,5% van € 10.242.039)		51.210
De externe rentebaten		- 238.133
Saldo rentelasten en baten		504.642
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend (1,72% van € 4.394.388)	- 75.583	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (woningbouwleningen SallandWonen)	- 51.738	
De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	51.738	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		429.059
Rente over eigen vermogen		20.407
Rente over voorzieningen		46.717
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1,32%)		496.183
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 1,50%)		- 564.381
Renteresultaat op het taakveld Treasury		68.198

BEDRIJFSVOERING

INLEIDING

In de bedrijfsvoeringsparagraaf wordt ingegaan op de bedrijfsvoering van gemeentelijke organisatie. De bedrijfsvoering is ingericht volgens de principes van het zogenoemde "overheidsontwikkelmodel". Dit model gaat uit van een proces van permanent verbeteren: plan, do, check act.

In het onderdeel beleid en strategie wordt vanuit de bestuurlijke opgaven ingegaan op de organisatiestrategie en de ontwikkelingen hierin (plan). De onderdelen management, medewerkers, informatie en processen geven aan hoe hieraan in 2022 op hoofdlijnen invulling aan wordt gegeven (do). Het onderdeel resultaatgebieden geeft aan wat we willen bereiken.

Door middel van een periodieke externe audit (gemiddeld 1 keer per drie jaar) wordt de kwaliteit van de ontwikkeling van de bedrijfsvoering getoetst (check).

In dit verband moet wel worden opgemerkt dat de Corona-crisis en de heroverweging hebben geleid tot een vertraging van de uitvoering. Voor 2022 zal een geactualiseerd uitvoeringsplan bedrijfsvoering worden opgesteld.

Daarnaast is de invulling van de taakstelling bedrijfsvoering die voortvloeit uit de heroverwegingsoperatie voor 2022 een flinke uitdaging. De invulling van deze taakstelling is naar de toekomst toe mede bepalend voor de ambities zoals verwoord in deze bedrijfsvoeringsparagraaf.

BELEID EN STRATEGIE

De gemeentelijke organisatie ontwikkelt zich aan de hand van de Bedrijfsvoeringsvisie "naar de organisatie van morgen". Deze visie is vertaald in een uitvoeringstrategie met als titel: "De organisatie van de gemeente Olst-Wijhe in de gemeenschap van de toekomst". Door middel van deze uitvoeringsstrategie wordt vorm en inhoud gegeven aan de opgaven van de gemeente in het ruimtelijk en sociaal domein en de energietransitie.

Door middel van de ondersteunende programma's dienstverlening, participatie en gebiedsgericht werken wordt invulling gegeven aan de visie en strategie.

Het fundament onder deze visie en strategie wordt gelegd door de medewerkers en het informatiemanagement in de vorm van een strategisch HR-beleid en de digitale transformatie.

De uitkomst van de heroverweging met daarin de focus op wonen vraagt voor 2022 om een actualisering van deze uitvoeringsstrategie voor de organisatie. Naast de reguliere activiteiten van organisaties zal gebruik gemaakt gaan worden van de principes van opgavegericht en programmatisch werken.

MANAGEMENT

Het management van de organisatie wordt gevormd door directie en teamleiders. In het zogenoemde directie-teamleidersoverleg (dto) wordt inhoud gegeven aan de ontwikkeling van het management en de samenwerking tussen directie en teamleiders. Vertrekpunt hierbij is om hierbij zoveel mogelijk uit te gaan van "taakvolwassen medewerkers" en "taakvolwassen teams" om daarmee de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie te kunnen leggen. Vanuit dit perspectief wordt indien mogelijk ingezet op een vergroting van de "span of support" van de teamleiders.

Wel is het hierbij van belang om vanwege de toenemende complexiteit van vraagstukken waarmee de organisatie wordt geconfronteerd vragen ook om permanent aandacht te houden voor een goede balans in het takenpakket van het management. In 2022 zal naast de aansturing van de going concern taken aandacht voor werkvormen als opgavegericht en programmatisch werken om integraliteit en effectiviteit van de organisatie te versterken.

MEDEWERKERS

Als gevolg van verschillende heroverwegingsoperaties heeft de organisatie een substantieel kleinere omvang gekregen. De bedrijfsvoering heeft vanwege de afgeslankte formatie in het teken gestaan van wendbaarheid en balans. Afgelopen jaren is getracht om ondanks de doorgevoerde bezuinigingen te blijven anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en kwaliteit te blijven leveren aan de samenleving zonder de grenzen van ontoelaatbare werkdruk te overschrijden.

Door een aantal autonome ontwikkelingen, nieuwe wet- en regelgeving (bijvoorbeeld implementatie van de omgevingswet), maar ook door politiek-bestuurlijke ambities én beleidsintensivering waarbij het raadsakkoord is vertaald naar een collegeuitvoeringsprogramma blijft deze uitdaging ook voor 2022 stevig.

Een belangrijk instrument om balans aan te brengen tussen deze ambities en de benodigde kwalitatieve en kwantitatieve formatie is het zogenoemde Strategisch personeelsplan (spp) opgesteld en financieel vertaald.

In 2021 is het strategisch HR-beleid geactualiseerd. Dit beleid bestaat naast het spp uit de bouwstenen opleiden en ontwikkelen, werving en selectie en duurzame inzetbaarheid en is gebaseerd op onze bedrijfsvoeringsvisie en uitvoeringsstrategie. Dit beleid is van groot belang om medewerkers ook in de toekomst te blijven binden en boeien aan onze organisatie en draagt daarmee bij aan een toekomstbestendige organisatie. In 2022 zal hieraan verder uitvoering worden gegeven.

Belangrijk aandachtspunt hierbij vormt de voorziene uitstroom van medewerkers door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de komende jaren (36%).

Op dit moment zien wij al de nodige krapte op de arbeidsmarkt waarbij op sommige onderdelen in onze organisatie vacatures erg moeilijk zijn in te vullen.

Onze positie op de arbeidsmarkt proberen wij te verstevigen door met gebruikmaking van de kracht van de kleine gemeente ons te richten op medewerkers die zich willen ontwikkelen waarbij potentie zeker zo belangrijk is dan kennis en ervaring. De gemeente Olst-Wijhe als ontwikkelgemeente.

Tenslotte vinden wij het vanuit onze werkgeversrol belangrijk om te werken aan een inclusieve samenleving waar iedereen en dan specifiek mensen met een arbeidsbeperking mee kunnen doen. Hier geven wij invulling aan door op diverse plekken in de organisatie extra banen te creëren. Ook voor de komende jaren blijft dit een belangrijk speerpunt.

INFORMATIE

Naast het organisatiegebied medewerkers speelt het organisatiegebied informatie een steeds belangrijker rol in onze bedrijfsvoering.

Hiervoor heeft de gemeenteraad in samenwerking met de gemeenten Raalte en Deventer een zogenoemd I-visie vastgesteld, waarin een meerjarenperspectief voor de Informatie en ICT ontwikkeling van de gemeenten wordt geschetst, inclusief een doorkijk van te verwachten kosten voor realisatie van het meerjarenperspectief.

In de I-visie zijn de volgende onderdelen opgenomen: regie op ICT (de I-werkorganisatie DOWR); informatieveiligheid; domein sociaal; domein ruimte; domein dienstverlening en domein bedrijfsvoering. De onderdelen regie op ICT en informatieveiligheid zijn in de meerjarenbegroting opgenomen. Voor de domeinen worden jaarlijkse uitvoeringsplannen opgesteld en van een financiële vertaling worden voorzien. Deze domeinplannen worden in samenwerking met de DOWR-partners opgesteld maar door elke gemeente afzonderlijk vastgesteld.

De DOWR gemeenten kennen daarbij ieder een eigen ontwikkelagenda om invulling te geven aan de positionering en taakinfilling.

Voor de gemeente Olst-Wijhe is een plan digitale transformatie in ontwikkeling om de organisatie in staat te stellen te kunnen voldoen aan de eisen die op dit gebied zowel vanuit het perspectief van landelijke wetgeving, dienstverlening en bedrijfsvoering worden gesteld. Ook dit is van belang voor een toekomstbestendige organisatie.

Het belang van informatieveiligheid en privacybescherming neemt toe. Investerings blijven nodig in de ICT-infrastructuur om informatieveiligheid op het vereiste niveau te krijgen c.q. te houden. Ook nieuwe regelgeving zoals de zogenoemde "5 wetten" dwingt ons tot extra maatregelen in de sfeer van ICT-infrastructuur, processen en procedures.

Waar mogelijk wordt op dit terrein intensief samengewerkt in DOWR-verband.

PROCESSEN

De bedrijfsprocessen vormen een belangrijke succesfactor voor de kwaliteit van de bedrijfsvoering en ook de dienstverlening van onze organisatie. De organisatie beschikt over aantal gecertificeerde leanbegeleiders die jaarlijks de belangrijkste bedrijfsprocessen samen met de betrokken medewerkers doorlichten. Dit met als doel om een cultuur van permanente verbetering van de bedrijfsvoering te bewerkstelligen.

Als gevolg van de Corona-crisis is het in 2021 niet gelukt om hieraan uitvoering te geven. Dit zal in 2022 weer worden opgepakt.

RESULTAATGEBIEDEN

De kwaliteit van onze bedrijfsvoering wordt uiteindelijk afgemeten aan de behaalde resultaten.

Resultaten die gerealiseerd moeten worden met beperkte financiële middelen en met een relatief kleine formatie.

Het optimaliseren (lees: minimaliseren) van het kostenniveau blijft een belangrijk speerpunt voor de bedrijfsvoering. Daarbij mag de kwaliteit van de dienstverlening in de richting van onze burgers, bedrijven en instellingen niet uit het oog worden verloren. Hiervoor is het ook belangrijk aandacht te hebben voor de tevredenheid, werklast en werkdruk van medewerkers. Door ons instrumentarium van klanttevredenheidsonderzoeken, medewerkerstevredenheidsonderzoeken, Vensters voor Bedrijfsvoering en deelname aan de burgerpeiling van www.waarstaatjegemeente.nl consequent toe te passen, monitoren wij periodiek en gestructureerd onze resultaten. Door middel van periodieke deelname aan bepaalde benchmarks plaatsen we dit ook in een perspectief.

Tenslotte wordt de kwaliteit van de organisatie, zoals reeds eerder in deze paragraaf aangegeven, in een cyclus van drie jaar permanent gemonitord volgens de principes van het Overheids-Ontwikkelmodel (INK-based). Dit vormt weer de input voor de organisatieontwikkeling en de teamontwikkelingsplannen.

Van belang daarbij dat op basis van deze onderzoeken in 2022 een doorontwikkeling plaatsvindt van streefcijfers en prestatie-indicatoren waarmee een verbetering in de toetsing van de resultaten kan worden bereikt en daarmee de cirkel plan, do, check, act nog beter rond gemaakt kan worden.

VERBONDEN PARTIJEN

INLEIDING

Onze gemeente werkt met een aantal verbonden partijen samen om de gewenste beleidseffecten uit de begroting op een efficiënte - en doelmatige wijze te realiseren. Met deze externe partijen is de samenwerking op verschillende manieren georganiseerd.

VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partijen zijn partijen waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang (deelname) heeft. We spreken van financieel belang als de gemeente aansprakelijk is bij niet nakoming van verplichtingen of als er geen verhaalmogelijkheden zijn bij een faillissement. We spreken van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft, bijvoorbeeld als een wethouder, raadslid of ambtenaar zitting heeft in het bestuur of namens de gemeente stemt bij een algemene vergadering van aandeelhouders.

In de "Kadernota Verbonden Partijen" zijn de verschillende soorten verbonden partijen toegelicht en zijn er regels vermeld voor het aangaan van diverse nieuwe samenwerkingen. Het proces van deelnemingen is een dynamisch gebeuren. Daarom treft u net als vorig jaar weer een aantal wijzigingen, c.q. aanvullingen aan die passen binnen de huidige kaders van de "Kadernota Verbonden Partijen".

Sturingsarrangement

Uw raad is op 5 februari 2018 akkoord gegaan met de gekoppelde arrangementen per verbonden partij. Binnen elk arrangement heeft ons college van B&W een actieve informatieplicht richting uw gemeenteraad ten tijde van relevante gebeurtenissen rondom een verbonden partij. Daarnaast kan er per verbonden partij maatwerk worden geleverd. Onderstaande arrangementen zijn in de nota verbonden partijen vastgesteld, waarbij het niet meer toegepaste "extra"-arrangement niet meer is weergegeven:

Arrangement:	Welke taken:
BASIS	Verbonden partijen binnen dit arrangement hebben een laag risicoprofiel. Er wordt enkel de wettelijk verplichte informatie verstrekt.
STANDAARD	Verbonden partijen binnen dit arrangement hebben een gemiddeld risicoprofiel. Er wordt naast de wettelijk verplichte informatie ook extra informatie verstrekt in de programmabegroting en jaarstukken. Deze extra informatie komt terug bij de paragraaf verbonden partijen en bij de relevante beleidsonderwerpen.
MAATWERK	Voorbeelden zijn: werkbezoeken, workshops voor raad en college. Maar ook inhoudelijk, bijvoorbeeld het informeren/adviseren van ons college voor een bestuurlijk overleg, vooraf of achteraf (al naar gelang het onderwerp). Het presidium stelt de maatwerkafspraken in het jaarprogramma op.

RISICO'S

Afhankelijk van de mate van verbondenheid (bijv. geplaatst aandelenkapitaal) zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen. In de "Kadernota Verbonden Partijen" is besloten gebruik te maken van arrangementensystematiek. Om te bepalen welk arrangement op een verbonden partij van toepassing is, wordt er om de twee jaar, in de periode na het zomerreces van de Raad, een algemene (bestuurlijke en financiële) risicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse leidt tot een risicoclassificatie van elke verbonden partij waaraan een sturingsarrangement gekoppeld wordt. Hoge risico's worden meegenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Uw raad van 5 februari 2018 heeft ingestemd met de gekoppelde arrangementen per verbonden partijen. Voor de actuele risicoanalyse wordt daarnaar verwezen. In april 2021 is met de fractievoorzitters afgestemd dat een nieuwe uitgebreide risicoanalyse niet nodig is en dat wordt

volstaan met het volgende: voor gemeenschappelijke regelingen het standaardarrangement en voor overige verbonden partijen het basisarrangement. Eventueel gewenst maatwerk wordt in het jaarprogramma via het presidium afgestemd.

Op de volgende pagina treft u een beknopt overzicht aan van de kengetallen per verbonden partij:

Verbonden Partij	Eigen vermogen*		Vreemd vermogen		Resultaat	Dividend
	1-1-2020	31-12-2020	1-1-2020	31-12-2020	2020	in 2020**
Gemeenschappelijke regelingen						
GGD IJsselland	2.423	2.916	8.426	16.906	293	
KonnecteD (Sallcon)	10.666	10.719	283	147	0	
RSJ Jeugdzorg	0	0	7.249	2.769	0	
Veiligheidsregio IJsselland	5.376	5.460	30.935	32.545	1.864	
Omgevingsdienst IJsselland	406	640	2.094	1.409	313	
Besloten vennootschappen						
CSV Amsterdam	452	393	83	27	172	0
Publiek Belang Elektriciteitsproductie	1.590	1.569	455	20	-20	0
KonnecteD	7.727	6.561	8.956	7.497	-1.166	0
Naamloze vennootschappen						
Bank Nederlandse Gemeenten	4.887.000	5.097.000	144.802.000	155.262.000	221.000	8
Enexis	4.112.000	4.116.000	4.146.000	4.635.000	109.000	30
ROVA	38.203	38.966	51.447	53.383	5.057	93
Wadinko	68.870	65.495	1.605	5.454	3.375	30
Overige						
Toezichthoudend orgaan de Mare						
Dimpact	2.179	2.350	2.022	1.980	172	

* - dit is het eigen vermogen vóór resultaatbestemming

bedragen x €1.000

** - het betreft ontvangen dividend door de gemeente in boekjaar 2020

GGD IJsselland (GR)	Zwolle
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Burgemeester A.G.J. Strien
Arrangement:	Standaard
Openbaar belang (doelstelling)	
Beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners	
Bestuurlijk belang	
De GGD IJsselland wordt gevormd door elf gemeenten. Onze burgemeester heeft zitting en inspraak in het algemeen bestuur.	
Financieel belang	
Bijdrage in 2022: € 651.000	
Risico	
Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten – naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. Voor de risico's voor incidentele additionele taken (maatwerk en projecten) is een aparte voorziening getroffen. Risico's voor additionele producten kunnen niet ten laste komen van alle gemeenten in de Gemeenschappelijke regeling. De Coronacrisis heeft grote impact gehad voor de GGD IJsselland. Het Rijk geeft aan dat de extra investeringen die de GGD's in dat kader hebben moeten doen, volledig door het Rijk worden vergoed. Een daadwerkelijke afrekening daarvan heeft nog niet plaatsgevonden. De GGD heeft gemeenten geïnformeerd over het eventuele risico van kosten die zij gemaakt hebben die nadien toch niet door het Rijk als compensabel worden geacht.	

Veiligheidsregio IJsselland (GR)	Zwolle
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Burgemeester A.G.J. Strien
Arrangement: Standaard	
Openbaar belang (doelstelling)	
Zorg dragen voor de veiligheid van onze inwoners door veiligheidstaken uit te voeren op basis van de Wet veiligheidsregio's.	
Bestuurlijk belang	
De veiligheidsregio wordt gevormd door elf gemeenten. Onze burgemeester heeft zitting en inspraak in het dagelijks bestuur en in het algemeen bestuur.	
Financieel belang	
Bijdrage in 2022: € 1.542.346	
Risico	
<p>Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. Deze zijn in een rapportage vastgelegd. De tien risico's met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn: Grootschalige/langdurige inzet, stijgende rentepercentages, fiscale controles, stijgende pensioenpremies, datalek, transitie meldkamer, besluiten van het Veiligheidsberaad met financiële of personele gevolgen, marktontwikkelingen oefentrajecten, hogere prijs (dan beschikbaar) tankautosputten bij de aanbesteding en complexiteit Europese aanbestedingen. Alle deelnemende gemeenten zijn uiteindelijk risicodragers. Veiligheidsregio IJsselland heeft op 31-12-2020 een weerstandsvermogen van ruim één miljoen euro, dat geeft een betrouwbaarheid van 85%. Dit betekent dat de veiligheidsregio bij een dergelijke weerstandscapaciteit naar verwachting eenmaal in de zes à zeven jaar niet in staat zal zijn zonder aanvullende financiering een positief eigen vermogen te behouden. De benoemde risico's kunnen langdurige financiële gevolgen hebben. De eventuele financiële gevolgen kunnen voor een beperkte periode worden gedekt. In die periode moet een structurele oplossing worden gevonden. De gemeente kan worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort voor afgerond 4,0%. Inschatting: afgerond € 60.000. Kans van voordoen: zeer klein (10%).</p>	

Regionaal serviceteam Jeugd (RSJ)	Zwolle
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder M. Blind
Arrangement: Standaard	
Openbaar belang (doelstelling)	
<p>Het RSJ koopt jeugdhulp in en voert het contractmanagement uit voor alle contracteerde jeugdhulpaanbieders voor de 11 elf gemeenten. Daarnaast faciliteren zijn beleidsvoorbereiding voor de regionale samenwerking en transformatieopdrachten.</p>	
Bestuurlijk belang	
<p>Het RSJ is een GR en wordt gevormd door 11 gemeente in de regio IJsselland. Alle gemeenten zijn gezamenlijk bestuurlijk verantwoordelijke voor het RSJ. De 11 portefeuillehouders jeugd vormen samen het bestuur van de organisatie.</p>	
Financieel belang	
Bijdrage in 2022: € 68.300	
Risico	
<p>Het RSJ koopt Jeugdhulp in en sluit contracten af met jeugdhulpaanbieders. Zij hebben daarnaast de ruimte om tarieven vast te stellen. Het inkoopmodel, de inkoopstrategie en tarieven worden voorgelegd aan het bestuur van het RSJ. Er is geen spraken van een financiële stroom naar het RSJ, buiten de apparaatskosten. Er kunnen juridische fouten worden gemaakt door het RSJ en de elf gemeenten zijn hiervoor dan aansprakelijk/eindverantwoordelijk.</p>	

Omgevingsdienst IJsselland (GR)	Zwolle
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder M. Blind
Arrangement: Extra	
Openbaar belang (doelstelling)	

De omgevingsdienst IJsselland (OD) voert voor onze gemeenten de kerntaken uit de wet WABO uit. Daarnaast voert de OD de VTH-taken uit (vergunning toezicht en handhaving) op bedrijven en inwoners.

Bestuurlijk belang

De Omgevingsdienst (OD) en de deelnemende overheden werken samen door middel van Dienstverleningsovereenkomsten (DVO). De OD wordt gevormd door elf gemeenten, de provincie Overijssel en de veiligheidsregio. Onze wethouder M. Blind heeft zitting en inspraak in het algemeen bestuur.

Financieel belang

Bijdrage in 2022: € 533.544

Risico

De Omgevingsdienst IJsselland heeft een algemene reserve van € 315.689. De Omgevingsdienst heeft deze reserve na de start in 2018 opgebouwd. Eventuele financiële tekorten kunnen worden gedekt uit deze reserve. Uit de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting van de Omgevingsdienst blijkt een benodigd weerstandsvermogen van € 311.000 om voorziene risico's op te kunnen vangen. Hiermee komt het ratio weerstandsvermogen op 1,02 uit.

Konnected (GR) en (BV)

Deventer

Bestuurlijke vertegenwoordiging Wethouder H.H. Engberink en wethouder H. Olthof

Arrangement: Extra

Openbaar belang (doelstelling)

KonnecteD (voorheen Sallcon) is een sociaal werkvoorzieningsschap voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Konnected is één van de partijen die de participatie wet uitvoert.

Bestuurlijk belang

De Gemeenschappelijk Regeling (GR) het samenwerkingsverband tussen de gemeenten Deventer en Olst-Wijhe, is 100% aandeelhouder van KonnecteD.

Financieel belang

Bijdrage in 2022: € 1.851.581

Risico

Door de afbouw van de rijksbijdrage WSW worden in meerjarenperspectief exploitatieverliezen geleden die met inzet van eigen reserves de komende jaren kunnen worden gedragen. Voor de lange termijn is het noodzakelijk dat KonnecteD transformeert naar een modern werk- en leerbedrijf. Hiervoor is een bedrijfsplan vastgesteld en in het verlengde hiervan is in het najaar van 2021 een Transformatieplan vastgesteld.

GRONDBELEID

INLEIDING

Grondbeleid is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege de relatie met de doelstelling van programma 2 Leefomgeving en in de tweede plaats vanwege het financiële belang en de risico's.

GRONDBELEID GEMEENTE OLST-WIJHE

In de Nota Grondbeleid 2018 – 2021 wordt het begrip grondbeleid als volgt gedefinieerd: *“Het op zodanige wijze handhaven van het bestaande grondgebruik, het innemen van grondpositie, dan wel het zodanig realiseren van gewenste veranderingen in dat grondgebruik, dat dit past in de doelstellingen die de gemeente geformuleerd heeft in het kader van het ruimtelijke beleid.”* Hieruit blijkt dat het grondbeleid een belangrijke bijdrage levert aan de realisatie van de ruimtelijke doelstellingen.

In de huidige Nota Grondbeleid wordt uitgegaan van een situationeel grondbeleid, waarbij per initiatief/ontwikkeling wordt gekozen welke vorm van grondbeleid door de gemeente wordt gehanteerd: actief of faciliterend. Voor het actieve deel stellen we grondexploitaties op (Grondexploitaties zijn gronden die zich in een transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.) Daarnaast bewegen andere partijen zich op de grondmarkt waardoor ook de instrumenten voor het faciliterende grondbeleid steeds meer moeten worden ingezet. De Wet ruimtelijke ordening (Afdeling 6.4. Grondexploitatie) biedt de mogelijkheid om via overeenkomsten of exploitatieplannen gemeentelijke kosten te verhalen. Daarnaast kunnen eisen aan bijvoorbeeld woningbouwprogrammering, fasering of de inrichting van de openbare ruimte worden gesteld.

Jaarlijks worden de grondexploitaties van de lopende projecten geactualiseerd en daar waar nodig aangepast aan de huidige marktsituatie. Dit betekent dat voor alle exploitaties is gekeken naar het uitgiftetempo van de kavels en de grondprijzen. Ook is nauwkeurig gekeken naar de in elke grondexploitatiebegroting opgenomen civieltechnische kosten en plankosten. Afhankelijk van het plan en de economische situatie kan er winst of verlies zijn. Is er sprake van een verwacht verlies op een grondexploitatie, dan wordt op basis van de BBV-regelgeving een verliesvoorziening getroffen. Is er sprake van winst dan dient conform de voorgeschreven BBV- regelgeving tussentijds winst te worden genomen.

Uitvoering grondbeleid

De uitvoering van het grondbeleid houden voornamelijk de volgende taken in op hoofdlijnen:

- het beheer van onroerende zaken (permanent beheer);
- productie van bouwgronden, grondexploitatie (verwerving, tijdelijk beheer, bouwrijp maken, verkoop bouwgrond en woonrijp maken);
- het maken en vastleggen van afspraken met derden in een (anterieure) overeenkomst betreffende onder andere de kosten van de grondexploitatie van de locatie, planschadekosten, financiële zekerheidsstelling, tijdvak en fasering, locatie-eisen, woningbouwcategorieën en de planologische procedures.

Regelgeving

Een grondexploitatie wordt meestal voor een langere periode opgesteld waarbij veel aannames gedaan moeten worden over bijvoorbeeld renteontwikkelingen, kosten-/opbrengstenstijgingen en/of -dalingen. Binnen de grondexploitatie zijn de mogelijke financiële risico's vaak groot. Een helder beeld en een reële inschatting van de financiële risico's is dan op zijn plaats. Van de resultaten van de grondexploitaties wordt verwacht dat deze positief zijn en/of een substantiële bijdrage leveren aan de (ruimtelijke) doelstellingen. De in exploitatie genomen complexen dienen elkaar te kunnen afdekken. Als blijkt dat het (geprognosticeerde) resultaat van een exploitatie negatief uitvalt, moet er, conform de voorschriften in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een voorziening ter afdekking van het tekort (voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties) gevormd te worden ten laste van de algemene middelen of reserves. Conform de Nota Grondbeleid wordt de 'voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties' gedekt uit de 'Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties'.

Heeft een grondexploitatie een gecalculeerde winst, dan moet deze (tussentijdse) winst conform BBV-regelgeving worden genomen volgens het realisatiebeginsel. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode (POC-methode). Deze methode houdt in dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd er naar rato van de voortgang van de grondexploitaties winst genomen moet worden. Als er nog risico's of onzekerheden bestaan ten aanzien van het te realiseren resultaat, dan moeten deze eerst in het verwachte resultaat worden verdisconteerd alvorens de POC-methode wordt toegepast. Winstnemingen worden toegevoegd aan de Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties (ARG).

De Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties is een buffer om te voorkomen dat de algemene dienst van de gemeente met de nadelige effecten/omstandigheden geconfronteerd wordt. Dit betekent tegelijk dat deze Algemene reserve niet kan worden aangesproken ter dekking van uitgaven die geen relatie met de grondexploitaties hebben. Wel mag een eventueel surplus in deze Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties worden afgeroomd ten gunste van de algemene middelen.

De Commissie BBV heeft een aantal stellige uitspraken gedaan ten aanzien van de regelgeving met betrekking tot grondexploitaties in haar "Notitie Grondexploitaties 2016" (maart 2016). Deze zijn geactualiseerd, aangevuld en nader toegelicht in de nieuwe notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken" (juli 2019). Eén van de uitspraken betreft de rente. Deze moet worden gebaseerd op het gewogen gemiddeld rentepercentage van de leningenportefeuille (vreemd vermogen) van de gemeente, naar verhouding VV/TV (vreemd vermogen/totaal vermogen). Het gemiddelde rentepercentage wordt jaarlijks vastgesteld en opgenomen in de te actualiseren grondexploitatiebegroting).

Een andere stellige uitspraak betreft de disconteringsvoet. Dit is voor alle gemeentes bepaald op maximaal 2%. Hierbij is aangesloten bij het prijsinflatiestreefcijfer van de Europese Centrale Bank.

RESULTATEN GRONDEXPLOITATIES

De huidige grondexploitaties zijn opgesteld conform de stellige uitspraken en richtlijnen van de Commissie BBV.

In het volgende overzicht worden de resultaten van de grondexploitaties (ná tussentijdse winstnemingen) weergegeven, zoals deze zijn berekend per 1-1-2021 en zijn opgenomen in de jaarrekening 2020. Eveneens is inzichtelijk gemaakt welk deel van het verschil ten opzichte van de jaarrekening 2019 het gevolg is van projectinhoudelijke wijzigingen. In deze tabel zijn de projecten Olstergaard en De Meente Noord per 1-1-2020 geopend en derhalve toegevoegd.

De verplichte tussentijdse winstneming overeenkomstig de BBV-regelgeving is berekend op basis van de POC-methode. Dit is een voorgeschreven methode om de hoogte van vroegtijdig tussentijds te nemen winst te berekenen waarbij tevens rekening wordt gehouden met winsten die in vorige jaren zijn genomen. Het nieuwe saldo van de winst wordt per grondexploitatiebegroting berekend zonder rekening te houden met eerdere winstname. Vervolgens wordt de genomen winst in eerdere jaren in mindering gebracht op het nieuwe saldo en het verschil wordt per 1-1-2021 als tussentijdse winstneming bepaald.

Resultaten onderhanden werken.

Op basis van de geactualiseerde grondexploitatiebegrotingen is het volgende overzicht opgesteld. Hieruit blijkt het resultaat van de onderhanden werken – grondexploitatiebegrotingen – ter grootte van per saldo circa € 1.122.481 nadelig per 1-1-2021.

Dit bedrag is opgebouwd uit een:

-Nadelig resultaat van verlieslatende grondexploitaties ter grootte van	€ 2.077.575
-Voordelig resultaat op winstgevendende grondexploitaties ter grootte van	€ <u>955.094</u>

Totaalresultaat nadelig per 1-1-2021	€ <u>1.122.481</u>
--------------------------------------	--------------------

Resultaten onderhanden werken							
	A	B	C	D	D-C		
	Resultaat* JR 2019 per 1-1-2020	Toevoeging 2% rente	Resultaat* JR 2019 per 1-1-2021	Resultaat* JR 2020 per 1-1-2021 incl. winstname	Projectinhou- delijk verschil incl. winstname		
Bestaande grondexploitaties							
Wesepe bedrijventerrein	€ -373.339	€ -7.467	€ -380.806	€ -486.663	€ -105.857		nadelig
Wesepe woningbouw	€ -776.673	€ -15.533	€ -792.206	€ -800.251	€ -8.045		nadelig
Noorder Koeslag**	€ 376.115	€ 7.522	€ 383.637	€ 265.158	€ -118.479		nadelig
Zonnekamp Oost***	€ 43.187	€ 864	€ 44.051	€ 4.358	€ -39.693		nadelig
Meente Zuid ****	€ 34.216	€ 684	€ 34.900	€ 37.908	€ 3.008		voordelig
Olstergaard *****	€ 206.238	€ 4.125	€ 210.363	€ 647.670	€ 437.307		voordelig
Meente Noord	€ -675.148	€ -13.503	€ -688.651	€ -790.661	€ -102.010		nadelig
Totaal	€ -1.165.404	€ -23.308	€ -1.188.712	€ -1.122.481	€ 66.231		voordelig
					D-C	D-A	
Totaal neg. grexen (verlies)	€ -1.825.160	€ -36.503	€ -1.861.663	€ -2.077.575	€ -215.912	€ -252.415	nadelig
Totaal pos. grexen	€ 659.756	€ 13.195	€ 672.951	€ 955.094	€ 282.143	€ 295.338	voordelig
Nieuwe grondexploitaties							
Totaal neg. grexen (verlies)	€ -1.825.160		€ -1.861.663	€ -2.077.575	€ -215.912	€ -252.415	nadelig
Totaal pos. grexen	€ 659.756		€ 672.951	€ 955.094	€ 282.143	€ 295.338	voordelig

* : Netto contante waarde op prijspeil 1-1-2021

** : JR2020 winstneming Noorder Koeslag € 260.160 (tot en met 2019 € 1.576.175)

*** : JR2020 winstneming Zonnekamp Oost € -14.963 (tot en met 2019 € 70.194)

**** : JR 2020 winstneming Meente Zuid € 14.594 (tot en met 2019 € 146.657)

***** : JR 2020 winstneming Olstergaard € 916 (tot en met 2019 € 0)

€ 260.707 (tot en met 2019 € 1.793.026)

Het resultaat/perspectief voor het totaal van alle grondexploitaties ziet er in het kort als volgt uit: Het verwachte resultaat van de grondexploitaties op contante waarde 1 januari 2021 bedraagt voor de bestaande grondexploitaties, nadat winst is genomen, in totaal € 1.122.481 negatief (zie kolom D). Dit was per 1 januari 2020 € 1.165.404 negatief (kolom A). Inclusief het met één jaar rente gecorrigeerde saldo was het resultaat per 1 januari 2020 € 1.188.712 negatief (kolom C). Het saldo per 1 januari 2021 is echter € 1.122.481 nadelig hetgeen een verbetering betekent ten opzichte van de verwachting (het gecorrigeerde resultaat per 1-1-2020) met € 66.231 per 1-1-2021.

- De opbrengst grondverkoop in 2020 (exclusief rente, inschrijfgelden en waarborgsommen) bedraagt € 3.796.000 (in 2019: € 5,43 miljoen; in 2018 3,68 miljoen).
- Voor een aantal projecten moet de voorziening te verwachten verliezen worden opgehoogd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door wijzigingen in de fasering. De voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties wordt gevormd ter afdekking van alle negatieve complexen, per contante waarde per 1 januari van dat jaar. De voorziening sluit aan bij de herberekende en/of nieuw geraamde verliezen.

Specifieke ontwikkelingen grondexploitaties

Algemeen

De grondexploitaties zijn bij de jaarrekening 2020 uitgebreid tegen het licht gehouden. Dit heeft geleid tot aanpassingen van de grondexploitaties en de verliesvoorziening. De economie trok aan. Dit had vooral zijn weerslag op de verkoop van woningbouwkavels. Naar verwachting zullen de gevolgen van de Coronacrisis een negatieve invloed hebben op de verkoop van bedrijventerreinen. Een deel van de opbrengsten zullen waarschijnlijk later worden ontvangen dan verwacht. Vooralsnog wordt bij de komende actualisatie (jaarrekening 2021) rekening gehouden met in totaal circa € 250.000 (negatief) als indicatie.

Op basis van onderzoeken van Stec en de provincie is een overschot aan bedrijventerreinen geconstateerd, waarbij een deel van dit overschot is toe te rekenen aan gemeentelijke gronden. De grondexploitatie De Enk is afgesloten en de opbrengsten van het bedrijventerrein Wesepe zijn in de jaarrekening 2019 reeds verder uit gefaseerd, mede als gevolg van de opening van het bedrijventerrein De Meente Noord. Derhalve is deze over programmering financieel verwerkt in de grondexploitaties.

Ten aanzien van de waardering van de grondexploitaties bestaat een schattingsonzekerheid. Hoewel in de jaarrekening 2019 de meest waarschijnlijke inschatting is opgenomen in grondexploitaties, kan de realisatie in de toekomst aanzienlijk afwijken van deze inschatting. Deze schattingsonzekerheid ontstaat door de looptijd van de grondexploitaties alsmede de onzekerheid met betrekking tot de fasering van de uit te geven kavels op de bedrijventerreinen.

Meente Zuid

Op dit bedrijventerrein is bijna 0,3 hectare nog uitgeefbaar. In de geactualiseerde grondexploitatiebegroting per 1-1-2021 wordt uitgegaan van verkoop in 2021. Op dit moment is het gehele nog beschikbare terrein in optie bij twee partijen met de insteek verkoop van de kavels uiterlijk eind 2021. Zodra beide kavels verkocht zijn kan worden overgegaan tot afsluiting van de grondexploitatie.

Wesepe bedrijventerrein

Op dit bedrijventerrein is circa 1,3 hectare uitgeefbaar verdeeld over 9 kavels. De looptijd van het project is tot en met 2032. Momenteel lopen er diverse gesprekken en zijn drie kavels in optie/reservering en voor nog twee kavels lopen ook optiegesprekken.

Wesepe woningbouw

De woningbouwlocatie in Wesepe bestaat uit twee delen. Het eerste deel is geheel verkocht. Het tweede deel is in 2018 opnieuw verkaveld en op de markt gebracht. Alle kavels zijn inmiddels in optie of verkocht. Het woonrijp maken is inmiddels gestart. Onderzocht wordt of de grondexploitatie eind 2021 kan worden afgesloten.

Noorder Koeslag

In de woonwijk Noorder Koeslag worden kavels verkocht door de gemeente. Ook worden er huurwoningen gerealiseerd door Salland Wonen en woningen verkocht door projectontwikkelaar Rotij Grondvast B. Alle kavels zijn in optie of verkocht. Als afsluiting van de wijk realiseren we het park met natuurlijk spelen Woeste Wijhe, dit is begin 2022 gereed. Bij de jaarrekening 2017, 2018, 2019 en 2020 is conform de BBV in totaal ca. € 1,84 miljoen winst genomen.

Zonnekamp Oost

In woningbouwontwikkeling Zonnekamp Oost zijn bijna alle kavels verkocht, woningen gerealiseerd en de openbare ruimte definitief aangelegd. In 2022 worden 14 duurzame starterswoningen van House2Start gerealiseerd in de koop- en huursector. Aansluitend wordt de omliggende openbare ruimte definitief ingericht. Mogelijk kan eind 2022 de grondexploitatie worden afgesloten.

Olstergaard

In het project Olstergaard bouwen particulieren hun duurzame en natuur inclusieve woningen. Daarnaast bouwt SallandWonen 14 huurwoningen. Na twee verkoopcampagnes zijn alle kavels in optie (19.506 m² verdeeld over 51 kavels). Daarnaast is er een wachtlijst met 43 gegadigden. Olstergaard wordt samen met de toekomstige bewoners ontwikkeld. Dit leidt tot een uniek plan maar vraagt ook om extra investering in plankosten. Uitgifte is gepland in de periode 2021 tot en met 2024, einddatum van de grondexploitatiebegroting is vooralsnog gepland op 31-12-2025.

Het gebied is bouwrijp en de eerste kopers starten binnenkort met de bouw.

De Meente Noord

In 2020 is dit bedrijventerrein in exploitatie genomen. Er heeft nog geen gronduitgifte plaatsgevonden. Wel lopen er enkele gesprekken met potentiële kandidaten. Daarnaast loopt het traject rond het bouwrijp maken van het terrein. Hier lopen we tegen vertraging op in verband met de aanwezigheid van een soort waarvoor op dit moment geen ontheffing wordt verleend, in het kader van het verplichte ecologische onderzoek. In de per 1-1-2021 geactualiseerde grondexploitatie wordt uitgegaan van een

verkoop in twee delen verdeeld over 5 kavels met totaal 18.606 m² uitgeefbaar terrein in de periode 2021 tot en met 2029.

FINANCIËLE BEGROTING

OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

Bedragen x € 1.000

Begroting 2022 - 2025	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	628	302	276	264	264	264
Leefomgeving	9.389	9.333	7.615	6.441	5.494	5.386
Samenleving	5.832	3.573	3.740	3.755	3.729	3.729
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	32.642	34.934	35.925	34.861	34.947	35.092
Totale Baten	48.492	48.142	47.556	45.321	44.434	44.471
Lasten						
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	-3.625	-3.641	-3.641	-3.673	-3.672	-3.667
Leefomgeving	-13.442	-14.928	-11.378	-10.281	-9.337	-9.311
Samenleving	-25.698	-24.445	-23.920	-23.420	-23.134	-23.181
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	-7.793	-9.513	-8.889	-8.167	-8.435	-8.520
Totale Lasten	-50.557	-52.527	-47.828	-45.540	-44.579	-44.679
Saldo voor reservemutaties	-2.065	-4.385	-272	-218	-145	-209
Onttrekking reserves	4.264	6.580	569	512	437	498
Toevoeging reserves	-2.199	-2.195	-296	-294	-292	-289
Saldo reserves	2.065	4.385	272	218	145	209
Saldo baten en lasten	0	0	0	0	0	0

GEPROGNOSTICEERDE BALANS

Begrotingsjaar T	2022					
	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3
Activa						
(im) Materiële vaste activa	37.584	37.480	37.240	35.999	34.341	32.750
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekingen	74	74	74	74	74	74
Financiële vaste activa: Leningen	8.553	7.267	5.351	5.180	5.008	4.835
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar						+
Totaal Vaste Activa	46.211	44.821	42.665	41.253	39.423	37.659
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	2.315	2.275	2.232	2.189	2.145	2.100
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	1					
Uitzettingen <1 jaar	2.657	2.657	2.657	2.657	2.657	2.657
Liquide middelen	338	338	338	338	338	338
Overlopende activa	3.247	3.247	3.247	3.247	3.247	3.247 +
Totaal Vlottende Activa	8.558	8.517	8.474	8.431	8.387	8.342
Totaal Activa	54.769	53.338	51.139	49.684	47.810	46.001
Passiva						
Eigen vermogen	13.059	8.801	8.528	8.310	8.164	7.956
Voorzieningen	5.451	5.201	4.249	3.394	2.871	2.621
Vaste schuld	25.294	22.223	18.472	16.463	14.451	12.504 +
Totaal Vaste Passiva	43.804	36.225	31.249	28.167	25.486	23.081
Vlottende schuld	3.423	9.571	12.348	13.975	14.782	15.378
Overlopende passiva	7.542	7.542	7.542	7.542	7.542	7.542 +
Totaal Vlottende Passiva	10.965	17.113	19.890	21.517	22.324	22.920
Totaal Passiva	54.769	53.338	51.139	49.684	47.810	46.001

TOELICHTING ACTIVA

VASTE ACTIVA

De balanswaarden van de immateriële en materiële vaste activa nemen door afschrijvingen per jaar af. De balanswaarden van de financiële activa nemen door aflossingen per jaar af.

VLOTTENDE ACTIVA

De voorraden nemen vanaf 2021 elk jaar af. Dit komt doordat de toenemende (contante) waarde van de verliesvoorziening grondexploitatie op de balans in mindering wordt gebracht op de boekwaarde van de voorraad bouwgronden.

TOELICHTING PASSIVA

VASTE PASSIVA

Het eigen vermogen en de voorzieningen nemen jaarlijks af. Dat betekent dat er jaarlijks meer reserves worden onttrokken dan dat er wordt toegevoegd. Verder lossen wij op onze vaste schulden (1 jaar of langer) jaarlijks af. Dit resulteert in een afname van het lang vreemd vermogen op de balans.

VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva bestaat met name uit kortlopende leningen (korter dan 1 jaar). Voor de begroting 2022-2025 raamt de gemeente Olst-Wijhe een (toenemend) financieringstekort, welke wordt gefinancierd middels kortlopende leningen. De boekwaardes van de overlopende passiva zijn voor de jaren 2021 tot en met 2025 gelijk gehouden op basis van de stand van de overlopende passiva in de jaarrekening 2020.

UITGANGSPUNTEN BEGROTING EN FINANCIËLE POSITIE

INLEIDING

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) is bij de aanbidding van de begroting een uiteenzetting van de financiële positie voorgeschreven. In dit hoofdstuk wordt hieraan mede invulling gegeven. Voor de financiële positie wordt verder verwezen naar de overige paragrafen van hoofdstuk 3.

BEGROTINGSRICHTLIJNEN 2022-2025

Algemeen

De Beleids- en financiële begroting 2022-2025 wordt gebaseerd op de beleids- en financiële begroting 2021-2024 vastgesteld door de raad d.d. 9 november 2020, inclusief de begrotingswijzigingen 2021 tot en met 5 juli 2021. Financiële mutaties 2022-2025 als gevolg van algemene autonome ontwikkelingen, de ontwikkelingen algemene uitkering, de ontwikkelingen bestaand beleid en het noodzakelijke nieuwe beleid, zoals opgenomen in deze kadernota worden verwerkt in de ontwerp begroting 2022-2025.

Loonkostenmutatie gemeentepersoneel

In de begroting 2022-2025 moet rekening worden gehouden met de ontwikkelingen in de CAO Gemeenten én ontwikkelingen met betrekking tot de sociale lasten en de werkgeverpremies. De onderhandelingen over de CAO Gemeenten, die met terugwerkende kracht ingaan vanaf 1 januari 2021 en invloed hebben op de loonkosten voor 2022 en verdere jaren, zijn nog niet afgerond. Voor 2021 was al wel rekening gehouden met een beperkte salarisverhoging (1,75%). Op basis van recent afgesloten CAO's in andere sectoren bestaat de verwachting dat voor het jaar 2022 rekening moet worden gehouden met een stijging van 2% van de loonsom (ten opzichte van de geldende salarisbedragen inclusief de raming voor 2021 van 1,75%).

Ook dient rekening te worden gehouden met een stijging van 1% in verband met de pensioenpremies en sociale lasten (1% stijging ten opzichte van het te verwachten loon voor 2021). De loonkosten van het gemeentepersoneel worden gebaseerd op de vastgestelde formatie en de feitelijke loonkosten én rekening houdend met genomen besluiten met rechtspositionele consequenties.

Prijsmutatie (algemeen)

Voor 2022 wordt de prijsontwikkeling en daarmee de indexering ingeschat op 1,4%. Deze indexering is gebaseerd op het Indexcijfer voor Materiële Overheidsconsumptie (IMOC), zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP 2021) van het Centraal Planbureau dat in maart 2021 is gepubliceerd. Gelet op de financiële positie van onze gemeente wordt voorgesteld rekening te houden met een prijsmutatie van 0% voor 2022, met uitzondering van de contractueel afgesproken prijsmutaties. De 0% prijsmutatie is ook van toepassing op subsidies, die gemeente verstrekt aan instellingen, verenigingen etc.

De meerjarenraming wordt opgesteld op basis van constante prijzen. Dit betekent dat de meerjarenraming wordt gebaseerd op het prijsniveau van het begrotingsjaar en er in latere jaren geen verdere indexering wordt toegepast.

Loonkosten- en prijsmutatie professionele welzijnsinstellingen

Voor compensatie van de loonkostenmutatie van primaire voorzieningen gelden ten opzichte van 2021 de landelijke richtlijnen voor de CAO Welzijn en CAO bibliotheek (publicatie VNG). De 0% prijsmutatie geldt ook voor verstrekte subsidies aan instellingen voor primaire voorzieningen.

Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden

Er wordt uitgegaan van de door de gemeenschappelijk regelingen/samenwerkingsverbanden laatst vastgestelde (meerjaren)begroting (2021 of 2022) en de wijzigingen daarop op basis van de door de samenwerkingsverbanden vastgestelde begrotingswijzigingen, tenzij er andere afspraken zijn gemaakt.

Eventuele financiële consequenties van besluitvorming door de regio (waaronder DOWR-bedrijfsvoering) die buiten het genoemde kader vallen worden afzonderlijk gemeld bij de behandeling van de Beleids- en financiële begroting 2022-2025.

Algemene heffingen

A. Gemeentelijke belastingen (algemene middelen)

1. Onroerendezaakbelastingen

Eigenarenbelasting woningen en eigenaren- en gebruikersbelasting niet-woningen.

Voor 2022 wordt voorgesteld de opbrengststijging met 1,4% te verhogen, zijnde het percentage van de prijsindexering.

In de heroverwegingsvoorstellen wordt daarnaast voorgesteld het tarief van de OZB te verhogen met 5% met uitzondering van (agrarische) bedrijven.

2. Toeristenbelasting

Voor de toeristenbelasting is het besluit betreffende vaststelling belastingverordeningen 2021 en het tarief toeristenbelasting 2022 van 14 december 2020 het uitgangspunt. Overeenkomstig dit besluit is het tarief voor 2022 € 1,00 per overnachting.

In de heroverwegingsvoorstellen wordt daarnaast voorgesteld het tarief van de toeristenbelasting te verhogen met € 0,50 met ingang van 2024.

B. Heffingen en rechten

1. Rioolheffing

Het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) Olst-Wijhe dateert van 2015. Kaderstelling voor de berekening van de tarieven maakt hier onderdeel van uit. Het uitgangspunt is dat de heffing 100% kostendekkend is voor de totale kosten rioleringszorg.

2. Afvalstoffenheffing

De tarieven worden gebaseerd op de meest actuele ramingen voor het verzamelen en verwerken van afval. Het uitgangspunt is dat de tarieven 100% kostendekkend zijn. Voorgesteld wordt om de tarieven - zoals gebruikelijk - vast te stellen bij de behandeling van de Beleids- en financiële begroting.

3. Overige leges, rechten en tarieven

In afgelopen jaren is onderzoek gedaan naar de kostenonderbouwing en kostendekkendheid van de tarieven. Voor verschillende tarieven is de kostenonderbouwing helder gemaakt en de kostendekkendheid opnieuw beoordeeld.

Voor de legestarieven gerelateerd aan de omgevingsvergunningen en de algemeen plaatselijke verordening/bijzondere wetten vormen de raadsbesluiten van 17 november resp. 15 december 2014 het kader.

Voor overige leges, rechten en tarieven voor gemeenschapsvoorzieningen hanteren we voor 2021 een stijgingspercentage van 1,4%, gebaseerd op gegevens van het Centraal Planbureau (CPB) vanwege de optredende inflatie. Uitzondering hierop zijn de leges waarvan de tarieven wettelijk worden bepaald (zoals tarieven paspoorten en rijbewijzen).

Rentepercentages

Als gevolg van de vernieuwing BBV en de invoering van de Vennootschapsbelasting (VPB) is de wijze van rentetoerekening aan taakvelden (voorheen producten) gewijzigd. De rentekosten moeten aan de desbetreffende taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag.

In de notitie rente 2017 van de commissie BBV wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. De bepalingen en richtlijnen van deze notitie zijn in werking getreden met ingang van het begrotingsjaar 2018. In 2016 heeft de commissie BBV al een notitie uitgebracht over hoe om te gaan met de rente vanaf 2016 bij de grondexploitaties.

Deze notitie is in 2019 opgegaan in de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken welke geldt met ingang van begrotingsjaar 2019.

De verwachting is dat voor de begroting 2022-2025 lagere rentepercentages moeten worden gehanteerd. Dit komt door de verderop genoemde lagere rente over kortgeld en een beperking in de bespaarde rente. De 2,03% voor de grondexploitaties die in de meerjarenbegroting 2021-2024 werd gehanteerd en 2,0% voor de (overige) aan taakvelden toe te rekenen rente moeten vermoedelijk beide zakken. Dit geldt ook voor de berekening van kapitaallasten van toekomstige investeringen, waarvoor ook de omslagrente wordt gehanteerd.

Deze berekeningen worden bij het voorbereiden van de begroting 2022 geactualiseerd aan de hand van geactualiseerde begrotingscijfers over 2022. Voor de rente van tijdelijk op te nemen financieringsmiddelen met een korte looptijd, het zgn. 'kortgeld', wordt voor 2022 0,5% aangehouden

(dit was in de begroting 2021-2024 voor het jaar 2022 1,50% met een stelpost voor een waarschijnlijk lagere rente). De rente voor "kortgeld" is nog steeds historisch laag. Er zijn geen aanwijzingen dat daar op korte termijn verandering in komt. Voor het begrotingsjaar 2023 en de volgende jaren wordt daarom voorgesteld 0,5% aan te houden.

Aan voorzieningen die op contante waarde zijn gewaardeerd wordt rente toegevoegd gelijk aan het percentage waarmee de voorzieningen contant zijn gemaakt.

Voor rentebijschrijving aan de reserves wordt het hiervoor benoemde Indexcijfer 2022 voor Materiële OverheidsConsumptie (IMOC) aangehouden i.c. 1,4%.

Een uitzondering geldt voor de reserves die dient als dekking voor kapitaallasten van investeringsuitgaven (bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis). Hier wordt voor de rentebijschrijving een percentage gelijk aan de oorspronkelijke omslagrente gehanteerd.

Verloop inwoners en woningen

Voor berekeningen van het meerjarig financieel perspectief worden onderstaande ramingen aan gehouden. Deze aantallen zijn onder andere van belang voor de berekening van de algemene uitkering en de OZB-ontvangsten.

Tabel verloop inwoners en woningen

Stand per:	Inwoners *)	Woningen **)
1 januari 2021	18.361	7.828
1 januari 2022	18.411	7.903
1 januari 2023	18.461	7.978
1 januari 2024	18.511	8.053
1 januari 2025	18.561	8.128

*) De stand per 1 januari 2021 is het definitief door het CBS vastgestelde bevolkingscijfer. Voor de jaren 2022-2025 is rekening gehouden met een voorzichtige inschatting van de bevolkingsontwikkeling (jaarlijks verhoging: 50 inwoners).

**)De stand per 1 januari 2021 (aantal verblijfsobjecten met een woonfunctie) is gebaseerd op de gegevens verzameling via de Landelijke voorziening Basisregistraties Adressen en Gebouwen (LV BAG). De toename van het aantal woningen (verblijfsobjecten) vanaf 2021 is gebaseerd op de Primos prognose (600 woningen in 10 jaar, jaarlijkse toename 75 woningen).

BELEIDSKADER PROVINCIE

Criteria repressief toezicht in 2022

Hieronder zijn de algemene uitgangspunten geformuleerd om voor het begrotingsjaar 2022 voor het repressieve toezicht in aanmerking te komen.

De Begroting 2022 moet structureel en reëel in evenwicht zijn. Als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in 2025 tot stand zal komen. De Begroting en Jaarrekening dienen binnen de wettelijke termijnen toegezonden te zijn aan de provincie. De vastgestelde Jaarrekening en de Begroting dienen tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november, aan Gedeputeerde Staten te zijn gezonden.

Het begrip structureel evenwicht houdt in dat in de begroting jaarlijks de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten. Het begrip reëel evenwicht houdt in dat de begroting volledig, realistisch en haalbaar is.

(Geen) opschuivend sluitend meerjarenperspectief

Bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht, beoordeelt Gedeputeerde Staten of er sprake is van een opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden, waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is.

Dit betekent het volgende voor onze begroting 2022: de (meerjaren)begroting moet sluitend zijn in de jaren 2022, 2024 en 2025. De inzet van incidentele middelen om de begroting 2022 sluitend te maken is mogelijk, mits de jaarschijven 2024 en 2025 structureel sluitend zijn.

ONTWIKKELINGEN FINANCIËEL MEERJARENBEELD

A. Uitkomst ontwerpbegroting 2022-2025 en verschillen met de Kadernota 2022-2025

Het op 5 juli 2021 door uw raad vastgestelde kader ziet als volgt uit:

Financieel kader Ontwerpbegroting	2022	2023	2024	2025
Vastgestelde Begroting 2021-2024	-22.497	35.085	465.745	465.745
Autonome ontwikkelingen, kapitaallasten en financiering	-713.500	-549.200	-747.400	-768.400
Ontwikkeling Algemene uitkering meircirculaire 2021	535.000	276.000	83.000	249.000
Ontwikkelingen Bestaand beleid	-1.798.200	-1.759.200	-1.695.200	-1.653.200
Noodzakelijk nieuw beleid	-106.000	-57.000	-63.000	-35.000
Effecten corona-crisis	-140.000	-243.000		
Herstel solvabiliteit door aanvulling reserves	-125.000			
Gewenst nieuw beleid met hoge prioriteit	-197.435	-186.085	-278.502	-427.195
Inzet maatregelen HO voor ontwikkelingen sociaal domein	700.000	700.000	700.000	700.000
Invulling taakstelling Heroverweging	671.900	1.556.241	1.778.641	1.786.241
Algemene uitkering: extra bijdrage rijk voor jeugdhulp	1.200.000			
Subtotaal financieel beeld Kadernota 2022-2025	4.268	-227.159	243.284	317.191
Raadsbesluiten 5 juli 2021:				
- Effect corona vertraging versoering minimabeleid vervalt voor 2022	140.000			
- Maatregel HO minimabeleid vanaf 2023	-140.000			
- Maatregel HO OZB verhoging vanaf 2023	-175.000			
- Financieel beleid toevoeging aan reserves vervalt voor 2022	125.000			
Vastgesteld Financieel kader voor de ontwerpbegroting 2022-2025	-45.732	-227.159	243.284	317.191

In de Kadernota 2022-2025 is op onderdelen een inschatting gemaakt van de budgetontwikkeling. Bij het opstellen van de gedetailleerde ramingen van baten en lasten in de ontwerpbegroting wordt duidelijk hoe bepaalde aannames uit de Kadernota in de gedetailleerde ontwerpbegroting doorwerken. Het financiële beeld uit de ontwerpbegroting wijkt daardoor op onderdelen af van het vastgestelde financiële beeld uit de op 5 juli 2021 vastgestelde Kadernota 2022-2025. De afwijking ten opzichte van dat beeld is als volgt:

Financieel kader Ontwerpbegroting 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Beeld ontwerpbegroting 2022-2025	-206.698	-377.265	98.174	332.095
Beeld vastgestelde Kadernota 2022-2025	-45.732	-227.159	243.284	317.191
Verschil ten opzichte van de Kadernota 2022-2025	-160.966	-150.106	-145.110	14.904

Toelichting op de verschillen

Het financiële beeld van de opgestelde begroting laat een afwijking zien ten opzichte van het beeld in de Kadernota 2022-2025. Het gaat om een verschil van bijna € 161.000 nadelig in 2022 naar € 15.000 voordelig in 2025, en daartussen een nadeel van € 150.000 in 2023 en een nadeel van € 145.000 in 2024. Een verschil van maximaal 0,33% voor- of nadelig op een begrotingstotaal van rond de € 48 miljoen.

De verschillen zijn financieel samengevat als volgt opgebouwd.

Afwijkingen ten opzichte van de Kadernota 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Autonome ontwikkelingen algemeen	-109.863	-93.015	-90.109	-25.599
Algemene uitkering	-31.623	-30.887	-29.708	60.276
Bestaand beleid	-19.479	-26.204	-25.293	-19.773
Totaal verschil	-160.966	-150.106	-145.110	14.904

Specificatie afwijkingen

Autonome ontwikkelingen algemeen

Het verschil in de autonome ontwikkelingen algemeen bestaat uit de volgende onderdelen:

Autonome ontwikkelingen algemeen	2022	2023	2024	2025
Loonmaatregelen	-35.271	-36.577	-40.898	-40.898
Prijscompensatie/indexering	-19.028	-19.473	-15.709	-13.928
Kapitaallasten	-12.513	-12.637	-4.613	-4.613
Rente/financiering	-58.351	-39.628	-44.189	18.540
Dividend	15.300	15.300	15.300	15.300
Totaal verschil	-109.863	-93.015	-90.109	-25.599

Loonmaatregelen

De personele lasten zijn begroot op basis van de uitgangspunten in de vastgestelde Begrotingsrichtlijnen. Voor cao-ontwikkelingen is conform die richtlijnen rekening gehouden met een stijging van 2% en voor de sociale lasten met 1% stijging. De onderhandelingen over de CAO vanaf 1 januari 2021 zijn op dit moment niet afgerond, zodat in de ontwerpbegroting rekening is gehouden met inschattingen voor zowel de gevolgen voor 2021 als voor de gevolgen voor 2022 en volgende jaren. In de ontwerpbegroting zijn die uitgangspunten op medewerkerniveau doorgerekend. Daarnaast wordt rekening gehouden met de gevolgen van periodieken en functiewaardering. Op basis van de uitwerking naar de verschillende teams en medewerkers is er dus een klein verschil ten opzichte van de inschatting in de Kadernota 2022-2025.

Prijscompensatie/Indexering

In de begrotingsrichtlijnen is de indexering op nul gezet met uitzondering van wat contractueel is vastgelegd. Het gaat daarbij vooral om Verbonden Partijen, DOWR-samenwerking, subsidies, Wmo zorg en voorzieningen, jeugdhulp, vervoer, e.d. Hiervoor wordt uitgegaan van de meest recente indexcijfers. In de realisatie kan dit nog tot afwijkingen leiden.

Bij het onderhoud sportvelden is gebleken dat er in het contract door Sallcon een hogere indexering is toegepast, vooral vanwege wereldwijd gestegen materiaalkosten. Het budget is hierop aangepast met € 15.000. Op de indexering subsidies is een klein nadeel ontstaan en op andere onderdelen een klein voordeel. Per saldo een nadeel in het eerste jaar van € 19.000.

Kapitaallasten

Ten opzichte van de Kadernota 2022-2025 is er sprake van een kleine nadelige afwijking. Bij de kapitaallasten is rekening gehouden met de vrijval van de uitgestelde investeringen voor Scholen voor morgen cluster Olst. Binnen het project Verkeer Olst zijn in 2018 door de gemeenteraad in het kader van "Scheiden en Spreiden" in Olst budgetten ter beschikking gesteld voor de tunnel bij de Ter Stegestraat en de herinrichting van de Jan Hooglandstraat. De realisatie kan op budgettaire neutrale wijze verlopen. De ontstane overschrijding Project Hooglandstraat worden verrekend met het aanbestedingsvoordeel Project tunnel Ter Stegestraat. Dit leidt tot aanpassing van de kapitaallasten. Het project Hooglandstraat is inmiddels gereed en zal definitief worden afgesloten in 2021.

Rente/Financiering

Voor rente/financiering is in het financieel kader in de Kadernota 2022-2025 geen inschatting gemaakt. Het is bestaand beleid om dit dan niet te doen, omdat dit onder andere samenhangt met investeringen, saldi reserves en lopende leningen. Deze balansposten zijn steeds aan wijzigingen onderhevig. Wel is er in het kader van de heroverweging rekening gehouden met het effect van een bijstelling van afschrijvingstermijnen via de nota waardering en afschrijving (maatregel 60) en een bijstelling van de raming van rente op kortlopende geldleningen (maatregel 61). Voor de ontwerpbegroting is nu op basis van de uitkomsten van deze begroting en de meest recente stand van de balansposities een nieuwe berekening gemaakt, waarbij de afwijkingen te zien zijn in bovenstaande tabel.

De maatregelen uit de heroverweging hebben het verwachte voordeel opgeleverd. Er is wel een nadeel ontstaan in de eerste jaren. Doordat de boekwaardes van de grondexploitatie fors lager zijn, mag er minder rente toegerekend worden aan de grondexploitatie. Hierbij speelt de lagere geraamde financieringsrente ook een beperkte rol. Dit levert een nadeel op van € 54.000. In 2025 is er een voordeel te zien doordat in dat jaar een relatief dure langlopende lening afloopt met € 70.000 aan rentelasten. De overige fluctuaties gedurende de jaren komen door actualisaties van onder andere annuïteiten en de rente op in de toekomst benodigde leningen."

Door het herziene beleid op reserves en voorzieningen, de aflossing van langlopende leningen met een hoog rentepercentage en de lagere financieringsrente voor kort geld is de omslagrente gewijzigd. Op basis van de geldende wet- en regelgeving is het percentage van de omslagrente geactualiseerd van 2% naar 1,5%. Dit effect was voorzien.

Dividend

Op basis van actuele gegevens wordt een hogere dividenduitkering verwacht van de Bank Nederlandse Gemeenten en Wadinko. In de Kadernota 2022-2025 was alleen rekening gehouden met een lagere dividenduitkering van Enexis.

Algemene uitkering

De actualisering van de algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2021 valt ten opzichte van de Kadernota 2022-2025 tot en met 2024 nadelig uit. Voor 2025 is er een voordeel.

In de meicirculaire is het budget voor re-integratie voor de nieuwe doelgroepen sinds 2015, onder andere wajongers en statushouders, verhoogd door dat deze doelgroepen in omvang toenemen. In de Kadernota 2022-2025 is dit bedrag van jaarlijks ruim € 30.000 ten onrechte niet afgezonderd van de algemene middelen.

Bij een nieuwe begrotingscyclus is het uitgangspunt voor het laatste begrotingsjaar, in dit geval 2025, gelijk aan het laatst vastgestelde begrotingsjaar uit de vorige begrotingscyclus. In de Kadernota 2022-2025 is voor de toename van de algemene uitkering in 2025 een vergelijking gemaakt met de eerder door het rijk vastgestelde algemene uitkering voor 2025 in plaats van met de geraamde algemene uitkering voor 2024. Hierdoor ontstaat nu voor 2025 een voordelige afwijking.

In de meicirculaire 2021 is voor de verrekening van Eigen inkomsten op basis van de WOZ-waarde gerekend met oude bedragen. In de septembercirculaire 2021 worden de bedragen geactualiseerd. Op basis van de meicirculaire 2021 is een nadelig effect berekend van ongeveer € 140.000 per jaar. Aangezien niet duidelijk is wat het werkelijk effect is van de aanpassing in de septembercirculaire 2021 is dit niet verwerkt in de ontwerpbegroting 2022-2025. Bij de verwerking van de septembercirculaire 2021 in het raadsvoorstel bij de begroting wordt dit verwerkt samen met de ontwikkeling van andere aantallen en eenheden en het landelijk effect daarvan op de algemene uitkering.

Bestaand beleid

De afwijkingen op bestaand beleid ten opzichte van de Kadernota 2022-2025 zijn minimaal.

In de Kadernota 2022-2025 zijn aanvullende budgetten voor minima, Wmo en jeugdhulp naar aanleiding van de in 2020 gesignaleerde toename van deze (zorg)kosten opgenomen. In de ontwerpbegroting 2022-2025 zijn deze bedragen conform verwerkt. Op basis van de realisatie in het eerste half jaar 2021 is de verwachting dat de budgetten hierdoor toereikend zullen zijn. Voor de tweede bestuursrapportage 2021 zullen we de realisatie blijven volgen op eventuele groei. Voor jeugdhulp kunnen een paar uitzonderlijke gevallen het beeld ernstig verstoren.

In de Kadernota 2022-2025 zijn in de taakstelling Heroverweging ook besparingen op de genoemde budgetten opgenomen die in de ontwerpbegroting 2022-2025 zijn verwerkt. Over de realisatie daarvan zullen we pas op een later moment kunnen rapporteren.

B. Samenvattende conclusie

De ontwerpbegroting 2022-2025 is op basis van de Kadernota 2022-2025 opgesteld en heeft de volgende uitkomst:

Financieel beeld Ontwerpbegroting 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Financieel beeld Ontwerpbegroting 2022-2025	-206.698	-377.265	98.174	332.095

De conclusie is dat de eerste twee jaarschijven, 2022 en 2023, niet sluitend zijn. De laatste twee laten een overschot zien. Volgens de toezichtsregels van de provincie dienen de eerste, de derde en de laatste jaarschijf (in principe) in evenwicht te zijn. De tweede jaarschijf mag een tekort bevatten. Het tekort in het eerste jaar zal gedekt moeten worden. Een en ander betekent dat de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 dan volgens de toezichtsregels van de provincie in evenwicht zijn. In het raadsvoorstel tot vaststelling van de begroting 2022 komen wij met een voorstel. Eveneens met een voorstel hoe om te gaan met de extra middelen jeugdhulp die het rijk heeft toegezegd vanaf 2022, de herijkingsvoorstellen gemeentefonds vanaf 2023 en de consequenties van de Septembercirculaire 2021.

OVERZICHT BESCHIKBARE RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naam reserve/voorziening	Saldo aan	Bespaarde	Vermeer-	vermeer-	Vermin-	Saldo aan
	het begin 2022	rente t.g.v. Exploitatie	dering dotatie rente 0,015	deringen Overig 2022	deringen 2022	het begin 2023
A. Algemene reserve:						
Algemene reserve	5.453.343				2.453.343	3.000.000
Nader te bestemmen middelen	2.057.722			3.088.239	10.000	5.135.961
Nader te bestemmen middelen, verk. opb bibliotheek	102.638					102.638
Nader te bestemmen middelen, resultaatbestemming	-1.870.821					-1.870.821
Reserve grondexploitatie	358.182		5.373			363.555
Totaal algemene reserves	6.101.064	0	5.373	3.088.239	2.463.343	6.731.333
B. Nog te bestemmen resultaat jaarrekening						
Exploitatieresultaat 2020	-					-
Totaal nog te bestemmen resultaat jaarrekening	-	-	-	-	-	-
C. Bestemmingsreserves:						
Investeringsreserve, algemeen	316.737				316.737	0
Investeringsreserve, binnensted vernieuwing	27.878				27.878	0
Investeringsreserve, kracht van Salland Leader	81.885				5.693	76.192
Decentralisatie huisvesting onderwijs	201.569					201.569
Bestemmingsreserve algemeen	104				104	0
Reserve recreatieve functies nabij IJssel Olst	102.963				102.963	0
Kapitaallasten gemeentehuis	322.120		12.885		72.330	262.675
Bestemmingsreserve privatisering groen	187.214				187.214	0
Reclamesport	23.510			2.200		25.710
Onderhoud gemeentehuis	286.397			69.550	112.044	243.903
Onderhoud huisvesting buitendienst	31.912			10.598	40.269	2.241
Onderhoud brandweergarages	113.995				20.000	93.995
Onderhoud welzijnsaccomodaties	92.000				23.000	69.000
Onderhoud welzijnsacc., De Hooiberg	-10.608			58.348	50.000	-2.260
Onderhoud welzijnsaccomodaties De Welters	146.930			33.523	63.957	116.496
Onderhoud welzijnsacc. muziektent Olst	14.829			2.300	1.710	15.419
Onderhoud welzijnsacc. buurthuis Den Nul	14.542			2.055	425	16.172
Onderhoud welzijnsacc. De Bongerd	11.117			12.286	954	22.449
Onderhoud welzijnsacc. zalencentrum Wesepe	133.601			23.134	28.433	128.302
Onderhoud welzijnsacc. gymlok.Watertorenstr.	31.226			13.530	9.000	35.756
Onderhoud welzijnsacc. Nieuwe Coers	109.552			7.848	17.000	100.400
Onderhoud welzijnsacc. kinderboerderij Olst	10.250			2.250	1.000	11.500
Onderhoud kerktorens	97.756			27.874	72.948	52.682
Onderhoud gebouwen begraafplaats	89.281			7.417	34.859	61.839
Onderhoud passantenhaven	9.000			3.000		12.000
Omgevingsvergunning	9.835					9.835
Duurzaamheid	154					154
Laanbeplanting Raalterweg Wesepe	20.000					20.000
Wachtgeldverplicht huidige wethouders	143.295		2.149			145.444
Reserve sociaal domein	80.590				5.000	75.590
Totaal bestemmingsreserves	2.699.634	0	15.034	275.913	1.193.518	1.797.063
D. Voorzieningen						

Afvalstoffen	100.000					100.000
Voorziening Vervanging Riolering	3.551.040			15.178	1.003.041	2.563.177
Ruimtelijke kwaliteit	55.406					55.406
Pensioenaanspraken wethouders	1.494.501		4.334	75.236	43.600	1.530.471
Totaal voorzieningen	5.200.947	0	4.334	90.414	1.046.641	4.249.054
TOTAAL	14.001.645	0	24.741	3.454.566	4.703.502	12.777.450
Verwachte verliezen grondexploitatie	2.119.127		42.383			2.161.509
Voorziening dubieuze debiteuren soza	471.598					471.598
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	157.534					157.534
Voorzieningen in mindering op activa	2.748.259	0	42.383	0	0	2.790.641
TOTAAL GENERAAL	16.749.903	0	67.124	3.454.566	4.703.502	15.568.091

Naam reserve/voorziening	WBS nrs	Saldo aan het	Saldo aan het	Saldo aan het
		begin van 2023	begin van 2024	begin van 2025
A. Algemene reserve:				
Algemene reserve	U1.4100.00	3.000.000	3.000.000	3.000.000
Nader te bestemmen middelen	U1.4105.00	5.135.961	5.125.961	5.115.961
Nader te bestemmen middelen, verk. opb bibliotheek	U1.4105.02	102.638	102.638	102.638
Nader te bestemmen middelen, resultaatbestemming.	U1.4105.04	-1.870.821	-1.870.821	-1.870.821
Reserve grondexploitatie	U1.4110.00	363.555	369.008	374.543
Totaal algemene reserves		6.731.333	6.726.786	6.722.321
B. Nog te bestemmen resultaat jaarrekening				
Exploitatieresultaat 2020		-	-	-
Totaal nog te bestemmen resultaat jaarrekening		-	-	-
C. Bestemmingsreserves:				
Investeringsreserve, algemeen	U1.4200.00	0	0	0
Investeringsreserve, binnensted vernieuwing	U1.4200.02	0	0	0
Investeringsreserve, kracht van Salland Leader	U1.4200.04	76.192	74.294	74.294
Decentralisatie huisvesting onderwijs	U1.4202.00	201569	201569	201569
Bestemmingsreserve algemeen	U1.4205.00	0	0	0
Reserve recreatieve functies nabij IJssel Olst	U1.4210.00	0	0	0
Kapitaallasten gemeentehuis	U1.4213.00	262.675	200.852	136.556
Bestemmingsreserve privatisering groen	U1.4215.00	0	0	0
Reclamesport	U1.4222.00	25.710	27.910	30.110
Onderhoud gemeentehuis	U1.4240.00	243.903	197.713	165.126
Onderhoud huisvesting buitendienst	U1.4241.00	2.241	3.171	-13.779
Onderhoud brandweergarages	U1.4242.00	93.995	73.995	53.995
Onderhoud welzijnsaccomodaties	U1.4243.00	69.000	46.000	23.000
Onderhoud welzijnsacc., De Hooiberg	U1.4243.02	-2260	6088	14436
Onderhoud welzijnsaccomodaties De Welters	U1.4243.04	116.496	32.509	45.446
Onderhoud welzijnsacc. muziektent Olst	U1.4243.06	15.419	16.009	14.414
Onderhoud welzijnsacc. buurthuis Den Nul	U1.4243.08	16.172	17.802	19.432
Onderhoud welzijnsacc. De Bongerd	U1.4243.10	22449	33597	44458
Onderhoud welzijnsacc. zalencentrum Wesepe	U1.4243.12	128.302	140.253	135.426
Onderhoud welzijnsacc. gymlok. Watertorenstr.	U1.4243.14	35.756	40.286	44.816
Onderhoud welzijnsacc. Nieuwe Coers	U1.4243.16	100.400	91.248	82.096
Onderhoud welzijnsacc. kinderboerderij Olst	U1.4243.26	11.500	12.750	14.000
Onderhoud kerktorens	U1.4244.00	52.682	57.300	60.829

Onderhoud gebouwen begraafplaats	U1.4245.00	61.839	46.780	27.838
Onderhoud passantenhaven	U1.4246.00	12.000	15.000	18.000
Omgevingsvergunning	U1.4247.00	9.835	9.835	9.835
Duurzaamheid	U1.4248.00	154	154	154
Laanbeplanting Raalterweg Wesepe	U1.4249.00	20.000	20.000	20.000
Wachtgeldverplicht huidige wethouders	U1.4250.00	145.444	147.626	149.840
Reserve sociaal domein	U1.4255.00	75.590	70.590	70.590
Totaal bestemmingsreserves		1.797.063	1.583.331	1.442.481
D. Voorzieningen				
Afvalstoffen	U2.8305.00	100.000	100.000	100.000
Voorziening Vervanging Riolering	U2.8316.00	2.563.177	1.671.731	1.102.052
Ruimtelijke kwaliteit	U2.8330.00	55.406	55.406	55.406
Pensioenaanspraken wethouders	U2.8340.00	1.530.471	1.566.868	1.603.265
Totaal voorzieningen		4.249.054	3.394.005	2.860.723
TOTAAL		12.777.450	11.704.122	11.025.525
Verwachte verliezen grondexploitatie	U2.8300.00	2.161.509	2.204.739	2.248.834
Voorziening dubieuze debiteuren soza	U2.8301.00	471.598	471.598	471.598
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	U2.8313.00	157.534	157.534	157.534
Voorzieningen in mindering op activa		2.790.641	2.833.871	2.877.966
TOTAAL GENERAAL		15.568.091	14.537.993	13.903.491

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

Incidentele Baten & Lasten

Begroting 2022 - 2025	Baten / Lasten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-5.000	-5.000	-5.000	-
2. Leefomgeving	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-42.382	-43.230	-44.095	-44.977
3. Samenleving	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-314.812	-110.412	-39.412	-35.212
4. Algemene dekkingsmiddelen, Overhead en Onvoorzien	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-344.839	-131.492	-17.000	-
Reserve mutaties	Toevoegingen	-283.435	-283.548	-283.662	-283.833
	Onttrekkingen	496.292	440.005	364.681	425.525
Resultaat		-494.176	-133.677	-24.488	61.503

Incidentele Baten & Lasten Grexen

Begroting 2022 - 2025	Baten / Lasten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Grondexploitaties	Baten	2.334.277	1.567.435	675.000	136.159
Grondexploitaties	Lasten	-1.424.083	-922.392	-852.874	-759.564
Mutatie voorraad		-910.194	-645.043	177.874	623.405

Toelichting incidentele baten en lasten:

In 2022 zijn er € 494.176 meer incidentele lasten dan baten. De incidentele lasten hebben grotendeels betrekking op het programma samenleving. In 2023 lopen de incidentele lasten af naar per saldo meer baten dan lasten ad € 61.503.

Programma 1: Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

De incidentele lasten uit het programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid bestaat uit kosten om te komen tot lokale prioriteiten bij de uitvoering van omgevingsveiligheidsbeleid.

Programma 2: Leefomgeving

De incidentele baten en lasten uit het programma Leefomgeving betreft alleen de rentetoevoeging aan de verliesvoorzieningen van diverse grondexploitaties. De overige incidentele baten en lasten van grondexploitaties worden apart weergegeven. Deze worden verrekend met de voorraad en zijn per saldo nul.

Programma 3: Samenleving

De incidentele lasten binnen het programma Samenleving hebben betrekking op noodlokalen in verband met corona (€ 38.400 in 2022), een exploitatiesubsidie servicepunt voor de bibliotheek Wijhe (€ 22.000 in 2022), project Financiën de Baas (€ 35.212 tot en met 2025), project bijzondere vrijwilligers (€ 12.000 tot en met 2023), project Dag | Doen (€ 40.000 in 2022), integraal jeugdplan (€ 14.000 in 2022), aanpassing normenkader huishoudelijke verzorging (€ 80.000 in 2022), incidentele inzet van een juridisch medewerker jeugdzorg (€ 54.000 tot en met 2023) en diverse incidentele middelen ad €19.200 in 2022 aflopend naar € 4.200 en eindigend in 2024.

Programma 4: Algemene dekkingsmiddelen

De incidentele lasten binnen het programma algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de incidentele middelen die beschikbaar zijn gesteld voor softwareprojecten (€ 190.000 in 2022 en € 64.000 in 2023) en de uitvoeringsbudgetten in het kader van de heroverweging (€ 155.000 in 2022 en € 50.000 in 2023).

Reserve mutaties

De incidentele lasten betreffen de storting voor het onderhoud van het vastgoed (jaarlijks € 270.713). Daarnaast zijn er diverse stortingen van € 12.722 in 2022 oplopend naar € 13.120 in 2025.

De incidentele baten betreffen onttrekking uit diverse reserves ten gunste van de exploitatie. Het bestaat vooral uit de onttrekkingen uit de onderhoudsreserves voor het onderhoud van vastgoed € 375.599 in 2022, € 323.106 in 2023, € 254.681 in 2024 en € 315.525 in 2025. Ook is er tot en met 2025 in het kader van de heroverweging een onttrekking uit de onderhoudsreserves van jaarlijks € 100.000. Ook is er sprake van een doorlopende onttrekking van € 10.000 voor verkeersborden uit de reserve nader te bestemmen middelen. Daarnaast zijn er nog diverse bijdrages van samen € 10.693 in 2022 en € 6.899 in 2023.

JAARLIJKS TERUGKERENDE ARBEIDSKOSTEN GERELATEERDE VERPLICHTINGEN VAN VERGELIJKBAAR VOLUME

nr.	Onderdeel	Geraamde sterkte begroting 2022 (fte's)	Personeels- lasten begroting 2022	Geraamde sterkte begroting 2021 (fte's)	Personeels- lasten begroting 2021
1.	Leden van de raad (excl.wethouders)				
	vergoeding raadswerk		228.155		211.400
	onkostenvergoeding		39.650		48.500
	Totaal leden van de raad		267.805		259.900
2.	Totaal FTE raadsgriffie	1,5	142.183	1,5	138.834
3.	Burgemeester en wethouders				
	- Burgemeester	1	151.617	1	145.172
	- Wethouders	2,7	254.812	2,7	252.508
	Totaal burgemeester en wethouders	3,7	406.429	3,7	397.680
4.	Totaal burgerlijke stand		6.240		6.240
5.	Totaal openbaar Basisonderwijs (logopediste)	0,5694	45.224	0,5694	44.115
6.	Totaal sporthal	2,8889	152.103	2,7222	140.542
7.	Totaal leader coordinator	0,6667	64.798	0,6667	63.164
8.	Teams				
	Directieteam	2	260.997	2	260.802
	Concerncontrol	1	121.133	1	124.531
	Team Communicatie en Ondersteuning	0	0	7,7639	553.126
	Team Projectmanagement en Advies	6,3445	568.752	5,8334	518.986
	Team Bedrijfsvoering en communicatie	19,4882	1.607.074	11,3334	946.212
	Team Publiekzaken	11,6113	778.511	9,3335	588.513

	Team Werk, Inkomen en Zorg	23,5222	1.862.108	23,8559	1.762.722
	Team Burgerzaken	0	0	2	155.451
	Team Beheer Openbare Ruimte	16,1889	1.163.736	17,1667	1.129.076
	Team Maatschappelijke Ontwikkelingen	9,4668	820.928	9,4668	789.815
	Zwembad	0,8333	53.512	0,8333	52.286
	Team Leefomgeving	20,3352	1.637.860	17,6523	1.357.016
	Totaal Teams	110,7904	8.874.611	108,2392	8.238.536
9.	Voormalig personeel				
	- Berekening + uitvoering pensioen/wachtgeld door D&T		21.100		21.100
	- Leef tijdsbewust personeelsbeleid		9.000		8.000
	- voormalig wethouders		47.700		47.700
	- ww voormalig personeel		33.300		33.300
	Totaal voormalig personeel		111.100		110.100
10.	Overige lasten personeel				
	Belasting WKR		35.000		34.160
	stage-vergoedingen		10.000		10.000
	reiskosten		35.000		35.000
	Fuwa etc.				
	Totaal overige personeelslasten		80.000		79.160
	TOTAAL PERSONEELSLASTEN	120,1154	10.150.493	117,3975	9.478.271

OVERZICHT TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVE

Toevoeging aan reserves					
Product	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Programma 2 Leefomgeving					
U65600103	Gemeentelijke recreatie voorzieningen	2.250	2.250	2.250	2.250
U65600105	Passantenhaven Wijhe	3.000	3.000	3.000	3.000
U6724010100	Begraafplaatsen-algemeen	7.417	7.417	7.417	7.417
Programma 3 Samenleving					
U6420031201	Gymlokaal Watertorenstraat onderhoud	13.530	13.530	13.530	13.530
U6420031401	Gymlokaal de Nieuwe Coers onderhoud	7.848	7.848	7.848	7.848
U6530010100	Sporthal De Hooiberg Olst algemeen	2.200	2.200	2.200	2.200
U6530010101	Sporthal De Hooiberg Olst onderhoud	58.348	58.348	58.348	58.348
U6530040101	Zwembad Wijhe onderhoud	33.523	33.523	33.523	33.523
U65400101	Muziekcent Olst	2.300	2.300	2.300	2.300
U65410101	Kerktorens	27.874	27.874	27.874	27.874
U6670040101	Buurthuis Den Nul onderhoud	2.055	2.055	2.055	2.055
U6670040301	Sociaal cultureel centrum de Bongerd ond	12.286	12.286	12.286	12.286
U6670060101	Zalencentrum Wesepe onderhoud	23.134	23.134	23.134	23.134
Programma 4 Algemene dekkingsmiddelen, Overhead en Onvoorzien					
U69600220	huisvesting binnendienst	10.598	10.598	10.598	10.598
U69600265	FI & GB buitendienst	69.550	69.550	69.550	69.550
Subtotaal		275.913	275.913	275.913	275.913
Toevoeging bespaarde rente aan reserves					
U69140101	Geldleningen en uitzettingen 1 jaar	20.407	18.142	15.783	13.382
Totaal Toevoeging		296.320	294.055	291.696	289.295

Onttrekking aan reserves					
Product	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Programma 2 Leefomgeving					
U6210020100	Openbare ruimte: wegen-algemeen	-	-	-	-
U6210030100	Openbare ruimte: verkeer algemeen	10.000	10.000	10.000	10.000
U65600103	Gemeentelijke recreatie voorzieningen	1.000	1.000	1.000	1.000
U6724010100	Begraafplaatsen-algemeen	14.859	2.476	6.359	13.325
U68100301	Beheer- en uitv.kst.Leadercoördinator	5.693	1.899	-	-
Programma 3 Samenleving					
U64200201	Openbaar onderwijs lokaal beleid	-	-	-	-
U64200202	Bijzonder onderwijs lokaal beleid	-	-	-	-
U6420031201	Gymlokaal Watertorenstraat onderhoud	5.000	5.000	5.000	5.000

U6420031401	Gymlokaal de Nieuwe Coers onderhoud	5.000	5.000	5.000	5.000
U64210101	Openbaar basisonderw.andere voorz.	-	-	-	-
U65100101	Openbare Bibliotheek Olst-Wijhe	-	-	-	-
U6530010100	Sporthal De Hooiberg Olst algemeen	-	-	-	-
U6530010101	Sporthal De Hooiberg Olst onderhoud	50.000	50.000	50.000	50.000
U6530040101	Zwembad Wijhe onderhoud	62.957	116.510	19.586	23.953
U65300701	Sport- cultuurstimulering	-	-	-	-
U65310101	Sportparken	-	-	-	-
U65400101	Muziektent Olst	1.710	1.710	3.895	1.710
U65410101	Kerktorens	67.948	18.256	19.345	42.420
U66621201	PvA transformatie Sociaal Domein	5.000	5.000	-	-
U66621101	Uitvoeringskosten Wmo begeleiding	-	-	-	-
U66700301	Overige activiteiten WMO	-	-	-	-
U6670040101	Buurthuis Den Nul onderhoud	425	425	425	5.925
U6670040301	Sociaal cultureel centrum de Bongerd ond	954	1.138	1.425	8.746
U6670060101	Zalencentrum Wesepe onderhoud	28.433	11.183	27.961	63.451
U66140101	Minimabeleid	-	-	-	-
Programma 4					
Algemene					
dekkingsmiddelen,					
Overhead en					
Onvoorzien					
U69600101	Saldo van kostenplaatsen	100.000	100.000	100.000	100.000
U69600220	huisvesting binnendienst	169.374	173.070	159.467	157.413
U69600265	FI & GB buitendienst	40.269	9.668	27.548	9.912
Totaal onttrekking		568.622	512.335	437.011	497.855

EMU-SALDO

Omschrijving	T-1	T	T+1
	2021	2022	2023
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2021, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2022	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2023
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-845	-479	-596
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-104	-240	-1.241
3. Mutatie voorzieningen	-250	-952	-855
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-41	-43	-43
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-950	-1.148	-167

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Begroting 2022 - 2025 (x € 1.000)

Begroting 2022 - 2025 (x € 1.000)		Lasten 2022	Baten 2022	Resultaat
0.1	Bestuur	1.197	-	-1.197
0.10	Reserve mutaties	296	569	272
0.2	Burgerzaken	476	181	-295
0.3	Beheer ov gebouwen en gronden	-	-	0
0.4	Ondersteuning organisatie (overhead)	8.011	166	-7.845
0.5	Treasury	119	392	273
0.61	OZB woningen	142	3.577	3.435
0.62	OZB niet-woningen	120	1.351	1.231
0.64	Belastingen Overig	45	54	9
0.7	Algemene uitkering overige uitkeringen	-	29.630	29.630
0.8	Overige baten en lasten	653	615	-38
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.682	75	-1.607
1.2	Openbare orde en Veiligheid	287	19	-267
2.1	Verkeer en vervoer	1.809	43	-1.766
2.3	Recreatieve Havens	22	26	4
3.1	Economische ontwikkeling	137	5	-133
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	357	331	-26
3.4	Economische promotie	42	141	99
4.1	Openbaar basisonderwijs	115	15	-100
4.2	Onderwijshuisvesting	773	26	-746
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	985	149	-836
5.1	Sportbeleid en activering	215	8	-207
5.2	Sportaccommodaties	1.428	190	-1.238
5.3	Cultuur present. -prod. -particip.	209	31	-178
5.4	Musea	115	-	-115
5.6	Media	405	-	-405
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.277	1	-1.277
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.001	75	-1.926
6.2	Wijkteams	151	-	-151
6.3	Inkomensregelingen	4.727	3.131	-1.596
6.4	Begeleide participatie	1.986	-	-1.986
6.5	Arbeidsparticipatie	561	-	-561
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	745	3	-741
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.955	112	-3.843
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	4.789	-	-4.789
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	85	-	-85
7.1	Volksgesondheid	676	-	-676
7.2	Riolering	1.266	1.791	525
7.3	Afval	1.570	1.955	385

7.4	Milieubeheer	647	3	-644
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	103	58	-45
8.1	Ruimtelijke ordening	766	158	-608
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	2.856	2.839	-16
8.3	Wonen en bouwen	532	406	-126
Resultaat		48.331	48.125	-207

TAAKVELD 0.4 OVERHEAD

Taakveld 0.4 overhead	
Omschrijving	2022
Bestuurlijke communicatie & voorlichting	96.881
Bestuursondersteuning(B&W)	85.046
Commissie advies bezwaarschriften	18.143
DIV	10.750
DOWR-i uitvoeringsplannen	249.233
Facilitaire lasten	231.643
Financien algemeen	172.533
Huisvesting binnendienst	820.223
ICT/GEO	1.729.881
Implementatie 5W's	95.204
Ondernemersraad OW	6.687
Overhead Diverse Teams	4.985.749
Overige kosten P&O	549.491
Privacy	55.000
programma infomatiemanagement	10.000
Representatie	28.310
Totaal Saldo	9.144.774
Toegerekend aan grexen en projecten	-1.095.933
Toegerekend aan riool en afval	-203.729
Saldo Taakveld 0.4 overhead	7.845.112

BIJLAGEN

KERNGEGEVENS

Onderdeel	Rekening 2020		Raming 01-01-2021		Raming 01-01-2022	
		<i>specificatie</i>		<i>specificatie</i>		<i>specificatie</i>
Sociale structuur						
aantal inwoners :	18.360		18.302		18.411	
waarvan :						
< 20 jaar		4.126		3.849		
> 20 jaar en < 65 jaar		10.429		10.356		
> 65 jaar		3.805		4.097		
aantal bijstandsonvangers:	203		210		203	
waarvan:						
Participatiewet tot 65 jaar		189		195		189
IOAW		13		14		13
IOAZ		1		1		1
Fysieke structuur						
Oppervlakte gemeente	11.837 ha		11.837 ha		11.837 ha	
Volkshuisvesting:						
- woningen	7.822		7.774		7.828	
- niet-woningen	919		849		849	
Onderwijs (aantallen per teldatum 1 oktober)						
aantal leerlingen:	1.563		1.570		1.563	
waarvan:						
Openbaar basisonderwijs		427		461		427
Bijzonder basisonderwijs		795		771		795
Voortgezet onderwijs		341		338		341
Financiële structuur						
		<i>per inwoner:</i>		<i>per inwoner</i>		<i>per inwoner:</i>
lasten			45.766.727	2.501	48.341.811	2.626
opbrengst belastingen			4.395.000	240	4.922.900	267
algemene uitkering gemeentefonds			27.206.799	1.487	28.330.040	1.539
boekwaarde geactiveerde kapitaalluitgaven			53.214.340	2.908	49.214.617	2.673
vaste schuld, waarvan woningbouw			25.293.483	1.382	22.222.674	1.207
			3.007.872	164	1.926.757	105

MATRIX PROGRAMMA'S EN TAAKVELDEN

Programma 1			
TV	Omschrijving taakveld	WBS-omschrijving	Portefeuillehouder
0.1	Bestuur	Bestuurlijke samenwerking	A.G.J. Strien
0.1	Bestuur	Bestuursonderst. raad en rekenkamer	A.G.J. Strien
0.1	Bestuur	College van B & W	A.G.J. Strien
0.1	Bestuur	Raad en raadscommissies	A.G.J. Strien
0.2	Burgerzaken	Basisregistratie personen (BRP)	A.G.J. Strien
0.2	Burgerzaken	Burgerlijke stand	A.G.J. Strien
0.2	Burgerzaken	Geografische informatievoorziening	M. Blind
0.2	Burgerzaken	Huwelijksvoltrekkingen	A.G.J. Strien
0.2	Burgerzaken	Naturalisatie & geslachtsnaamwijziging	A.G.J. Strien
0.2	Burgerzaken	Reisdocumenten	A.G.J. Strien
0.2	Burgerzaken	Rijbewijzen	A.G.J. Strien
0.2	Burgerzaken	Secretarieleges burgerzaken	A.G.J. Strien
0.2	Burgerzaken	Straatnaamgeving & huisnummering	A.G.J. Strien
0.2	Burgerzaken	Verkiezingen	A.G.J. Strien
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	vm obs Elshof Wechterholt 5 algemeen Brandweer (vm kazerne Zylweg 3a Welsum)	A.G.J. Strien
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Brandweerkazerne Olst, Wijhe en Wesepe	A.G.J. Strien
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Brandweerkazerne Welsum onderhoud	A.G.J. Strien
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Overige beschermende maatregelen	A.G.J. Strien
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Rampenbestrijding	A.G.J. Strien
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Regionale brandweer	A.G.J. Strien
1.2	Openbare orde en Veiligheid	APV	A.G.J. Strien
1.2	Openbare orde en Veiligheid	Openbare orde en veiligheid	A.G.J. Strien
Programma 2			
TV	Omschrijving taakveld	WBS-omschrijving	Portefeuillehouder
2.1	Verkeer en vervoer	Glasvezel buitengebied	M. Blind
2.1	Verkeer en vervoer	Openbare ruimte: gladheidsbestrijding	M. Blind
2.1	Verkeer en vervoer	Openbare ruimte: verkeer algemeen	M. Blind
2.1	Verkeer en vervoer	Openbare ruimte: verkeer mobiliteit	M. Blind
2.1	Verkeer en vervoer	Openbare ruimte: wegen-algemeen	M. Blind
2.1	Verkeer en vervoer	Uitwerking verkeerstudie Olst	M. Blind
2.3	Recreatieve Havens	Passantenhaven Wijhe	H. Olthof
3.1	Economische ontwikkeling	Beheer & exploitatie markten	H. Olthof
3.1	Economische ontwikkeling	Econom.ontwikkeling/Bedrijfscontacten	H. Olthof
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Meente N algemeen	H. Olthof
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Meente N civiel&cultuurtechn-alg	H. Olthof

3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Meente N planvorming	H. Olthof
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Meente Z algemeen	H. Olthof
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Meente Z civiel&cultuurtechn-alg	H. Olthof
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Meente Z planvorming	H. Olthof
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Wesepe BT algemeen	H. Olthof
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Wesepe BT civiel&cultuurtechn-alg	H. Olthof
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Wesepe BT planvorming	H. Olthof
3.4	Economische promotie	Infocentrum IJssel Den Nul	H. Olthof
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gemeentelijke recreatie voorzieningen	H. Olthof
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Openb groen-Onderhoud	M. Blind
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Openbare ruimte: groen-algemeen	M. Blind
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Overige recreatieve voorzieningen	H. Olthof
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Recreatie en toerisme	H. Olthof
7.2	Riolering	Baten rioolheffing	M. Blind
7.2	Riolering	riolering-algemeen	M. Blind
7.3	Afval	Afvalstoffenverwijdering & -verwerking	M. Blind
7.3	Afval	Heffing & inning afvalstoffenheffing	M. Blind
7.4	Milieubeheer	Drz energie-Energieloket	M. Blind
7.4	Milieubeheer	Duurzaamheid-algemeen	M. Blind
7.4	Milieubeheer	Gebiedsgerichte aanpak energietransitie	M. Blind
7.4	Milieubeheer	HH Milieu- algemeen	M. Blind
7.4	Milieubeheer	Milieu educatie en voorlichting	M. Blind
7.4	Milieubeheer	Milieubeheer algemeen	M. Blind
7.4	Milieubeheer	Sanering asbestdaken	M. Blind
7.4	Milieubeheer	Transitieviesie warmte	M. Blind
7.4	Milieubeheer	Uitvoering wet bodembescherming	M. Blind
7.4	Milieubeheer	Uitvoering wet geluidhinder	M. Blind
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Baten begraafplaatsrechten	M. Blind
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Begraafplaatsen-algemeen	M. Blind
8.1	Ruimtelijke ordening	Actualisatie bestemmingsplannen algemeen	H. Engberink
8.1	Ruimtelijke ordening	Beheer- en uitv.kst.Leadercoordinator	H. Engberink
8.1	Ruimtelijke ordening	Beheer- en uitv.kst.plaatselijke groep	H. Engberink
8.1	Ruimtelijke ordening	Gebiedsgericht en integr.aanp. Broekslag	H. Engberink
8.1	Ruimtelijke ordening	Hoogwaterbeschermingsprogramma	A.G.J. Strien
8.1	Ruimtelijke ordening	Procedures bestemmingsplannen	H. Engberink
8.1	Ruimtelijke ordening	Ruimtelijke ordening algemeen	H. Engberink
8.1	Ruimtelijke ordening	TOP verplaatsing Welsum	H. Engberink
8.1	Ruimtelijke ordening	Vitaal platteland	H. Engberink
8.1	Ruimtelijke ordening	Vorbereiding invoering Omgevingswet	H. Engberink

8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Bouwgrondexploitatie (algemeen) algemeen	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	N Koeslag algemeen	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	N Koeslag civiel&cultuurtechn-alg	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	N Koeslag planvorming	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Olstergaard algemeen	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Olstergaard civiel&cultuurtechn-alg	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Olstergaard planvorming	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Wesepe WB algemeen	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Wesepe WB civiel&cultuurtechn-alg	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Wesepe WB planvorming	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Zonnek O algemeen	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Zonnek O civiel&cultuurtechn-alg	M. Blind
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	Zonnek O planvorming	M. Blind
8.3	Wonen en bouwen	Beheer en uitgifte gronden	M. Blind
8.3	Wonen en bouwen	Handhaving bouw & woningtoezicht	A.G.J. Strien
8.3	Wonen en bouwen	Noordmanshoek	H. Engberink
8.3	Wonen en bouwen	Noordmanshoek (project)	H. Engberink
8.3	Wonen en bouwen	Omgevingsvergunning: activiteit bouwen	M. Blind
8.3	Wonen en bouwen	Omgevingsvergunning: bouw leges	M. Blind
8.3	Wonen en bouwen	Volkshuisvesting	M. Blind
8.3	Wonen en bouwen	Woningexploitatie en -bouw	M. Blind

Programma 3

TV	Omschrijving taakveld	WBS-omschrijving	Portefeuillehouder
4.1	Openbaar basisonderwijs	Bijzonder onderwijs lokaal beleid	A.G.J. Strien
4.1	Openbaar basisonderwijs	Gymlokaal de Nieuwe Coers algemeen	A.G.J. Strien
4.1	Openbaar basisonderwijs	Gymlokaal de Nieuwe Coers exploitatie	A.G.J. Strien
4.1	Openbaar basisonderwijs	Gymlokaal de Nieuwe Coers onderhoud	A.G.J. Strien
4.1	Openbaar basisonderwijs	Gymlokaal Watertorenstraat algemeen	A.G.J. Strien
4.1	Openbaar basisonderwijs	Gymlokaal Watertorenstraat exploitatie	A.G.J. Strien
4.1	Openbaar basisonderwijs	Gymlokaal Watertorenstraat onderhoud	A.G.J. Strien
4.1	Openbaar basisonderwijs	Openbaar onderwijs algemene lasten	A.G.J. Strien
4.1	Openbaar basisonderwijs	Openbaar onderwijs lokaal beleid	A.G.J. Strien
4.2	Onderwijshuisvesting	Bijzonder basisonderw.andere voorz.	A.G.J. Strien
4.2	Onderwijshuisvesting	Huisvestingsscenario's primair onderwijs	A.G.J. Strien
4.2	Onderwijshuisvesting	Openbaar basisonderw.andere voorz.	A.G.J. Strien
4.2	Onderwijshuisvesting	Voortgezet onderwijs andere voorz.	A.G.J. Strien
4.3	Voortgezet onderwijs lokaal beleid	Leerlingenvervoer	A.G.J. Strien
4.3	Voortgezet onderwijs lokaal beleid	Onderwijsbegeleiding	A.G.J. Strien
4.3	Voortgezet onderwijs lokaal beleid	Peuterwerk	A.G.J. Strien
4.3	Voortgezet onderwijs lokaal beleid	Uitvoering leerplicht	A.G.J. Strien
4.3	Voortgezet onderwijs lokaal beleid	Voor- en vroegtijdse educatie	A.G.J. Strien

4.3	Voortgezet onderwijs lokaal beleid	Voortgezet onderwijs lokaal beleid	A.G.J. Strien
5.1	Sportbeleid en activering	Overige sportaangelegenheden	H. Olthof
5.1	Sportbeleid en activering	Sport- cultuurstimulering	H. Olthof
5.2	Sportaccommodaties	IJsbaan Wijhe	H. Olthof
5.2	Sportaccommodaties	Sportcafé De Hooiberg Olst algemeen	H. Olthof
5.2	Sportaccommodaties	Sporthal De Hooiberg Olst algemeen	H. Olthof
5.2	Sportaccommodaties	Sporthal De Hooiberg Olst exploitatie	H. Olthof
5.2	Sportaccommodaties	Sporthal De Hooiberg Olst onderhoud	H. Olthof
5.2	Sportaccommodaties	Sporthal De Lange Slag Wijhe algemeen	H. Olthof
5.2	Sportaccommodaties	Sportpark Welsum	H. Olthof
5.2	Sportaccommodaties	Sportparken	H. Olthof
5.2	Sportaccommodaties	Subsidie SKOW	H. Olthof
5.2	Sportaccommodaties	Zwembad Wijhe	H. Olthof
5.3	Cultuurpresentatie, -productie, -partici	Amateuristische kunstbeoef	H. Olthof
5.3	Cultuurpresentatie, -productie, -partici	Cultuureducatie en stimulering	H. Olthof
5.3	Cultuurpresentatie, -productie, -partici	Multifunctioneel gebouw Cappellenborg al	H. Olthof
5.3	Cultuurpresentatie, -productie, -partici	Muziektent Olst	H. Olthof
5.4	Musea	Cultuurhistorische waardenkaart	H. Olthof
5.4	Musea	Kerktorens	H. Olthof
5.4	Musea	Monumentenbeleid en beheer	H. Olthof
5.6	Media	Openbare Bibliotheek Olst-Wijhe	H. Olthof
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Adviesraad samenleving	A.G.J. Strien
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Algemeen maatschappelijk werk	H. Engberink
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Buurthuis Den Nul algemeen	H. Olthof
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Buurthuis Den Nul onderhoud	H. Olthof
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Collectief vervoer	M. Blind
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Dorpsontwikkelingsplannen	H. Olthof
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Kinderopvang	M. Blind
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Kulturhusconcept	H. Olthof
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Maatschappelijke begeleiding statushoude	M. Blind
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Mantelzorgcomplimenten	H. Engberink
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Meldpunt SD (3D exp)	H. Olthof
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Overig maatschappelijk werk	H. Engberink
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Overige activiteiten WMO	H. Engberink
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal cultureel centrum de Bongerd alg	H. Olthof
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal cultureel centrum de Bongerd ond	H. Olthof
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal cultureel werk	H. Olthof
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Zalencentrum Wesepe algemeen	H. Olthof
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Zalencentrum Wesepe onderhoud	H. Olthof
6.2	Wijkteams	Eerstelijnsloket Wmo	H. Engberink
6.2	Wijkteams	Jeugdgezondheidsbeleid (maatwerk)	A.G.J. Strien
6.3	Inkomensregelingen	Bijstandsbesluit zelfstandigen	H. Engberink

6.3	Inkomensregelingen	I.O.A.W.	H. Engberink
6.3	Inkomensregelingen	I.O.A.Z.	H. Engberink
6.3	Inkomensregelingen	Minimabeleid	H. Engberink
6.3	Inkomensregelingen	Wet Werk en Bijstand	H. Engberink
6.4	Begeleide participatie	Sociale Werkvoorziening	H. Engberink
6.5	Arbeidsparticipatie	Participatiebudget algemeen	H. Engberink
6.5	Arbeidsparticipatie	PB uitvoering	H. Engberink
6.5	Arbeidsparticipatie	PB werkgeversbenadering	H. Engberink
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	Leefvoorzieningen gehandicapten	H. Engberink
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	Woonvoorzieningen gehandicapten	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Begeleiding complex	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Begeleiding licht	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Begeleiding medium	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Dagbesteding complex/gespecialiseerd	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Dagbesteding licht	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Dagbesteding medium	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Eigen bijdragen Wmo	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Huishoudelijke verzorging (natura)	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Huishoudelijke verzorging (PGB)	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Kortd. verb/deelverblijf/logeeropv/respi	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	PGB begeleiding	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	PvA transformatie Sociaal Domein	A.G.J. Strien
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Uitv.kst.huishoudelijke verzorging	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Uitvoeringskosten Wmo begeleiding	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Vervoer dagbesteding rolstoel & kinderen	H. Engberink
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Vervoer van en naar dagbesteding	H. Engberink
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdbescherming (GI's)	M. Blind
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdhulp LTA	M. Blind
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdhulp middensegment	M. Blind
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdhulp TOP segment	M. Blind
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdzorg overig	M. Blind
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdzorg plus	M. Blind
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	PGB Jeugd	M. Blind
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Transformatieplan Jeugd	M. Blind
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Uitvoeringskosten Jeugdzorg	M. Blind
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Jeugd- & opvdhlp (Jeugdzrg(pl) en crisi	M. Blind
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Jeugd- en opvoedhulp (AMHK)	M. Blind
7.1	Volksgezondheid	Jeugdgezondheidsbeleid (uniform deel)	A.G.J. Strien
7.1	Volksgezondheid	Overige gezondheidszorg	A.G.J. Strien
7.1	Volksgezondheid	Volksgezondheidsbeleid	A.G.J. Strien
Programma			
4			

TV	Omschrijving taakveld	WBS-omschrijving	Portefeuillehouder
0.11	Resultaat van de rekening baten lasten	Resultaat rekening van baten en lasten	H. Olthof
0.4	Ondersteuning organisatie	Bestuurlijke communicatie & voorlichting	M. Blind
0.4	Ondersteuning organisatie	Bestuursondersteuning(B&W)	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	BVO P&O	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Commissie advies bezwaarschriften	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Concerncontrol	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Directie	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	DIV	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Facilitaire lasten	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	FI & GB buitendienst	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Financien algemeen	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	huisvesting binnendienst	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	ICT/GEO	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Ondernemersraad OW	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	overhead kostenplaats teams	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	overhead toedeling	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Overige overhead	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	programma infomatiemanagement	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Representatie	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Saldo van kostenplaatsen	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Team BOR	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Team BOR	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Team BVO	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Team BZ	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Team C&O	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Team KCC	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Team LO	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Team MO	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Team PMA	A.G.J. Strien
0.4	Ondersteuning organisatie	Team WIZ	A.G.J. Strien
0.5	Treasury	Beleggingen	H. Olthof
0.5	Treasury	Deelneming nutsbedrijven	H. Olthof
0.5	Treasury	Geldleningen en uitzettingen ? 1 jaar	H. Olthof
0.61	OZB woningen	Baten&lasten heffing en invord.gem.bel.	H. Olthof
0.61	OZB woningen	OZB eigenaren	H. Olthof
0.61	OZB woningen	Uitvoering Wet WOZ	H. Olthof
0.62	OZB niet-woningen	Baten&lasten heffing en invordering ozb-	H. Olthof
0.62	OZB niet-woningen	OZB eigenaren niet-woningen	H. Olthof
0.62	OZB niet-woningen	OZB gebruikers	H. Olthof
0.62	OZB niet-woningen	Uitvoering Wet WOZ niet woning	H. Olthof
0.64	Belastingen Overig	Baten baatbelasting	H. Olthof

0.64	Belastingen Overig	Baten reclamebelasting	H. Olthof
0.64	Belastingen Overig	Baten&lasten heffing en invord.gem.bel.	H. Olthof
0.7	Algemene uitkering overige uitkeringen	Algemene uitkering gemeentefonds	H. Olthof
0.7	Algemene uitkering overige uitkeringen	Integratie-uitkering sociaal domein	H. Olthof
0.8	Overige baten en lasten	Algemene baten en lasten	H. Olthof
3.4	Economische promotie	Baten toeristenbelasting	H. Olthof
3.4	Economische promotie	Baten&lasten heffing en invord.gem.bel.	H. Olthof

VERKLARENDE LIJST WETTELIJKE BELEIDSINDICATOREN

Verklarende lijst van wettelijke beleidsindicatoren	
Programma's Bestuur en communicatie, Dienstverlening, Veiligheid	
Formatie	Formatie per 1.000 inwoners
Bezetting	Bezetting per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	Apparaatskosten per inwoner
Externe inhuur	Externe inhuur (kosten als percentage van de totale kosten externe inhuur)
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Programma Woon- en Leefomgeving, Economie, Duurzaamheid	
Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar (kg)
Programma's Jeugd en onderwijs, Welzijn c.a., Werk en Inkomen	
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen, in de leeftijd van 5-18 jaar.
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen, in de leeftijd van 5-18 jaar.
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
Niet-sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
% kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
% werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar

Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.
Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	
Overhead	Percentage van de totale lasten